

**T R A N S K R I P T**  
**21. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA**  
**PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,**  
**ODRŽANE 13.2.2008. GODINE, S POČETKOM U 10,00 SATI**

PREDSJEDAVAJUĆI  
MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Dame i gospodo poslanici, poštovani gosti, otvaram 21. sjednicu Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

/INTONIRANJE HIMNE/

Kao što je običaj, pored poslanika, na sjednicu su pozvani redovni gosti, predsjedavajući i članovi Predsjedništva BiH, predsjedavajući i članovi Vijeća ministara, predstavnici OHR-a, OSCE-a i drugih međunarodnih organizacija u BiH koji su izrazili interes da prisustvuju našim sjednicama, predstavnici naravno određenih nevladinih organizacija. Ja ih sve pozdravljam.

Prema izvještaju službe, konstatujem da sjednici je prisutno 39 poslanika. Gospodin Lagumdžija je rekao da će malo zakasniti tako da očekujemo da se pridruži u toku sjednice.

Dame i gospodo poslanici, u okviru prethodnih pitanja, želim da vas obavijestim o sljedećem. Kao što vam je poznato na 19. sjednici formirali smo Ad hoc komisiju za pripremu izmjena i dopuna Poslovnika ovog doma kao i prečišćeni tekst Poslovnika. Zaključkom o formiranju komisije smo dali rok da se do 1. marta pripremi *Prijedlog izmjena i dopuna Poslovnika*. Međutim, komisija na svojoj prvoj sjednici, održanoj 25. januara, odlučila je da uputi poziv svim poslanicima da do 20. februara 2008. godine dostavi svoje konkretne prijedloge za izmjene i dopune Poslovnika. Ona je procijenila da rok do 1. marta nije realno postavljen pa je od Kolegijuma tražila da se rok za pripremu produži do 31. maja. Kolegijum je uvažio zahtjev komisije i produžio rok. Koristim se i ovom prilikom da vas sve pozovem da aktivno učestvujete u izmjenama i dopunama Poslovnika kako bi dobili što bolji *Poslovnik o radu*.

U okviru prethodnih pitanja treba da se opredijelimo i o tekstu Prijedloga rezolucije o spremnosti BiH za NATO integracije. U prijedlogu smo članovi delegacije pri NATO-u gospodin Genjac i ja i istovjetna rezolucija ide na Dom naroda. Poslanik Ivo Miro Jović, odnosno delegat je tamo predlagač. Kao što je propisano Poslovníkom, Dom treba da se opredijeli da li će se Prijedlog rezolucije prethodno razmatrati u komisiji. Ako se to ne odluči, automatski se uvrštava u dnevni red sjednice.

S obzirom da sam jedan od predlagača, sugerišem Parlamentu da nemamo ništa protiv da ide Prijedlog rezolucije u komisijsku fazu, imajući u vidu da ćemo najvjerovatnije imati i sjednicu u srijedu tako da možemo do iduće sedmice imati tu rezoluciju na dnevnom redu.

Molim vas da se pripremite za glasanje da *Rezoluciju o spremnosti BiH za NATO integracije* pošaljemo u komisijsku fazu.

Pripremite se za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 32, jedan omaškom „protiv“ četiri „suzdržana“.

Konstatujem da imamo dovoljnu većinu da ova rezolucija ide u komisijsku fazu.

Sada, dame i gospodo, prelazimo na određivanje dnevnog reda. Znači da smo poziv za sjednicu do juče, sticajem okolnosti, dopunjavali prijedlog dnevnog reda i da smo pomjerali prethodno utvrđeni termin za održavanje ove sjednice, vodeći računa, pored ostalog, i o racionalizaciji. Imali smo znači u vidu da možemo da dođemo do Budžeta eventualno do potvrđivanja Savjeta ministara. Nažalost, Savjet ministara u ovom dnevnom redu, kao što vidite, nema. Juče smo na Kolegijumu kao i na Proširenom kolegiju saglasili konačan prijedlog dnevnog reda koji ste vi dobili na klupe. Vidjeli ste da smo iz dnevnog reda skinuli Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upotrebi i zaštiti naziva BiH. To smo učinili iz razloga što smo od nadležne komisije, Ustavnopravne, dobili zahtjev za produženje roka za dostavljanje izvještaja. Znači, bez izvještaja, poslovnički nismo imali mogućnost da to stavimo na dnevni red. Istovremeno, dnevni red je dopunjen sa četiri tačke, sve u skladu sa Poslovnikom. Konačno, prijedlogom dnevnog reda za ovu sjednicu, obuhvaćeni su svi materijali koji su ispunili uslove za razmatranje.

Otvaram raspravu o predlogu dnevnog reda. Izvolite.

Uvaženi poslanik Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, uvažene kolege i kolegice, članovi Vijeća ministara, poštovani predstavnici medija, na osnovu člana 65. stava (1) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH predlažem sljedeći prijedlog dopune dnevnog reda 21. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Dakle, predlažem da se danas u dnevni red uvrsti tačka koja bi imala sljedeći naziv:

*Razmatranje opće sigurnosne situacije u BiH, s posebnim osvrtom na maloljetničku delinkvenciju.*

S obzirom na važnost i političku osjetljivost tematike, predlažem da ovo bude prva tačka, radna tačka dnevnog reda, odmah poslije zapisnika i poslaničkih pitanja i odgovora i predlažem da uvodničar po ovoj tački dnevnog reda bude ministar sigurnosti BiH gospodin Tarik Sadović.

U obrazloženju zašto ovo predlažem u dnevni red je činjenica da u ovom trenutku ne postoji ozbiljnije pitanje za cijelu BiH. Ova država, ako već ne može garantovati druga prava koja uživaju građani drugih evropskih zemalja, onda bi bar trebala da garantuje elementarno ljudsko pravo na sigurnost. Nažalost, znamo svi dobro kakvo je stanje sigurnosti u cijeloj BiH i znamo da je stanje ... po izjavama građana gore bilo jedino u ratu. Svi smo svjedoci raznih nemilih događanja u BiH, od toga da je u pola bijela dana zapaljena jedna starica, da je ubijeno potpuno nevino jedno dijete, da imamo brojne incidente u Tuzli, Banja Luci, Trebinju, da imamo svakodnevna gotovo pljačkanja banaka, da nam se događa da se Međunarodni aerodrom u

Sarajevu također u pola bijela dana opljačka itd. Ljudi su a i svi dobronamjerni građani BiH, dakle bez obzira kojoj vjeri i naciji pripadali, su objektivno zabrinuti za svoju sigurnost i sigurnost svoje djece. Stoga smatramo da nema preče teme u ovom trenutku ni za državu ni za Parlament, ni za entitetske ni za kantonalne parlamente, od pitanja zaštite sigurnosti građana BiH. Moram reći da tek sada shvatamo zašto nam je i Oli Ren 8. maja prošle godine ukazao u svom pismu na neke stvari, kada je riječ o sigurnosti u BiH.

I pored ovog prijedloga, u dnevni red predlažem i jedan zaključak, a to je:

*S obzirom da se danas u Sarajevu, u organizaciji nevladinih organizacija i drugih građana, organizuju protestni skupovi protiv eskalacije nasilja u BiH, predlažem da na trenutak barem ostavimo po strani naša stranačka ili bilo koja druga opredjeljenja i da kompletan Predstavnički dom Parlamenta BiH danas 5 do 12 prisustvuje i simbolički pokaže da smo uz građane BiH koji su opravdano zabrinuti zbog postojeće situacije u zemlji.*

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja mogam da upozorim da smo u novim izmjenama Poslovnika a to je tačka, odnosno član 65., *predlaganje novih, izostavljanje neobavezne tačke dnevnog reda*, usvojili da na početku sjednice poslanik kao i svaki ovlašteni predlagatelj ima pravo tražiti izostavljanje neobavezne tačke i predlagati nove sa odgovarajućim materijalom u pisanoj formi. S obzirom da mi nemamo ovde odgovarajući materijal u pisanoj formi i da to do sada nismo dobili, nema poslovnčkih mogućnosti da izađemo u susret vašem zahtjevu. Istovremeno zaključak možemo da usvajamo u formi zaključka koji može da bude tačka dnevnog reda i na taj način da se odredimo prema vašem zahtjevu.

Uvaženi poslanik Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja sam Vam evo upravo dostavio u pisanoj formi prijedlog da to uvrstimo u dnevni red. Međutim, želim biti zaista fleksibilan u ovom trenutku. S obzirom da ste i Vi najavili da će sjednica Parlamenta biti za sedam dana, predlažem, eventualno, ako je nemoguće realizirati ovaj početni prijedlog, da to bude prva tačka naredne sjednice za sedam dana, obzirom, ponavljam, da zaista situacija zbog koje su zabrinuti objektivno svi ljudi u ovoj zemlji. Evo mislim da ovaj kompromisan prijedlog bi se eventualno mogao prihvatiti.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ništa protiv nemamo da se na sjednicama Proširenog kolegijuma, kojem je prisustvovao i vaš predsjednik kluba juče, angažuju ili bilo koje tačke dnevnog reda predlože. Samo sam rekao da na današnjoj sjednici nismo u mogućnosti to da po Poslovniku uradimo.

Uvaženi poslanica Hadžiahmetović. Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Pa evo, gotovo da poslije vašeg obrazloženja nema ni potrebe reći, ali evo hoću da pomenem da Klub Stranke za BiH podržava da se rasprava na temu, možda čak i korigovanu temu, o kojoj je govorio predlagatelj tačke dnevnog reda, zaista obavi u ovom parlamentu, da vidimo šta državne institucije mogu s pozicije svojih nadležnosti uraditi i da se i rasprava obavi zaista na osnovu neke podloge. Dakle, bilo bi dobro da, eventualno, resorno ministarstvo i sve institucije koje su po prirodi posla uključene u ove stvari, prirede možda neki dokument, uz naravno napomenu, da s obzirom na odredbe Poslovnika mene čudi da jučer već nismo imali prijedlog od strane člana Kolegija na Proširenom kolegiju jer je to već uklopljeno u onih 24 sata, kada se je moglo eventualno do danas, do današnje sjednice reagovati. Ali, kako imamo sljedeće sedmice sjednicu, dobro je onda da imamo i vremena da se pripremimo.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Novaković. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, članovi Kolegija, članovi Savjeta ministara, kolege, gosti, Klub Srpske demokratske stranke takođe podržava da se ova tačka stavi na dnevni red, s tim da, naravno, ukoliko želimo ozbiljnu raspravu, onda to danas nije moguće, s obzirom da nema materijala ali mi predlažemo da danas definišemo to kao obaveznu tačku dnevnog reda na narednoj sjednici i da obavezemo ministarstvo da pripremi materijal za raspravu na sljedećoj sjednici.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Da li ima neko još u vezi sa dnevnim redom? Ako nema, zaključujem raspravu. I iz ove situacije možemo izaći na sljedeći način. Da zadužite Kolegijum Doma da učini sve da se ta tačka dnevnog reda na sljedećoj sjednici nađe na dnevnom redu prema našim znači poslovnim mogućnostima. Tražićemo od resornog ministarstva i od Savjeta ministara da pripremi odgovarajući materijal u pisanoj formi.

S druge strane, imali smo prijedlog gospodina Bećirovića da u dnevni red, ne znam pod kojom tačkom, nemam zaključak, je li imate negdje napisano taj zaključak? Ako imate napismeno, dajte. Ako nemate, onda bih ja to stavio kao 15. tačku dnevnog reda: zaključak da se, koja bi glasila da se znači zaključak da se, hajte ponovite, molim vas.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Dakle, ponavljam još jednom. S obzirom da danas, dakle, 5 do 12 da se održava protestni skup u organizaciji nevladinih organizacija i građana ovdje u Sarajevu, predlažem da napravimo jednu pauzu ovde u Parlamentu, negdje oko pola 12 i da se svi poslanici Predstavničkog doma pojave na tom protestnom skupu i da iskažu svoju solidarnost sa građanima koji su opravdano zabrinuti. To je suština prijedloga.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Malo je teško to izvesti. Samo malo, imamo malo problema u definisanju tog zaključka i na koju tačku dnevnog reda da stavimo.

Uvaženi poslanik Belkić, pa Novaković.  
Izvolite.

BERIZ BELKIĆ:

Poštovane kolegice i kolege, ja razumijem inicijativu i smatram je opravdanom, gospodina Bećirovića. Međutim, mislim da je sasvim dovoljno da mi napravimo pauzu u to vrijeme. Svaki poslanik po svojoj savjesti kao poslanik i kao građanim može otići. To je jedno.

A drugo, mislim da taj skup postavlja nama pitanja. Dakle, ništa mi ne činimo kad stojimo s ljudima kojim trebamo mi odgovoriti eventualno šta treba raditi. Dakle, ja mislim da imamo pauzu u to doba, a svi mi ovde koji sjedimo ćemo procijeniti kao građani, kao poslanici, trebamo li tamo otići ili ne.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.  
Novaković, imate potrebu?

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa vidite, prvi dio ovog što sam mislio reći je kolega Belkić rekao, da kada napravimo pauzu: *ko želi od poslanika da ide, ide*, ali sam takođe mislio predložiti da mi već sada iskažemo svoj stav podrške, znači tom skupu, odmah na početku. Dakle, stav Predstavničkog doma, jer stavljati to na dnevni red, ko zna hoće li stići do 12 sati ili neće, dakle jednostavno da mi ovdje sa ovog mjesta danas podržavamo taj skup i nastojanja ne samo građana nego obavezujemo sve institucije da urade sve da se zaista ovakve stvari ne događaju u BiH.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Samo malo, molim vas. Riješićemo tu situaciju ovako. Pauzu pravimo od pola 12 do pola jedan. U međuvremenu, članovi Kologijuma imaju sastanak sa ministrom koji dolazi iz Republike Hrvatske, tako da ćemo iskoristiti tu pauzu da završimo i određene druge poslove. Samo malo, oni koji budu namjeravali da odu, mi ćemo ispred Kologijuma napraviti, ispred Parlamenta znači BiH jedno pismo podrške, ako nije problem. Znači, da na takav način riješimo ovu situaciju, da sad ne glasamo o tome i da idemo dalje u provođenje dnevnog reda. Zahvaljujem.

Konstatujem da je za 21. sjednicu usvojen sljedeći

## DNEVNI RED

1. Usvajanje Zapisnika 20. sjednice Predstavničkog doma;
2. Poslanička pitanja i odgovori;
3. Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o odlikovanjima BiH (drugo čitanje);
4. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima BiH (drugo čitanje);
5. Prijedlog zakona o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2008. godinu (prvo čitanje);
6. Prijedlog zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu (prvo čitanje);
7. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Službi za poslove sa strancima (prvo čitanje);
8. Zahtjev poslanika Jerke Ivankovića Lijanovića za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH po hitnom postupku, u skladu sa članom 127. Poslovnika;
9. Zahtjev poslanika Adema Huskića za razmatranje Prijedloga zakona o dopuni Zakona o „Službenom glasniku BiH“ po skraćenom postupku, u skladu sa članom 126. Poslovnika;
10. Prijedlog modifikovanih zaključaka u vezi sa Informacijom o neovlaštenoj proizvodnji i stavljanja u promet opojnih droga u BiH u periodu 2005.-2006. godina, s tendencijom za prvih šest mjeseci 2007. godine;
11. Izvještaj Državne komisije za reviziju Odluke o naturalizaciji stranih državljana u BiH za period od 1.3.2006. do 31.12.2007. godine;
12. Prijedlog rezolucije o ubrzanju procesa pristupanja Bosne i Hercegovine u članstvo Evropske unije – predlagači: poslanici Denis Bećirović, Zlatko Lagumdžija, Jozo Križanović, Mirjana Malić, Selim Bešlić i Sefer Halilović;
13. Imenovanje tri člana u Zajedničku komisiju oba doma radi usuglašavanja teksta Zakona o internoj reviziji institucija BiH;
14. Davanje saglasnosti za ratifikaciju:
  - a) Sporazuma o dugoročnom strateškom partnerstvu između Ministarstva bezbjednosti BiH i Ženevskog centra za demokratsku kontrolu Oružanih snaga,
  - b) Kjoto Protokola Okvirne konvencije UN o promjeni klime, Kjoto 11. decembar 1997. godine,
  - c) Osnovnog ugovora između Bosne i Hercegovine i Srpske pravoslavne crkve.

Prelazimo na realizaciju dnevnog reda. Podsjećam da vodimo prvo raspravu o svim tačkama, nakon završetka rasprave o svim tačkama određujemo vrijeme za glasanje.

### Ad. 1. Zapisnik sa 20. sjednice Predstavničkog doma

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zapisnik ste blagovremeno dobili. Pitam da li ima primjedbi?  
Uvaženi poslanik Huskić. Izvolite.

ADEM HUSKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, mislim da nedostaje na stranici 10. pod tačkom 15. nedostaje koliko je poslanika glasalo „za“, a koliko „protiv“. Piše da su zaključci usvojeni ali ne sa rezultatima. To je uobičajeno da se pišu rezultati, pa predlažem da se na taj način Zapisnik dopuni.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Još neko? Ako nema, zaključujem raspravu. Glasaćemo kada dođe vrijeme za glasanje, uz primjedbu koju je uvaženi poslanik Huskić naveo.

Prelazimo na drugu tačku dnevnog reda:

## **Ad. 2. Poslanička pitanja i odgovori**

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Za ovu sjednicu odgovore na pitanja dobili su poslanici:

- Branko Dokić, na pitanje postavljeno na 15. sjednici,
- Adem Huskić, na pitanje postavljeno na 19. sjednici,
- Šemsudin Mehmedović, Salko Sokolović, Azra Alajbegović, Rifat Dolić, Sefer Halilović, na pitanje postavljeno na 18. sjednici i
- Mirko Okolić, Denis Bećirović i Rifat Dolić, na pitanje postavljeno na 20. sjednici.
- Uvaženi poslanik Sefer Halilović je dobio odgovor na pitanje postavljeno za prvu posebnu sjednicu oba doma.

I podsjećam vas da smo u skladu sa zaključkom sa prošle sjednice, nadam se da ste to dobili, dostavili pregled poslaničkih pitanja koja nisu odgovorena do 20. sjednice Doma.

Idemo prvo na komentare dostavljenih odgovora.

Izvolite. Uvaženi poslanik Okolić. Izvolite.

MIRKO OKOLIĆ:

Gospodine predsjedavajući, članovi Vijeća ministara, predstavnici međunarodne zajednice, nevladinih organizacija, sredstava informisanja, kolege i kolegice, ja bih htio da prokomentarišem odgovor na moje poslaničko pitanje i tražiću dopunu ovog odgovora zato što nisam zadovoljan. Ja sam od grada Sarajeva i Direkcije za puteve i ceste BiH tražio sljedeće odgovore, a to je – i meni je jasno da neće, i nama svima, veoma brzo biti riješena na adekvatan način zaobilaznica oko Sarajeva, tzv. zaobilaznica za Mostar, i moje pitanje nije bilo upućeno ka tome – da mi se odgovori kad će ona biti otprilike završena, kako je raspisana procedura, koliko će otprilike koštati projekat, i koji su to lotovi, i ko je dobio na tenderu, i za koliko će biti mjeseci završena? Ja upravo zbog toga sam i postavio pitanje jer sam očekivao da ćemo mi imati

ovakvu gužvu u saobraćaju na ovoj dionici najmanje još tri godine. I evo, to su oni potvrdili, jasno su decidno rekli da će to biti riješeno, odnosno početi da se rješava: nakon 36 mjeseci.

Ali moje pitanje je bilo: Šta oni misle i kako da preduzmu da privremeno riješe problem saobraćajnog zagušenja na toj dionici? Znači, privremeno, do izrade ove zaobilaznice koja bi trajnije trebala ili trajno trebala da riješi prometnu ili saobraćajnu gužvu na ovoj dionici! I zato tražim dopunu odgovora da vidim šta je to konkretno šta će oni uraditi na privremenom rješenju. Da li će privremeno proširivati određene kolovozne trake ili saobraćajne trake, imati policiju više obezbjeđenu tamo, odnosno šta će uraditi da se ne putuje od tzv. Vogošćanske petlje do Mostarske petlje i po dva i po sata?

Hvala lijepo. Dobićete napismeno.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Jovičić. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, kolege poslanici, uvaženi članovi Savjeta ministara, poštovani gosti iz nevladinih organizacija i naravno mediji, na 2. sjednici Predstavničkog doma postavio sam poslanička dva pitanja i svaki put insistirao na odgovoru i, evo, napokon, na 84 stranice, dobio sam odgovor na poslaničko pitanje i odmah da kažem da izražavam svoju zahvalnost Generalnom sekretarijatu Savjeta ministara što je ipak na kakav-takav način skupio zbirne podatke o onome što sam ja tražio. A to je bilo da mi u svim institucijama BiH dostave privilegije od sekretarice pa do najviših funkcionera i ranga ove zemlje.

Bilo mi je drago što sam to tražio. Sad, kad sam dobio Izvještaj na 84 stranice, sad me je strah, ne strah što mi neko prijeti, nego strah šta sam sve našao ovdje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas malo tišine, molim vas.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ja neću da kritikujem ovaj saziv Savjeta ministara, a iz Izvještaja se vidi da je ovo zaostavština nekih ranijih savjeta ministara, pa ću naravno na sljedećim sjednicama insistirati da se ovo prekine. Kad bude govora o budžetu, onda ću govoriti i gdje postoje mnogo načina da se sve ovo razriješi, jer je prosto neshvatljivo da u svakoj instituciji sekretarica ima barem početni plaćen telefon 40 maraka. Ja sam poslanik ove zemlje i plaćam svoj telefon i ne treba mi plaćati država. Referent, pomoćnik, zamjenik, svaka čast, zamjenik i ministar to poštujem, ali pomoćnik, nikog ne vrijeđam, ako ima pomoćnika, referent, savjetnik u svakoj instituciji vozi državno auto. Ide li auto to na snijeg, kišu, maglu, nema troškova o potrošnji goriva? Dalje, kad sam govorio o mobilnim telefonima: Sjedi li ta gospoda ikad u kancelarijama, ili se javlja sa Trebevića, Jahorine, ne znam odakle! Šta oni rade?

Dalje, oko ovih komisija što su formirali za sve i svašta? Sramota! Uništavanje starih pečata, ne znam koliko ima tona. Evo da su dovukli u kotlovnici na Pale, mi bi platili da se

grijemo, potrošili pare. Rade li ti ljudi išta u okviru svojih poslova i za šta primaju platu? Može li direktor neke agencije narediti tom radniku dva dana si slobodan, pa popiši taj materijal ili te pečate ili ne znam ni ja šta, zato dobivaš platu, jer u isto vrijeme ne može biti na tri mjesta: Biti u komisiji, na radnom mjestu i javljati se telefonom ne znam odakle!

Dakle, ovo je neviđeni javašluk. Ovo je neviđeni lopovluk. Ovo je neviđeno arčenje para i nisam ja demagog da se ja stavljam u funkciju zaštite naroda ali dokle ćemo mi pustiti da se više ovako na ovaj način troše pare, a svaki put ćemo, evo i danas ćete vidjeti oko budžeta: Treba nam povećanje ovdje i ondje! Pa vidjeli ste po revizorskim izvještajima!

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Vrijeme.

SLAVKO SLAVUJ JOVIĆIĆ:

Evo završiću, gospodine predsjedavajući. Zaista, duže vremena – kad bude rasprava o budžetu, govoriću o ovome – ovo je sramota neviđena šta se ovdje radi.

Hvala lijepo.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ako nema više odgovora na pitanja koja ste dobili, molim vas da se prijavite za pitanja. Samo malo, ovako, znači: Zorić, Mehmedović, Prodanović, Križanović itd.

Uvaženi poslanik Zorić. Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Ja imam jedno zastupničko pitanje ministru ili Ministarstvu vanjskih poslova. Naime, evo već šestu godinu sam u kontinuitetu zastupnik u Parlamentarnoj skupštini BiH i mogu kazati da sam u prošlom mandatu u diplomatskoj putovnici imao vizu, dakle, diplomatsku vizu na godinu dana. Ta putovnica mi je izišla i sad sam dobio novu i dobio sam vizu u toj novoj putovnici na pola godine. Konsultirajući sa još nekim zastupnicima, saznao sam da su i oni dobili na pola godine. Je li to izgradnja povjerenja prema zastupnicima ili je nešto drugo? Volio bih da mi ministar na to pitanje odgovori.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Mehmedović. Izvolite.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, kolegice i kolege zastupnici, ja nisam htio da komentarišem odgovor na pitanje koje sam dobio od Državne komisije za reviziju Odluke o naturalizaciji stranih državljana, iz razloga što sam u odgovoru dobio, zapravo suština odgovora je da su

nenadležni za ovo pitanje. Stoga ja, evo, ponavljam modificirano pitanje Vijeću ministara, odnosno nadležnom Ministarstvu za civilne poslove, a ono glasi:

*Da li je bilo koji organ vršio kontrolu rada Javnog registra Brčko Distrikta, a u vezi izdavanja CIPS-ovih identifikacionih dokumenata?*

Naime, veoma veliki broj građana u Brčko Distriktu danas posjeduje ličnu kartu BiH iako nisu dostavili neophodna dokumenta za dobijanje istih, iako su bili građani susjednih zemalja itd. Raspoložem saznanjima da niti je vršena ikad ikakva kontrola, niti postoji dokumentacija za ovako nešto, a danas se iz Javnog registra Brčko Distrikta već vrši uklanjanje određene dokumentacije koja je bila nekompletna. Stoga, evo ponavljam ovo pitanje nadležnom Ministarstvu za civilne poslove.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Prodanović. Izvolite.

LAZAR PRODANOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolege poslanici, moje pitanje upućeno je Ministarstvu spoljnih poslova i ono se odnosi na aktivnosti ministarstva na pripremi posjete članova Predsjedništva BiH susjednim zemljama. Naime, kao što je poznato, nakon inauguracije novog sastava Predsjedništva BiH, jednom izjavom oni su se opredijelili da zajednički, dakle, sva tri člana Predsjedništva, posjete susjedne zemlje u punom sastavu radi izgradnje povjerenja i dobrosusjedskih odnosa između BiH i susjednih zemalja. Koliko je meni poznato, Predsjedništvo BiH u punom sastavu jedino je posjetilo Hrvatsku. Smatram da bi za građana BiH, a i za ... građane susjednih zemalja bilo od posebnog značaja posjeta sva tri člana Predsjedništva susjednim zemljama, tu prije svega mislim na Srbiju. Svakako ne treba zanemariti značaj odnosa i sa Crnom Gorom.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Križanović, pa Alajbegović, Todorović, Bešlagić, Dolić. Izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Moje pitanje se adresira na Vijeće ministara BiH. Bilo bi interesantno zbog javnosti BiH dobiti odgovore na sljedeća pitanja. Naime, samo dvije riječi uvoda. Neuseljavanje i nekorištenje već davno obnovljene Zgrade prijateljstva Grčke i Bosne i Hercegovine, odnosno Zgrade bivšeg Izvršnog vijeća Republike BiH, ja mislim da predstavlja jedan od primjera nedomaćinskog i neodgovornog odnosa vlasti BiH prema budžetskim sredstvima BiH. Evo, navršit će se gotovo puna godina dana od njenog završetka do useljenja. U tom smislu, upućujem Vijeću ministara pitanja:

*Smještaj kojih institucija je bio planiran u ovoj obnovljenoj i rekonstruiranoj zgradi?*

*Koliko je obnova ove zgrade koštala BiH?*

*Zašto Tender za nabavku opreme i namještaja nije bio pravovremeno raspisan i završen?*

*Šta će biti sa postojećom opremom i namještajem institucija koje sada se nalaze negdje u zakupljenom prostoru jer se čeka nabavka nekakve opreme i namještaja?*

*I, koliko će ovo kašnjenje, dakle od godinu dana skoro završene zgrade, a nekorištenje koštati Budžet BiH na ime zakupa koji BiH plaća za sada iznajmljeni prostor i smještaj institucija koje su se eventualno mogle smjestiti u ovu zgradu?*

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažena poslanica Alajbegović. Izvolite.

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

Poštovano predsjedništvo, kolegice i kolege, članovi Vijeća ministara, mediji i gosti, ja imam dva vrlo kratka pitanja. Prvo pitanje je:

*Koliko je došlo sredstava u BiH od sukcesije i koliko ih ima sa današnjim danom na računu?*

I drugo pitanje:

*Kada će Ured za veterinarstvo odgovoriti BiH, odgovoriti na pitanje vezano za stanje bruceloze u BiH?*

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Todorović. Izvolite.

JOVAN TODOROVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo,

Evropska Unija u svojoj Direktivi iz 2003. godine se založila za promociju biogoriva, biodizela i etanola. Programirano je obavezno povećanje udjela tih goriva u nacionalnoj potrošnji država članica. One do 2010. godine moraju osigurati 5,75% udjela biogoriva u ukupnoj potrošnji. Nadam se da će BiH veoma brzo ući u tu veliku porodicu, pa moje pitanje glasi:

*Šta BiH i njene institucije poduzimaju na tom planu?*

Pitanje upućujem Savjetu ministara i tražim pismeni odgovor.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Bešlagić. Izvolite.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Poštovane kolegice, poštovane kolege, poštovani prisutni, ja imam jedno pitanje:

U posljednje vrijeme predsjedavajući Vijeća ministara se sve više pojavljuje na sjednicama Vlade RS, postavlja se pitanje: Zbog čega on kao predsjedavajući Vijeća ministara BiH to ne čini na sjednici Vlade Federacije BiH; te, još bitnije: Zašto ne prisustvuje sjednicama Parlamentarne skupštine BiH?

Stoga pitanje glasi:

*Kada će predsjedavajući Vijeća ministara ujednačiti kriterijume i prisustvovati podjednako na sjednicama vlade oba entiteta, a prije svega kada će početi redovno dolaziti na sjednice Parlamentarne skupštine, na čega ga obavezuje i zakon?*

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Dolić. Izvolite.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, cijenjeni kolegice i kolege, uvaženi gosti, ja danas imam tri poslaničke inicijative i jedno poslaničko pitanje i uklopit ću se u predviđeno vrijeme.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas da to nije malo puno, poslije će biti da nismo ispunili očekivanje. Možemo stavljati po deset pitanja ali onda nećemo biti korektni, na ta pitanja niste dobili odgovore. Molim vas da budete razumni u predlaganju, da idemo sa jednim pitanjem kako smo se dogovorili, eventualno sa inicijativom. Ovo prelazi mogućnost odgovora zato.

RIFAT DOLIĆ:

Vezane su, sve četiri stvari su vezane i neće tu biti problem. Prvo, znači poslanička inicijativa Predsjedništvu BiH i Vijeću ministara BiH za ratifikaciju Drugog protokola Haške konvencije o zaštiti kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba iz '54. godine. Ovaj protokol je potpisan u Hagu 26. marta '99. i odnosi se na poboljšanje zaštite kulturnih dobara u slučaju oružanih sukoba i donošenje provedbenih mjera i postupaka za primjenu Haške konvencije o zaštiti kulturnih dobara u slučaju oružanih sukoba iz '54. godine. Mislim da je ratificiranje ovog protokola neophodno i posebno važno za BiH koja mora intenzivirati donošenje propisa i poduzimanja aktivnosti na obnovi porušenih i oštećenih spomenika kulture u prošlom ratu i zaštiti kulturnog naslijeđa od propadanja i otuđivanja.

Druga poslanička inicijativa je Vijeću ministara za donošenje na nivou BiH zakona o zaštiti spomenika kulture u BiH. Mislim da obrazloženje za ovu inicijativu nije potrebno, imajući u vidu stanje i značaj ovog segmenta života u BiH za sve građane.

Treća poslanička inicijativa je inicijativa Vijeću ministara i Kolegiju Zastupničkog doma da za jednu od narednih sjednica Doma pripreme tačku dnevnoga reda: *Stanje spomenika kulture u BiH i planirane aktivnosti na njihovoj obnovi i zaštiti*. Mislim da ni za ovu inicijativu obrazloženje nije potrebno. Dovoljno je podsjetiti na značaj očuvanja kulturnog naslijeđa za jednu državu i dovoljno je reći da do danas nemamo jedinstvenog registra kulturnih dobara u BiH, da nemamo registra uništenih i oštećenih kulturnih dobara u proteklom ratu i da nemamo nikakvu strategiju i prioritete u obnovi i očuvanju kulturnog blaga u BiH.

I četvrto, poslaničko pitanje Ministarstvu civilnih poslova u Vijeću ministara BiH:

*Koliko je novca, iz kojih izvora i za koje spomenike kulture i po kojim prioritetima je uloženo u BiH od završetka rata do danas u obnovi porušenih i oštećenih spomenika kulture u ratnom i poratnom periodu?*

Ove poslaničke inicijative i poslaničko pitanje rezultat su moga učešća ispred Zastupničkog doma u radu Simpozija o zaštiti kulturnih dobara u BiH koji je održan u Jajcu 31. januara i 1. februara 2008. godine i obaveza koje sam tamo preuzeo.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Novaković, pa Bahtić, Bećirević, Jovičić.

Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Prije svega, želim da ponovim pitanje koja sam ranije postavio, a na koje nisam dobio odgovor. Naime, ja sam na 7. sjednici, 12.4.2007. godine, postavio pitanje Vijeću ministara:

*...Zašto do danas Komisija za ispitivanje istine o stradanjima građana Sarajeva – Srba, Hrvata, Bošnjaka, Jevreja i ostalih u Sarajevu – u periodu od '92. do '95. nije dostavila izvještaj?*

S obzirom da su razlozi nefunkcionisanja bili u medijima, tražio sam i tada, a i danas, da se dostavi izvještaj o razlozima nefunkcionisanja komisije. Ujedno u vezi sa ovim pokrećem inicijativu da se na sledeću sjednicu Predstavničkog doma na dnevni red uvrsti ova tačka sa nazivom, odnosno sa suštinom iz ovog pitanja.

Takođe, na istoj sjednici postavio sam i pitanje Predsjedništvu BiH koje je na 11. sjednici, održanoj 27. marta, usvojilo Zaključak pod brojem 05011978-11/07 u vezi sa inicijativom promjene akata, svih akata koji pojedine državljane BiH stavljaju u neravnopravan položaj. Tražio sam da mi se da stav: Da li zaključci podrazumijevaju i promjene u Ustavu BiH?

S obzirom da ni danas nisam dobio, evo ja ponavljam ta pitanja i postavljam pitanje Ministarstvu spoljnih poslova, odnosno Predsjedništvu BiH:

*U kojim zemljama ministarstvo, odnosno Predsjedništvo planira otvaranje novih ambasada i kojom dinamikom?*

Naime, mi smo svjedoci da je u prethodnom periodu došlo do gašenja ambasada u pojedinim zemljama, sa obrazloženjem potrebne racionalizacije u DKP mreži. Prema nekim informacijama koje sam ja dobio, u isto vrijeme se planira u nekoliko zemalja otvaranje novih ambasada. Zbog toga molim da mi se ovo pitanje dostavi u pismenoj formi.

Hvala vam.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

UvaŹeni poslanik Bahtić. Izvolite.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem.

Vijeću ministara, Ministarstvu za spoljnu trgovinu i ekonomske odnose:

*Da li je tačna informacija koja je objavljena u elektronskim medijima da u BiH ne postoji pravilnik o flaširanim vodama, zbog čega naše fabrike ne mogu izvoziti svoje proizvode u inostranstvo?*

ObrazloŹenje: ako znamo da je u BiH najvaŹniji resurs voda, da su nam zbog tog resursa došle određene investicije, takva jedna fabrika napravljena je u Unsko-sanskom kantonu u blizini Kulen Vakufa, kod Bihaća, gdje je primljeno i zaposleno 50 radnika što je prvi put za Ljututsku dolinu da ljudi u svom kraju zasnuju radni odnos. Međutim, danas fabrika ne radi zbog nepostojanja ovog pravilnika o flaširanim vodama, iako je za taj proizvod unaprijed obezbijedeno ino tržište. Kome je ovo u interesu kad znamo da nam je država u velikom deficitu, da puno više uvozimo nego izvozimo, a znamo da se samo povećanim izvozom domaćih proizvoda taj deficit može smanjiti.

I drugo pitanje, vrlo kratko za Ministarstvo sigurnosti BiH. Pitanje se odnosi za Odjelenje za zaštitu VIP ličnosti DrŹavne agencije za istrage i zaštitu i glasi:

*Šta može poduzeti Ministarstvo za sigurnost da bi se za oko 100 pripadnika ovog odjelenja obezbijedile uniforme koje zahtijeva njihovo radno mjesto?*

Navedeno Odjelenje DrŹavne agencije za istrage i zaštitu broji oko 100 pripadnika, isti već tri godine rade u svojim civilnim odijelima, znači u svojim, koje kupuju, a svake godine, znači, tri godine već zaduŹili su uniforme, a te uniforme koriste samo kad su smotre, patrolne obaveze i sl., i to jednom eventualno godišnje. A za razliku od novca od ove dvije preostale uniforme, mogle su se pripremiti, izvršiti nabavka civilnih odijela. Moja poruka ministru: da se spusti malo među svoje radnike, da ... šta im treba, ako se već pare troše, da se troše tamo namjenski, a ne tamo da nam leŹe te uniforme i propadaju.

Toliko, hvala.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Molim vas kratko pitanja.

Uvaženi poslanik Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja ću postaviti jednu inicijativu i nekoliko pitanja, u skladu sa novim poslovnikom Predstavničkog doma, uz napomenu, i to tražim da se zapisnički konstatuje, da je predsjedavajući otvorio ovu tačku dnevnog reda suprotno članu 153. novog poslovnika, stav (3).

Poslanička inicijativa, imajući u vidu potrebu za odlučnom i korjenitom borbom protiv svih oblika kriminala i korupcije u BiH, a želeći jasno definisati obaveze svih organa vlasti da izrade precizne akcione planove u borbi protiv kriminala i korupcije:

*Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH usvaja Inicijativu kojom zadužuje Vijeće ministara BiH da u saradnji sa nevladinim organizacijama koje se bave ovom problematikom, dakle problematikom borbe protiv kriminala i korupcije, izradi i Parlamentarnoj skupštini BiH dostavi tekst Strategije za borbu protiv korupcije. Rok za dostavljanje ove strategije je najkasnije tri mjeseca od dana usvajanja navedene inicijative.*

Obrazloženje je malo šire tako da ga ja neću čitati ali ću ga dostaviti u pisanoj formi. No, samo ću reći da je korupcija ta koja pogađa, prije svega, najsiromašnije građane ove zemlje i koči privredni razvoj BiH. Jedan od razloga zašto ovo predlažem je i pismo koje je Transparency international uputio, između ostalog, i Parlamentarnoj skupštini BiH.

Kada je riječ o poslaničkim pitanjima, prvo poslaničko pitanje. S obzirom da je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH na svojoj 10. sjednici, održanoj 13. juna 2007. godine, usvojio Inicijativu kojom zadužuje Vijeće ministara BiH da u saradnji sa nadležnim organima Općine Trebinje finansijski pomogne izgradnju spomenika Srđanu Aleksiću u Trebinju, postavljam pitanje:

*Šta ste konkretno učinili u vezi sa realizacijom pomenutog zaključka Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH?*

I ovo pitanje postavljam predsjedavajućem Vijeća ministara.

Drugo pitanje:

*Šta ste konkretno učinili kako bi Granični prelaz Rača između BiH i Srbije izgledao kao granični prelaz suverene i međunarodno priznate države, a ne kao granični prelaz jednog entiteta?*

To pitam jer ispred i iza navedenog graničnog prelaza dominiraju entitetska obilježja, tako da se ne može steći dojam da ulazite u državu BiH. Ovo postavljam pitanje zato što postoje određene podijeljene nadležnosti između države i entiteta, ali kad je riječ o granici BiH tu nema nikakve podijeljene nadležnosti, to je neupitno jer je BiH međunarodno priznata i suverena država. Vi nigdje u Evropi nećete na graničnom prelazu bilo koje države, uključujući i susjedne, kad prelazite recimo u Doljanima naići na zastavu Hercegovačko-neretvanske županije ili na ulazu u bilo koji granični prelaz u Srbiji naići na zastavu Vojvodine ili na ulazu u Njemačku na zastavu Bavarske itd. A u BiH, ovo vjerovatno nije jedini granični prelaz, imate situaciju da ćete vidjeti neku malu tablu BiH i ogromna obilježja i zastave jednog entiteta, nije bitno ni kojeg, ali ponavljam da ovo Vijeće ministara mnoga ministarstva, Ministarstvo sigurnosti i brojna druga,

trebaju da osiguraju da granični prelazi BiH izgledaju kao granični prelazi države BiH, a ne da imamo ovakvu situaciju kakvu imamo.

I treće pitanje, postavljam ministru pravde i ministru za ljudska prava BiH. Htio sam da ih pitam direktno ovdje na sjednici, međutim nisam u mogućnosti, s obzirom da ih nema, pa ću pitanje postaviti i ovo treće u pisanoj formi:

*Šta vas sprečava da ispuniti, prije svega, svoju ljudsku dužnost da posjetite državljanina BiH Iliju Jurišića koji se više od devet mjeseci nalazi u zatvoru u Beogradu?*

Sve dostavljam u pisanoj formi.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Jovičić, pa Jamakosmanović, pa Nanić i nema više prijavljenih. Time bih zaključio prijavljene kandidate.

Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, pa, evo, kada sam se javio da postavim poslaničko pitanje, ne mogu sada da odustanem, a gospodin Novaković je to upravo uradio. Zato ću podržati ovu inicijativu da se jedna tačka dnevnog reda stavi da vidimo šta stvarno Savjet ministara misli sa ovom komisijom.

Ali, evo da samo dodam rečenicu (dokaza) da Klub SNSD-a nije u koaliciji sa SDS-om, jer da jeste, ne bismo ovako različito postavili pitanje o istoj temi.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Jamakosmanović. Izvolite.

SEAD JAMAKOSMANOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, predsjedništvo, moje pitanje upućujem Komisiji za reviziju državljanstava. Pitanje glasi:

*Da li Komisija za reviziju državljanstava dostavlja rješenja o oduzimanju državljanstava osobama kojih nema u izvještaju koji smo mi dobili u Parlamentarnoj skupštini kao poslanici?*

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Nanić. Izvolite.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se. Predsjedavajući, članovi Vijeća ministara, kolegice i kolege poslanici, ja prije svega želim da se zahvalim na iscrpnom dokumentu koji smo dobili na analizi odgovorenih, postavljenih, odnosno neodgovorenih poslaničkih pitanja, i u vezi toga, znači, prije svega, tražim odgovore na postavljena, a neodgovorena poslanička pitanja koje sam postavio na 6., 7., 14., 18. i 19. sjednici ovog doma i bit ću uporan, članovi Vijeća ministara, dok ne dobijem te odgovore.

Za danas postavljam pitanje ministru Ministarstva za civilne poslove gospodinu Noviću a u vezi s već dva puta postavljenim pitanjem o stupanja na snagu i primjeni Sporazuma o socijalnom osiguranju između BiH i Slovenije. I sebi sam već dosadan po ovom pitanju, međutim obrazloženja koja su aktivna i stanje kakvo je s tim ugovorom zaista zahtijeva trajnu aktivnost po tom pitanju.

U odgovoru na postavljeno pitanje sa 1. posebne sjednice oba doma, *Poslanici pitaju Vijeće ministara odgovara*, na postavljeno pitanje dobio sam odgovor u kojem je na detaljan način opisana procedura ratifikacije ovog sporazuma, i tad sam zaista mislio da je ta procedura i završena jer je jako kvalitetan i iscrpan odgovor dat na to pitanje. Međutim, od tada, znači 13.11., prošlo je već tri mjeseca, a procedura još nije završena, da bi počeo teći rok od naredna dva mjeseca za stupanje na snagu ovog sporazuma. Po informacijama koje imam, BiH je pogrešno prevela sporazum, znači bosanska strana je pogrešno prevela sporazum, što je dodatno na neodređeno vrijeme produžilo proceduru za objavu istog.

Tražim odgovor:

*U kojoj je trenutnoj fazi sporazum, kada će tačno biti njegova primjena, te šta je razlog da sporazum nije u primjeni jer ste u ranijoj informaciji najavili da je već trebao biti u primjeni?*

Napominjem da smo u Komisiji za vanjske poslove ustanovili da je neopravdano dugo, već određeni ugovori, a posebno Ugovor o viznim olakšicama stavljen i stajao u Vijeću ministara a da čak neki međunarodni ugovori koji su donešeni i ratificirani zagubili su se negdje u administraciji.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Ovim smo iscrpili drugu tačku dnevnog reda.

Prelazimo na treću tačku:

### **Ad. 3. Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o odlikovanju BiH (drugo čitanje)**

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Na 20. sjednici ovaj zakon je usvojen u prvom čitanju i Ustavnopravna komisija je 1. februara dostavila Izvještaj o Prijedlogu zakona. Ona je u cjelini podržala tekst predloženog zakona i nije bilo amandmana u komisijskoj fazi.

Otvaram raspravu. Ako nema niko prijavljen, zatvaram raspravu.

Prelazimo na četvrtu tačku dnevnog reda:

**Ad. 4. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima BiH (drugo čitanje)**

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Na 20. sjednici smo usvojili ovaj prijedlog zakona u prvom čitanju. Komisija za saobraćaj i komunikacije je 5. februara dostavila Izvještaj o Prijedlogu zakona. U Izvještaju su sadržana dva amandmana koji su usvojeni na ovoj komisiji, a u plenarnoj fazi nismo dobili, u poslaničkom predloženom vremenu, predviđenom vremenu, nove amandmane.

Otvaram raspravu u drugom čitanju. Ako nema prijavljenih, zatvaram raspravu.

Prelazimo na petu tačku dnevnog reda:

**Ad. 5. Prijedlog zakona o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2008. godinu (prvo čitanje)**

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

On je u prvom čitanju i Predsjedništvo BiH je 1. februara 2008. godine u parlamentarnu proceduru dostavilo Prijedlog zakona o Budžetu institucija BiH za 2008. godinu. Kolegijum je odmah Prijedlog zakona uputio u proceduru, sa maksimalno skraćenim rokovima za razmatranje. Ustavnopravna komisija je Mišljenje o ustavnom osnovu dostavila 5. februara, a nadležna Komisija za finansije i budžet 11. februara Mišljenje o principima.

Mi smo u prvom čitanju. Otvaram raspravu s tim da imamo obavezu prvo da ministru gospodinu Vrankiću damo uvodnu riječ u vezi sa budžetom.

Izvolite.

DRAGAN VRANKIĆ:

Zahvaljujem. Poštovani predsjedavajući, poštovano predsjedništvo, uvaženi zastupnici, kolege iz Vijeća ministara, gosti, ja bih volio da sam ovo obrazlagao u 12. mjesecu, ali evo situacija je takva. Dozvolite da pređem na samo obrazlaganje, da konstatiram i pretpostavljam da ste svi dovoljno upoznati oko situacije i razvoja događanja oko proračuna. Izražavam svoje žaljenje zbog toga ali kao ministar učinio sam sve da se ispoštuje zakonska procedura i volio bih da je to na vrijeme, ali nikada nije kasno, i molio bih na kooperativnost, razumijevanje i da što prije dođemo do ovoga, vrlo važnog, dokumenta.

Pred vama se nalazi Prijedlog zakona o Proračunu institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2008. godinu, usvojen od strane Predsjedništva 30. siječnja 2008. godine. Ovom prigodom želim vas upoznati sa polazištima na kojima je utemeljen Nacrt proračuna koji je usvojen od strane Vijeća ministara u siječnju 2008. godine, te izmjene koje je Predsjedništvo unijelo u Prijedlog proračuna.

Nekoliko riječi o ustavnom osnovu za donošenje *Proračuna institucija BiH*. Ustavni osnov za donošenje *Zakona o Proračunu institucija BiH i međunarodne obaveze za 2008. godinu* sadržan je u članku III stav 1. e) Ustava BiH kojim je predviđeno da je u nadležnosti institucija BiH financiranje institucija i međunarodnih obaveza BiH. Članak IV stav 4. a) Ustava BiH koji propisuje da Parlamentarna skupština donosi zakone. Članak IV stav 4. b) Ustava BiH koji propisuje da Parlamentarna skupština odlučuje o izvorima, iznosu sredstava za rad institucija BiH i međunarodne obaveze BiH i član IV stav 4. c) Ustava BiH koji predviđa da je Parlamentarna skupština nadležna za odobravanje proračuna institucija BiH i članak VII stav 1. Ustava prema kojem Parlamentarna skupština svake godine, na prijedlog Predsjedništva, usvaja proračun kojim se financiraju troškovi potrebni za izvršenje ... institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH.

#### Zakonske procedure.

Zakon o financiranju institucija BiH („Službeni glasnik“ br. 61/04) definira postupak izrade, donošenja i usvajanja *Proračuna institucija* navodeći da Ministarstvo financija i trezora BiH do 1. listopada Vijeću ministara dostavlja *Nacrt proračuna institucija BiH*, zatim Vijeće ministara do 15. listopada Predsjedništvu dostavlja usvojen *Nacrt* a da Predsjedništvo usvojeni *Prijedlog proračuna* dostavlja Parlamentarnoj skupštini do 1. studenog. Parlamentarna skupština do 31. prosinca usvaja konačan *Zakon o Proračunu institucija i međunarodnih obaveza BiH*.

#### Polazni temelji za pripremu *Proračuna institucija BiH*.

Polazni temelji za izradu *Nacrta proračuna institucija za 2008. godinu* od strane Ministarstva financija i trezora bili su: Odredba Zakona o financiranju institucija i Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama BiH; parametri sadržani u dokumentu Okvirnog proračuna za razdoblje 2008.-2010. godina, uključujući i temeljne makroekonomske projekcije i fiskalnu strategiju; Operativne upute za pripreme zahtjeva za dodjelu sredstava iz proračuna ... pismu za sve proračunske korisnike; dostavljeni prijedlozi zahtjeva za odobrenje rashoda institucija BiH iz proračuna za 2008. godinu i analitički pokazatelji ostvarenja rashoda u 2006. godini i za razdoblje prvih šest mjeseci 2007. godine, te procjena ostvarenja u 2007. godini, uz maksimalno uvažavanje ograničenja ukupne javne potrošnje u BiH i realnih procjena ostvarenja prihoda.

Moram posebno naglasiti da je veliki problem što u vrijeme pripreme državnog i entitetskih dokumenta, Okvirnog proračuna i državnog i entitetskog proračuna za 2008. godinu, nije funkcioniralo *Fiskalno vijeće BiH*. Pravna i funkcionalna uspostava *Fiskalnog vijeća BiH* od ključnog je značaja za učinkovito planiranje i izradu *Proračuna BiH*. Zadatak *Fiskalnog vijeća* bi trebao da bude usaglašavanje fiskalnih strategija osnovnih proračunskih pretpostavki na razini cijele BiH, uključujući ciljne fiskalne bilanse za BiH u cijelosti i za svaku razinu vlasti pojedinačno, te lokacija sredstava od neizravnih poreza između entiteta, BiH i Brčko Distrikta. U nedostatku postojanja *Fiskalnog vijeća*, jedinu koordinaciju pripreme proračuna BiH obavlja Koordinacioni odbor za proračun čiji članovi su pomoćnici ministara za proračun pri Ministarstvu financija i trezora BiH, entitetski pomoćnici ministara za proračun, šef Direkcije za financije Brčko Distrikta, Direkcija za ekonomsko planiranje Vijeća ministara i šef Odjela za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za neizravno oporezivanje.

#### Ciljevi *Proračuna insitucija za 2008.*

Temeljni ciljevi *Proračuna institucija za 2008. godinu* proizlaze iz sljedećih parametara utvrđenih dokumentom Okvirnog proračuna za razdoblje od 2008. do 2010. godine. To su sljedeći ciljevi: davanje prioriteta za izgradnju državnih funkcija vezanih za ispunjavanje uvjeta

za evropsko partnerstvo. Ovo nameće formiranje novih institucija, jačanje postojećih, tranzicije i nadležnosti sa entiteta. Dokument Evropskog povjerenstva *Izvešće o napretku BiH u 2007. godini* navodi da su potrebni dodatni naponi kako bi se ispunili ključni zahtjevi iz evropskog partnerstva prema kojima sva državna ministarstva, institucije moraju biti adekvatno finansirane, operativne i na ispravan način opremljene, pogotovo u pogledu prostorija i osoblja, te da ograničena proračunska sredstva i prostorije dalje usporavaju upošljavanje potrebnog osoblja.

Drugi cilj je: dovršetak postupka tranzicije Oružanih snaga BiH, sukladno Zakonu o odbrani BiH, odlukama Predsjedništva BiH o ustroju i rasporedu zapovjedništva i postrojbi Oružanih snaga BiH; prilagođavanje programa i aktivnosti Ministarstva obrane, drugih resornih ministarstava, uključujući implementiranje prijema BiH u Partnerstvo za mir i pristupanje NATO savezu.

Treći cilj je: činjenica da u uspostavljenim postojećim institucijama BiH nije izvršena adekvatna popunjenost, te se u dokumentu Okvirnog proračuna predviđa postupno popunjavanje u naredne tri godine, čime bi se postigao puni kapacitet institucija BiH na kraju 2010. godine prema važećem unutarnjem ustrojstvu svih organa.

Četvrto: davanje prioriteta osiguranju sredstava za višegodišnja kapitalna ulaganja proračunskih korisnika, te se planirani prenos namjenski raspoređenih prihoda iz 2007. godine i prenos akumuliranog viška prihoda nad rashodima iz prethodnih godina najvećim dijelom usmjerava na osiguranje sredstava za višegodišnja kapitalna ulaganja. ... Pregled višegodišnjih kapitalnih ulaganja možete vidjeti u tabeli br. 5. Prijedloga proračuna koji je pred vama, a pregled višegodišnjeg kapitalnog ulaganja uključuje: rekonstrukciju postojećih DKP objekata pri Ministarstvu vanjskih poslova, graničnih prelaza pri Upravi za neizravno oporezivanje, te vojarni u sklopu Granične policije. Zatim izgradnja novih DKP objekata pri Ministarstvu vanjskih poslova, regionalnih središta i graničnih prelaza pri Upravi za neizravno oporezivanje, državnog zatvora i psihijatrijske bolnice pri Ministarstvu pravde, Azilantskog centra pri Ministarstvu sigurnosti od objekata za trajni smještaj SIPA-e, te objekata za terenske urede Grahovo pri Graničnoj policiji. Zatim sredstva za projekte izgradnje BH ATM sustava pri Direkciji za civilno zrakoplovstvo, te projekte ... sustava prijenosa, informatiziranja poslova za registriranje vozila, biometrijske putovnice, digitalne pohrane podataka pri Direkciji za implementaciju CIPS projekta i ... potrebe održivog povratka, znači za izbjeglice. Davanje, isto tako, prioriteta povratku izbjeglih i raseljenih osoba.

Dozvolite da sad kažem nekoliko karakteristika o Nacrtu proračuna koji je usvojen od strane Predsjedništva. Zbrojni usporedni pregled projekcije prihoda u 2007. i 2008. dat je u tabeli br. 1. – Bilanca prihoda po ... i namjenama, dakle u Prijedlogu proračuna, usvojen od strane Predsjedništva BiH, ukupni prihodi institucija BiH u 2008. godini planirani su u iznosu od 1,231.357.560 maraka što predstavlja uvećanje od 217.648.099 maraka ili 21% u odnosu na odobreni Proračun 2007. godine i odnosi se:

1. Prihode za finansiranje institucija BiH u iznosu od 969.426.842 marke koji su veći za 219.326.842 marke ili 29% u odnosu na Proračun za 2007. godinu; Prihode za servisiranje vanjskog duga BiH u iznosu od 261.930.000 koji su manji za 1.678.000 ili 1% u odnosu na Proračun za 2007. godinu.

Struktura izvora za finansiranje institucija BiH je sljedeća: Prihodi koji se za finansiranje institucija BiH izdvajaju sa Jedinštenog računa Uprave za neizravno oporezivanje planirani su u iznosu od 710 miliona maraka što je za 12% više u odnosu na Proračun 2007. godine. Želim naglasiti da ukoliko ovaj rast uporedimo sa rastom planiranih sredstava sa Jedinštenog računa u proračunima vlada entiteta, rast planiranih sredstava sa Jedinštenog računa u Proračunu Vlade RS iznosi 23%, a u Proračunu Vlade Federacije 31%, znači, u odnosu na proračune na početku 2007. godine.

Ostali prihodi iznose 259.426.842 marke i odnose se na vlastite prihode od 163.453.000 koji rastu 62% u odnosu na 2007. godinu, uglavnom zbog rasta prihoda dobiti Centralne banke, čiji rast iznosi 200% u odnosu na 2007. godinu.

Namjenski raspoređene prihode iz 2007. godine koji su najvećim dijelom usmjereni ka višegodišnjem kapitalnom proračunom od 34 miliona maraka, te preneseni akumulirani višak prihoda iz ranijih godina 61.974.000 maraka koji je prema zaključcima Parlamenta dijelom usmjeren za implementiranje novog *Zakona o plaćama u institucijama BiH*, a dijelom ka višegodišnjem kapitalnom proračunu, a dijelom ka financiranju održivog povratka izbjeglih i raseljenih osoba.

Usklađivanje ukupnog obujma rashoda sa realno ostvarivim prihodima u 2008. godini nije se moglo osigurati bez značajnih korekcija zahtjeva proračunskih korisnika, utvrđivanje prioriteta izvršenja aktivnosti u okviru raspoloživih sredstava i utvrđivanja mogućnosti prolongiranja aktivnosti za naredno razdoblje. Zbog toga su projekcije okvira rashoda proračuna po korisnicima značajno smanjene u odnosu na zahtjev proračunskih korisnika. Sukladno navedenom, ukupni zahtjevi korisnika u iznosu od 1.024.000.000 maraka dok je u Prijedlogu proračuna ovaj iznos smanjen za 84 miliona maraka. Zbrojni pregled rashoda po ekcesnim kategorijama imamo u tablici br. 2.

Ukupni rashodi institucija BiH i međunarodne obaveze za 2008. godinu planirani su na razini od 1.231.351.000 maraka što predstavlja uvećanje od 217.648.000 ili 21% u odnosu na odobreni Proračun – više, naravno. Ukupna razina rashoda jednaka je ukupno projiciranim prihodima, uključujući i planirani prenos namjenski raspoređenih prihoda iz 2007. godine i prijenosa akumuliranog viška prihoda iz ranijih, odnosno prethodnih godina. Od ukupnog iznosa 1.231.351.000, iznos od 261.930.000 je planirano za servisiranje vanjskog duga, dok 969.426.000 predstavlja planirane rashode institucija BiH. Planirani rashodi institucija BiH, znači bez servisiranja vanjskog duga u 2008. godini u usporedbi sa odobrenim Proračunom za 2007. godinu, veći su za 219 miliona ili 29%.

Bruto plaće i naknade troškova uposlenih u institucijama BiH u planu za 2008. godinu iznose 609.793.000 što predstavlja povećanje od 26% u odnosu na Proračun 2007. godine. Ovaj ukupan iznos bruto plaće i naknade troškova uposlenih čine 63% ukupnog proračuna za finansiranje institucija BiH u 2008. godini. Do povećanja stavki bruto plaće i naknade troškova uposlenih u proračun za 2008. došlo je iz sljedećih razloga.

Bruto plaće i naknade troškova uposlenih kod svih korisnika u procesu usvajanja proračuna za 2007. godinu su bili linearno smanjeni za 2%. Sjećate se da smo morali izvršiti ona rezerviranja za Srebrenicu od 9.900.000 maraka. Zatim, kod Ministarstva odbrane, koje je daleko najveći proračunski korisnik, odnosno čini 38% ukupnih rashoda svih korisnika, dolazi usljed

činjenice da je nastavljena tranzicija, tj. usvojen je novi Pravilnik o plaćama i naknadama profesionalnih vojnih osoba kojima je došlo do povećanja vojnog dodatka od 20%, te osiguranja beneficiranog radnog staža za kompletan profesionalni sastav Oružanih snaga BiH za svih 12 mjeseci. Usvajanjem ovog pravilnika došlo je i do formiranja mješovitih sastava i njihovih razmještaja što zapravo utječe na povećanje troškova prijevoza stanovanja, odvojenog života, i to, također, za kompletan sastav Oružanih snaga BiH.

Ukoliko izuzmemo Ministarstvo odbrane, kod ostalih 60 korisnika dolazi do povećanja ukupnog broja uposlenika za 9% . Naime, ukupan broj uposlenih u institucijama BiH se iz 2007. do 2008. godine povećava za 965 uposlenih, sa 21.412 planiranih uposlenih na kraju 2007. godine na 22.377 uposlenih na kraju 2008. godine. Planirano je povećanje bruto plaća za 10% kod svih korisnika sukladno planovima usvajanjem novog *Zakona o plaćama u institucijama BiH*. Dakle, plaće državnih službenika u institucijama nisu povećavane od '98. godine što mislim da je vrijedno spomenuti. Do visokog povećanja naknada, pored povećanja broja uposlenih, došlo je i zbog povećanja naknada za topli obrok sa 8 na 10 maraka dnevno, sukladno Odluci Vijeća ministara iz 2007. godine.

Ukoliko poredimo ukupne kapitalne izdatke finansirane *Proračunom institucija BiH u planu za 2008. godinu*, dolazi do povećanja od 120% u odnosu na Proračun 2007. godine. Povećanje od 33 miliona maraka u 2007. na 73 u 2008. godini. Najveća kapitalna ulaganja sam već naveo u maloprijajšnjem pregledu višegodišnjih kapitalnih ulaganja. Pored navedenih, najveća ostala kapitalna ulaganja planirana *Proračunom za 2008. godinu* su sljedeća:

Kod Ministarstva odbrane planirano je povećanje troškova za nabavu naoružanja i vojne opreme za profesionalne vojne sastave;

Kod Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća planirana je nabava opreme za sustav za upravljanje sudbenim predmetima – IKT oprema za srednjišni informacijski sustav pravosuđa.

Da bi se osigurala viša razina discipline i da bi praćenje ukupnih troškova korisnika bilo transparentnije, a na temelju preporuka i revizije, *Proračun za 2008. godinu* nema programa posebnih namjena. Sredstva za ove programe koji je usvojeno u Proračunu za 2007. godinu: bilo je ukupno 132 programa u ukupnom iznosu od 81 milion maraka, i to kod 32 korisnika su u *Proračunu za 2008. godinu* planirani u sklopu ekonomskih kategorija redovite potrošnje korisnika, tj. Tekućih transfera.

U 2008. godini javila se stavka Tekući grantovi u ...u iznosu od 59 miliona maraka u 2008. godini. Tekući grantovi kao strukturalni rashod predstavljaju tekuće izdatke ali se posebno iskazuju radi praćenja njihovog namjenskog realiziranja i procedura za njihovo angažiranje. Proizašli su transferiranjem programa posebne namjene kojih više nema, kao što sam sad objasnio, i predstavljaju transfer sredstava korisniku granta iz proračuna. U Nacrtu proračuna usvojenom od strane Vijeća ministara, Tekući grantovi su u iznosu od 19.209.000 maraka i bili su raspoređeni na 18 tekućih grantova: kod FIPA-e, Ministarstva komunikacija i prometa, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, Ministarstva sigurnosti, Ministarstva civilnih poslova i Fonda za povratak. Zatim je Predsjedništvo BiH u Prijedlog proračuna Tekuće grantove uvećalo za 40 miliona maraka, i to kod sljedećih korisnika: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice na već postojeći Tekući grant Program povratka izbjeglih i raseljenih osoba dodato je 25 miliona maraka; Ministarstvo civilnih poslova: otvoren je novi tekući kont, grant pod nazivom Kotizacija

pri pristupu za pristup fondovima EU u iznosu od 10 miliona maraka. U dopisu Predsjedništva navedeno je da se ova sredstva daju za otvaranje pristupa BiH istraživačko-razvojnih, naučno-istraživačkih organizacija prema fondovima EU, odnosno za sedam, odnosno FP 7 projektima 2007.-2013. godina za koje je planirano cca 53 miliona EUR a prema preporuci Evropske komisije, komesara za istraživanje gospodina Janeza Potočnika, prilikom njegove posjete BiH u jesen 2007. godine; Ministarstvo vanjskih poslova ... otvoren je novi grant pod nazivom Program za pristup tržištu EU u iznosu od 5 miliona maraka. Isto tako se obrazlaže da je to za stvaranje neophodnih uvjeta za pristup tržištu EU, osobito za certifikacije i akreditaciju.

Ukupno povećanje rashoda svih korisnika u odnosu na Proračun 2007. godine iznosi 224 miliona maraka. Kod sljedećih devet korisnika je došlo do povećanja od 172 miliona maraka. U odnosu na njih devet, participira 77% od ukupno ovoga povećanja, a to su:

Ministarstvo odbrane: 57 miliona maraka (objasnio sam zbog dovršetka postupka tranzicije, zbog primjene novog Pravilnika o plaćama i naknadama i prihvatanja standarda NATO pakta;

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice: 36 miliona maraka zbog povećanja učešća u Programu povratka izbjeglih i raseljenih osoba i Programa prioriteta elektrificiranja za potrebe realiziranog povratka;

Zatim, Ministarstvo civilnih poslova: 17 miliona maraka (prijenos za izravni transfer financiranja nabave putovnica, običnih, biometrijskih, povećanje broja uposlenih, te zbog činjenice da je Predsjedništvo BiH u Prijedlog proračuna uvrstilo i 10 miliona maraka za program ovim fondovima što sam prethodno i objasnio);

Zatim, Uprava za neizravno oporezivanje ima povećanje od 14 miliona maraka (težišno zbog nabave uniformi, službenih odijela, plaćanje sudbenih sporova, kapitalnih ulaganja, izgradnju regionalnih centara i graničnih prijelaza i terminala, te rezerviranja dodatnih sredstava za isplatu sudbenih rješenja i presuda iz ranijeg perioda, odnosno izvršnih i sudskih presuda);

Granična policija isto ima povećanje od 13 miliona maraka ili 24% zbog povećanja broja uposlenih i kapitalnih ulaganja za nabavku zemljišta, izgradnju objekata za terenske urede i rekonstruiranju ustupljenih objekata u sklopu vojarni u Bijeljini i Trebinju i za ove terenske urede i policijske opreme, fonda motornih vozila kojih ima ukupno 76;

Zatim, Ministarstvo vanjskih poslova ima povećanje od 13 miliona maraka ili 27%, (težišno zbog povećanja broja uposlenih u DKP-u, misijama BiH pri NATO-u u Briselu, povećanja troškova zakupa zbog proširenja DKP mreže i nabavke zgrada za DKP u Briselu, Ljubljani, Skoplju, Podgorici, te rekonstruiranje i investicijsko održavanje DKP zgrada u Beču, Amanu, Vašingtonu, Štuttgartu, Madridu i zgrade sjedišta Ministarstva vanjskih poslova; nabava zgrade i rekonstrukcija obuhvaćena je Programom višekapitalnih, višegodišnjih kapitalnih ulaganja);

Državna agencija za istrage i zaštitu ima povećanje od 8 miliona maraka ili 18%, (težišno zbog povećanja broja uposlenih i Programa izgradnje poslovne zgrade kao višegodišnjeg programa;

Služba za zajedničke poslove ima 6 miliona maraka (težišno zbog povećanja broja uposlenih, troškova režije, stavljanja u funkciju Objekta prijateljstva i preuzimanja ugostiteljstva i održavanja u zgradama Granične policije, Ministarstva odbrane i Predsjedništva BiH);

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa ima 6 miliona maraka (težišno zbog činjenice da je Predsjedništvo u Prijedlogu proračuna uvrstilo 5 miliona maraka za Program, za što sam objasnio, certifikaciju i akreditaciju).

Dozvolite par riječi o kretanju sa Jedinstvenog računa Uprave za neizravno oporezivanje. U odnosu na 2007. godinu, u Nacrtu proračuna institucija BiH za 2008. godinu, usvojenom od strane Vijeća ministara, planirana sredstva sa Jedinstvenog računa rastu 7% u odnosu na 2007. godinu, a prijedlogom usvojenom od strane Predsjedništva rastu stopom od 12% u odnosu na 2007. godinu. S druge strane, rast planiranih sredstava sa Jedinstvenog računa u proračunima entiteta raste 23% u Proračunu RS, a 31% u Proračunu Federacije u odnosu na osnovne proračune entitetskih vlada u 2007. godini usvojenih na početku 2007. godine, znači bez onih rebalansa koji su bili krajem godine. Ukoliko se planirana sredstva sa Jedinstvenog računa u proračune entitetskih vlada za 2008. godinu uporede sa planiranim sredstvima u rebalansiranim proračunima za 2007. godinu, a koji su bili krajem 12. mjeseca, onda imamo rast: u RS 2,7%, a u Federaciji 13,1%. U trenutku kada je institucijama BiH za 2007. godinu dodijeljeno 632 miliona, znači to je bila participacije u 2007. godini, to je činio udjel od 16,3% tadašnjih ukupnih projiciranih prihoda za 2007. godinu. Planiranih 675 miliona sa Jedinstvenog računa koje smo napravili u Nacrtu proračuna za 2008. godinu usvojen od strane Vijeća ministara to je činilo udjel od 13,9% trenutne projekcije prihoda. S druge strane, planiranih 710 miliona maraka institucija, koje je usvojilo Predsjedništvo BiH, čini 14,7% učešća na Jedinstvenom računu.

Evo, to su bile osnovne karakteristike. Nadam se da nisam bio dug kad su u pitanju polazišta i ciljevi i ustavni osnov a, evo, dao sam nekoliko osnovnih parametara kada su u pitanju i finansijski pokazatelji i zahtjevi i prihvatanje onoga što je se smatralo ... neophodnim. Evo, ja bih zamolio sve zastupnike da u ovoj fazi se da podrška proračunu, a da onda kroz drugo čitanje eventualno iznađemo načina i uvažimo korekcije koliko je to maksimalno moguće.

Hvala lijepa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

S obzirom da je sada 11,35 i prema našem zaključku Kolegij je napisao određeni zaključak koji je dat službi našoj da se stavi na web Parlamentarne skupštine i da se dostavi pismeno predsjednicima klubova, tako da možete to ponijeti sa sobom. Oni koji žele da idu na protest i ja ne bih otvarao raspravu nego nakon završetka toga da se nađemo ovdje u 13,15 i da onda otvorimo raspravu u vezi sa prijedlogom nacarta.

Zahvaljujem.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

... sjednicom. Nalazimo se na petoj tački dnevnog reda. Rasprava je u vezi sa budžetom. Ja ću vam pročitati spisak prijavljenih poslanika za diskusiju. Molim vas malo tišine. Znači, gospodin Belkić, pa Bahtić, pa Dolić, pa Novaković, pa Križanović i molim vas dalje da se prijavljujete elektronski.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ

/nije uključen mikrofoni/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Bahtić kao predsjednik Komisije. Jeste Vi imali potrebu prvo da kažete u ime?

Izvolite, izvolite.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Ja ću vrlo kratko da kažem da je Komisija za finansije i budžet usvojila principe Prijedloga zakona o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2008. godinu – prvo čitanje. Ja pozivam poslanike da podrže prijedlog ove komisije, a u drugom čitanju da vidimo da putem amandmana nađemo neke kompromise tako da ne bi doveli u pitanje funkcionisanje institucija BiH.

Toliko i hvala. Ništa više.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Belkić. Izvolite, drugi zamjenik predsjedavajućeg.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, ja imam potrebu da se zahvalim gospodinu Vrankiću na, da tako kažem, dodatnim pojašnjenjima i ovom uvodnom izlaganju koje je obavio u ime predlagача. Naravno, ja gospodina Vrankića ovdje, ne samo, tretiram ne samo kao predlagача nego i kao obrađivača i najviše sam se zbog toga i javio jer u toj ličnosti mislim da imam mogućnost da dobijem odgovor na jedno jedino pitanje koje ću ja postaviti.

Dakle, mene interesuje, a vjerovatno i vas sviju ovdje, obzirom da mi sada raspravljamo o budžetu u prvom čitanju, kada raspravljamo, da li je ovaj projekat, odnosno ovaj dokumenat urađen po odgovarajućim principima? Dakle, ja želim pojašnjenje: Da li ovim prijedlogom, dakle ovim prijedlogom kojeg ste Vi obrazložili, da li su narušeni bilo koji principi, bilo koji principi ili ograničenja, ili eventualna ograničenja? Tu prije svega mislim na fiskalnu stabilnost, makroekonomsku stabilnost, eventualna ograničenja Međunarodnog monetarnog fonda, Svjetske banke. Da li je ovim projektom eventualno dovedeno u pitanje funkcioniranje bilo kojeg drugog nivoa vlasti? Da li BiH, usvajajući ovakav budžet, dovodi u pitanje servisiranje kredita itd.?

Vi ste, gospodine ministre, kroz svoje uvodno izlaganje dotakli se ... nekih pitanja koja ja ovdje spominjem ali bi bilo dobro da generalno kažete i stanete kao struka, kao ministarstvo: Da li ovim Nacrtom budžeta je narušen bilo koji od ovih principa, odnosno ograničenja o kojim sam ja govorio? Naravno, ja ne tražim odgovor odmah nego nakon ostalih diskusija i eventualnih pitanja.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Dolić je sada na redu, zatim Novaković, Križanović, Okolić, Bešlagić.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, cijenjeni kolegice i kolege, uvaženi gosti, moram priznati da, nakon svega što se dešavalo u proceduri predlaganja *Budžeta institucija BiH za 2008. godinu*, meni kao poslaniku nije nimalo ugodno danas o ovom pitanju diskutirati.

Činjenica da o budžetu u Parlamentu raspravljamo sredinom februara tekuće budžetske godine valjda sama za sebe govori o državi i onima koji je vode ali i o ovome parlamentu. Mjesec dana samo svjedoci i gledaoci ping-pong meča koji sa budžetom igraju Vijeće ministara i Predsjedništvo BiH. Meč je naravno završio neriješeno i mi mu dođemo ne kao Parlament već kao neka arbitražna komisija koja treba arbitrirati između Vijeća ministara i Predsjedništva ili na kraju unutar Predsjedništva. Naravno, po već ustaljenoj praksi, i o ovom pitanju smo prije Parlamenta obavili raspravu u medijima i dodatno povećali glavobolju građanima. Sudeći po onome što se dešavalo u šutiranju budžeta od Vijeća ministara do Predsjedništva i obratno, jasno je da Vijeće ministara nastavlja funkcionirati kao neuređeni radio i da rasprave umjesto na sjednici Vijeća ministara radije vode putem medija. Rasprava o budžetu u Predsjedništvu BiH je pokazala da mi umjesto tri državnika u Predsjedništvu imamo tri politička mudraca koji koriste svaku priliku da, kroz iznošenje svojih stavova u Predsjedništvu, šalju političke poruke svojih stranaka. Rasprava o budžetu za 2008. godinu je bila prava prilika, a ova budžetska godina je slučajno, eto, i izborna godina, i onda je sve jasno.

Kako se radi o prvom čitanju, vrlo kratko ću reći nekoliko svojih pitanja i opservacija na predloženi budžet. Prvo, meni i nakon izlaganja gospodina ministra nije jasno čiji je ovo Prijedlog budžeta – Vijeća ministara ili Predsjedništva BiH, obzirom da su različitog sadržaja. Naravno, po logici stvari, mi smo dobili prijedlog Predsjedništva BiH.

Drugo, kakve su konsekvence za Vijeće ministara, Predsjedništvo i državu zbog činjenice da budžet unatoč zakonu nije donesen do 31. decembra 2007. godine?

Treće, zašto prateći dokumenti *Budžeta BiH za 2008. godinu* nisu mjere fiskalne i mjere ekonomske politike na kojim bi se morao temeljiti budžet kako je to uobičajeno u svim normalnim zemljama?

Četvrto, metodološki u kreiranju i obrazlaganju budžeta došlo je do određenog, istina, napretka ali za potpunu transparentnost je potrebno još više analitike i konkretnijih obrazloženja.

Peto, ono što je karakteristika, nažalost, svih nivoa vlasti u kreiranju i donošenju budžeta, jeste da se svi bave isključivo time kako zgrabiti što više onoga što je već ubrano, a ne time kako stvoriti materijalne i sistemske pretpostavke da se ubere više prihoda, odnosno da povećavamo materijalnu osnovicu za ubiranje prihoda i da smanjimo što više mogućnosti slučajeva utaje i izbjegavanja obaveza.

Sljedeće, iako se puno pozivamo i puna su nam usta racionalizacija, sudeći po onome što se nudi i što je planirano, i u ovome budžetu nema ni znakova nikakvih racionalizacija. Broj zaposlenih je uvijek do sada sredstvo preko kojeg se vrši najveća manipulacija unutar budžeta i pojedinih zahtjeva budžetskih korisnika, i to je, nažalost, i kod ovoga budžeta, rekao bih, prisutnije daleko više nego do sada. Planiraju se sredstva za plaće i naknade iz plaća, a onda se

zapošljavanje ne izvrši i sredstva se prelijevaju za druge namjene, ili se povećavaju, ili u povećanje plaća i naknada postojećih uposlenika. Simptomatično je, i kod ovakvog stanja, da u budžetu, koji je pred nama, planira se izdvajanja za ugovorne i povremene obaveze, planira se povećati za 116% ili za 27 miliona KM više nego prethodne godine ili ukupno planirana sredstva za ove namjene u budžetu za 2008. godinu su oko 50 miliona, što je 5% ukupnog budžeta. Ako znamo šta se pojavljuje pod stavkom Ugovornih i povremenih poslova, onda je to, u najmanju ruku, simptomatično.

Također bih volio da mi se obrazloži plan da se prihodi Centralne banke povećaju sa 20 na 60 miliona KM ili za tri puta u odnosu na ostvarene prihode u 2007. godini. Koliko znam devizne rezerve imaju, istina, pozitivnu tendenciju rasta, ali tendencija trostrukog porasta sigurno nije realna i onda se postavlja pitanje racionalnog gazdovanja državnim rezervama u 2007. godini i prethodnim godinama.

Što se tiče ostalih stavki i prijedloga, nastojat ću to učiniti u drugom čitanju amandmanskim djelovanjem.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Novaković. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Uvažene kolege, članovi Kolegija, ja bih volio da je danas ministar obrazlagao svoj prijedlog ili prijedlog Savjeta ministara. Mislim da bismo u toj varijanti imali ... kvalitetnije obrazloženje za neke stavke ovdje. Zaista nam se prvi puta evo dešava od usvajanja prvog Budžeta institucija BiH, evo, sada 2008. godine da imamo situaciju da je predlagač budžeta i obrađivač budžeta Predsjedništvo, a da budžet brani, u ime Vijeća ministara, ministar koji nije bio za ovaj budžet. Valjda je to još jedan od presedana ili nonsensa koji nama ovdje u BiH izgleda i nije neki problem.

Vidite, od samog početka rada na ovom budžetu, imamo niz vrlo čudnih situacija. Imamo stav RS o neprihvatanju budžeta prije nego što je bilo ko vidio budžet, iznesen u medije, naravno. A onda, nakon toga, imamo prijedlog Vijeća ministara koji ne prihvata niko od Predsjedništva, iako, od tri člana Predsjedništva, dva člana potiču iz istih stranaka iz kojih je sastavljeno Vijeće ministara, iz partija koje su dale svoje ministre u Vijeće ministara. Nakon toga Savjet ministara – valjda, potpuno svjestan svoje pozicije, a način, na koji se radilo na ovom budžetu, govori, u stvari, o njihovoj poziciji u čitavom ovom sistemu – vraća lopticu Predsjedništvu koje jedva dočeka i predlaže Prijedlog budžeta koji imamo danas. I vidite, od ministra sam čuo da je šteta što nema *Fiskalnog vijeća* jer, da ima *Fiskalno vijeće*, onda bismo sve budžete uskladili, i danas ne bismo imali problem. Imamo Koordinaciono tijelo za usklađivanje budžeta koje u svom sastavu ima pomoćnika ministra. Stekao sam dojam da ti pomoćnici ministara iznose svoje privatne stavove na ovom Koordinacionom tijelu i da oni nemaju veze sa ministarstvima iz kojih potiču i da im na tim sastancima Koordinacionog tijela niko nije dao nikakvo uputstvo kako će se ponašati ... budžeta. Naravno da nije tako i naravno da su pomoćnici ministara imali potpuno jasne upute za ponašanje u Koordinacionom tijelu. I, upravo, zbog tih potpuno jasnih uputa, nije ni došlo do budžeta, odnosno, zbog toga Savjet

ministara, upravo zbog toga što su one bile i previše jasne, Savjet ministara nije mogao napraviti budžet prihvatljiv za parlamentarnu većinu, odnosno za članove Predsjedništva.

Dakle, ja ne mislim da je problem u *Fiskalnom vijeću*. Iako bi *Fiskalno vijeće* pomoglo rješavanju problema, mislim da je problem u odnosu između stranaka koje čine parlamentarnu većinu i u njihovoj ozbiljnosti prema pitanjima koja su značajna za sve, ne samo za institucije BiH nego za sve u BiH. I, ako bismo analizirali ovu situaciju, onda bi ovo bio dovoljan razlog da te institucije ili ti članovi Predsjedništva ili taj Savjet ministara ponudi svoju ostavku. Naravno da Savjet ministara ne može ponuditi ostavku jer i nema Savjeta ministara, ljudi nisu ni izabrani, ima predsjedavajući koji je predložio tim. Nismo to završili, i kako će ljudi podnijeti ostavku kad nemaju na što podnijeti ostavku.

O članovima Predsjedništva da ne govorim i njihovom podnošenju ostavke. Jedva su se dočepali tih pozicija, taman sad još i da podnesu ostavku!

Dakle, gospodo, iz tih razloga smo mi i dobili ovaj budžet i ja moram reći da ovdje ima i niz nelogičnosti a kad već govorimo o principima uzeću samo dvije stvari. Naime, u dijelu koji govori o postizanju ili nepostizanju sporazuma sa budžetskim korisnicima, na strani 91., Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, se kaže: *da nije postignut ili nije uslišeno zahtjevu ministarstva od 100 miliona*. Razlog: *iznos od 100 miliona KM nije se mogao obezbijediti izvornim prihodima u okviru ukupnog Nacrta budžeta*. Onda je *Predsjedništvo*, dalje se kaže, *uvrstilo dodatnih 25 miliona*. Valjda je Predsjedništvo pronašlo te izvorne prihode koje Savjet ministara nije znao pronaći, pa su oni to riješili. Znači, nisu za 100, ali eto jesu za 25 miliona i odlučili da se bave tuđim poslom. Naime, da se bave nečim što nije u nadležnosti ovih institucija.

I to je prvi povrijeđeni princip, princip raspodjele nadležnosti, a ne raspodjele para. Sljedeće jeste na strani 93., ponovo, gdje *Predsjedništvo*, za razliku od Savjeta ministara, *ubacuje 5 miliona za Program za pristup EU tržištu, u cilju stvaranja neophodnih uslova za pristup na tržišta EU osobito*, na ćirilici doduše, ali *osobito certifikacionih i akreditacionih*. A mi formirali institucije i imamo Institut za akreditaciju i imamo Direkciju za evropske integracije i imamo u okviru ministarstva takođe institucije koje o ovome brinu i koje izgleda nisu znale da im trebaju pare, pa se član Predsjedništva sjetio da njima trebaju pare i da im da još 5 miliona koje oni nisu ni znali da im trebaju!

Draga gospodo, najbolje bi bilo kad bi svi oni koji učestvuju u pravljenju ovog budžeta još jednom sjeli za isti sto i riješili sve probleme koji su i rečeni i nisu rečeni u vezi sa pravljenjem ovog budžeta. Da bismo im to omogućili, mi mislimo da ovaj budžet u ovoj fazi ne treba proći. Dalje, mislimo da neprihvatanjem principa budžeta ćemo natjerati sve one koji u njemu učestvuju da se ozbiljno pozabave ovim pitanjem za jednim stolom, a ne preko medija i da dođemo do budžeta koji će ovdje, kao i mnogo puta ranije, po hitnoj proceduri biti usvojen jer, valjda, ovo je rijetka prilika da raspravljamo o budžetu. Do sada smo ga obično usvajali poslednji dan u martu mjesecu.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik, drugi zamjenik Belkić, replika. Nakon toga gospodin Martin replika.

BERIZ BELKIĆ:

Možda i nije replika, više je možda netačan navod vizavi ove konstatacije gospodina Novakovića, kako on reče, *dočepali*, je li! Naglasak je: *dočepali članovi Predsjedništva ovih pozicija*? Mislim, gospodine Novakoviću, članovi Predsjedništva BiH, i ovi sada i oni prije, na tim neposrednim izborima dobijali su na stotine hiljada glasova. Dakle, oni su izabrani glasovima ljudi, i to značajnim brojevima glasova ljudi, za razliku od nekih nas koji sjedimo ovdje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Raguž, replika. Izvolite.

MARTIN RAGUŽ:

Pa, moja replika se odnosi na dio izlaganja gospodina Novakovića, odnosno na zahtjev da se ovo sad ponovo vraća i da se ponovo pokušavaju neki pregovori oko proračuna voditi i pozvati se na članak VIII Financije (Poglavlje Ustava BiH) gdje, kaže, točka 1. na prijedlog Predsjedništva, Parlamentarna skupština sveke godine usvaja proračun. Mi imamo ovdje prijedlog Predsjedništva, mi smo Parlament i mi možemo samo ovdje govoriti o argumentima, o stavkama i opravdanosti pojedinih stavki i mislim da se na to trebamo vratiti i da Parlament ne treba upasti u ovu ping-pong igru koja je proizvedena između institucija i u javnosti kada je ovo važno pitanje.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Novaković: odgovor na repliku. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa vidite, možda sam ja zaista upotrijebio grub izraz *dočepali funkcije*. Ali moram reći da je izbor jednog člana Predsjedništva vrlo snažno osporavan od jednog naroda, pa sam ja stekao utisak da je to oteto nekako od tog naroda i zato sam ja to rekao a, naravno, zaista mi nije bila namjera da omalovažim broj glasova bilo kog člana Predsjedništva, a pogotovo ne način i legitimitet njihovog izbora, naravno.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo, molim vas. Idemo dalje.

Uvaženi poslanik, replika; uvaženi poslanik Zorić, replika. Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Pošto je gospodin Belkić završio svoje izlaganje sa tri točke, a ja to razumjevam, onda, kako ja hoću, on je rekao za razliku od nekih koji sjede ovdje. Ja mislim da su ovdje svi legalno izabrani i u skladu sa zakonom i mislim da ne bi trebale ostati tri točke. Trebalo bi kazati šta to znači. Broj glasova nije bitan.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas nemojte dobacivati.

VINKO ZORIĆ:

Broj glasova nije bitan. Tako se i u Predsjedništvu razlikuju za nekoliko stotina tisuća ali isto im glas vrijedi i isto tako i ovdje. Glasovanje je dozvoljeno da se preferira nekoga sa liste ali ne mora. Dakle, svaki glas vrijedi jednako, je li on dat stranci ili pojedinačno. Nemojte ovdje otvarati to i ostaviti nedorečeno. Za mene je legalan zastupnik koji ovdje je izbran sa jednim glasom, ako je njegova stranka, ne znam, dobila koliko isto kao i član Predsjedništva koji je dobio, recimo, 400 tisuća glasova.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Belkić: odgovor na repliku. Izvolite.

BERIZ BELKIĆ:

Vrijeme ja .... replicirao na konstataciju u ovom parlamentu. Dakle, iz ovog parlamenta je dovedeno u pitanje izbor članova Predsjedništva, odnosno omalovažen. Ja sam želio da kažem da ti ljudi koji su izabrani da iza njih stoje glasovi ljudi kao i oni prethodni, i to veliki broj glasova. Dakle, oni izlaze sami, nisu na listama, za razliku od nas ovde.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. Nadam se da smo razjasnili neke stvari.

Sljedeći za diskusiju uvaženi poslanik Križanović. Izvolite.

Samo malo, molim vas. Napravićemo pauzu ako želite to da raspravite na drugom mjestu. Izvolite, Križanoviću.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Hvala. Gospodine predsjedavajući, mogu li?

Poštovane kolegice i kolege, uvaženi članovi Vijeća ministara, prije svega želim reći da sam zadovoljan, vrlo zadovoljan uvodnim izlaganjem ministra Vrankića koji je zaista sa stanovišta struke dobro obrazložio Prijedlog budžeta. Međutim, ja kao neko prethodno pitanje, možda primjedbu koja se ne može adresirati možda na ministarstvo kao obrađivača, ali zaslužuju prethodno dva pitanja, odgovor, kako bismo mogli kvalitetnije obaviti raspravu o predloženom budžetu.

Prvo, želim zaista dobronamjerno, zbog možda budućnosti i budućih budžeta, postaviti pitanje: Do kada ćemo sa zakašnjenjem dobijati Prijedlog budžeta? Ovdje danas niko nijednom riječju nije spomenuo razloge zašto se krši i Ustav i zakon ove zemlje sa zakašnjenjem Prijedloga budžeta. I zašto se uvijek Parlament BiH dovodi u situaciju da spašava bilo kakve rokove kada je to u pitanju? I sve to naravno ide nauštrb kvaliteta budžeta koji ćemo nadam se donijeti.

Druga stvar, koja mi smeta jeste da pored nabrojanih ciljeva koje je ministar ovdje obrazlagao koji su imali, da kažem, značajnu ulogu u koncipiranju budžeta, nigdje nisam vidio ni primijetio da je jedan od ciljeva štednja – štednja i odgovorno upravljanje i trošenje budžetskih sredstava? U ovakvoj situaciji u kojoj se nalazi zemlja, u ekonomskoj i socijalnoj, taj cilj je, po mom mišljenju, trebao zauzeti vrlo visoko mjesto, jedan od prioriteta. Pošto to nije bilo ni utvrđeno ni postavljeno kao cilj, mi imamo onda sliku budžeta da skoro svi budžetski korisnici imaju negdje otprilike linearno povećanje od 10, pa nadalje, posto više. Pokazatelj je loš i da rast plaća od 26% u ovakvoj situaciji za zemlju je neprihvatljiv. Bez obzira na to što će neko reći, predviđaju se nove institucije, predviđaju se jačanje institucija itd. i ovo kao indikatori – vrlo loša poruka.

Dakle, budžet je, može se reći, dobrim dijelom ogledalo jednog društva, kako se ono odnosi prema svojim problemima, prioritetima i kako ih nastoji rješavati. Ja ću ovdje samo sa dva primjera navesti. Vidite, jedan od prioriteta je nama i NATO, ok. Predvidjeli smo porast Budžeta Ministarstva obrane za 57 miliona u odnosu na prošlu godinu. Ali vidite, šta će se učiniti sa tih 57 miliona. Hoće li se učiniti zaista nešto suštinski u opremanju, obučavanju, prije svega, Oružanih snaga kako bi one bile bolje pripremljene za ulazak u NATO? Od predviđenih 300 i ... koliko miliona za Ministarstvo obrane, preko 80% će biti personalni troškovi. Gdje je opremanje, gdje je obuka? To nas neće približiti NATO-u. Da ne govorim o tome da u NATO ne ulazi samo vojska, ulazi država sa svim svojim kapacitetima i kvalitetom. Godinu dana u kontekstu ovoga što pričam, ne možemo naći dogovor o prijenosu nepokretne i pokretne imovine, vojne imovine sa entiteta na državu, da bi se jednostavno počelo jednom gazdovati s time kako treba, ili da je se počnemo rješavati kako ta vojska koju plaćamo, profesionalna vojska, ne bi bila stražar i čuvala neke objekte koji su možda nepotrebni i neperspektivni za armiju.

Nedostaju nam, čuli smo danas ili na prošloj sjednici, i zavodi i bolnice i zatvori itd. a mi imamo ogromne, ogromne potencijale koji su mrtvi kapital. Pa evo, danas smo probematizirali i problem ove zgrade koja je završena, godinu dana nije useljena. Dakle, mi ćemo moći nešto od ovog prijedloga zakona popraviti kroz amandmane ali šteta je da nismo imali pravodobno prijedlog ovog zakona kako bismo mogli kroz jednu temeljitu raspravu vratiti prijedlog ovoga budžeta na jedne čvršće temelje, koji bi rezultirali jednim kvalitetnim pristupom u interesu cijele države i društva.

Hvala vam lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Replika: uvaženi poslanik Bahtić. Replika.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Kolega kaže: *Budžet je ogledalo jedne države*. Ispade onda da nam je država i entiteti veći od države. Ne mogu da prihvatim. Znamo šta je budžet: dokument za ostvarenje političko-

ekonomskih ciljeva jedne države. I broj dva – shvatio sam diskusiju kolege Križanovića – štednja? Svi smo mi za štednju. Po meni, njegova diskusija se svodi da maltene smo trebali manji budžet, manje stavke. Ja sam za veći budžet, za veće stavke i da se ono što se planira potroši, a ne kao ovde da neki su planirali i pola nisu potrošili. Za mene je svako nesposoban, onaj koji planirano ne potroši. Što više potrošiti a da se vidi nekakav rezultat. A nisam za to da se ide, uvijek da idemo znači gore, da raste, a ništa da pada.

Toliko hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo. Uvaženi poslanik Kalabić replika, pa onda sastavićete, vjerovatno.

DRAGO KALABIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, poštovane kolege, ja moram reći, upravo replika gospodinu Križanoviću. S obzirom da bi nama svima bilo lakše da pratimo raspravu, i da mi koji smo dužni da bilježimo stavove, vodimo i nekakvu računicu, recimo, mi koji se pripremamo i za glasanje i maloprije ako sam ja dobro razumio Klub Srpske demokratske stranke je bio jasan. U ovome nisu učestvovali i ne misle za ovo ni glasati. Rekli su i zašto ne misle podržati. Ali mi je sad izazvalo zabunu ova činjenica da SDP neće ovo podržati, a njihov prijedlog. Ja sam očekivao, polazeći od nule, da bar ovi što predlažu budžet da će danas glasati za njega, mislim, pa ćemo na neki način tražiti dalje. I mi imamo jednu zaista za ovu zemlju deprimirajuću situaciju. Ja sam to jednom na sjednici Parlamenta rekao da mnoge političke partije stavljaju interes partijski i da im je interes da je BiH ipak u stvarnosti za njih fikcija. Mi imamo situaciju da je Predsjedništvo, i zna se ko je predsjedavajući, koliko vremena držalo ovaj prijedlog i interes te partije gdje danas zastupa jedne stavove, mogao je da se bude, mogao je na drugi način da bude predložen. Imamo danas i raspravu o ovom Prijedlogu rezoluciji SDP-a o potrebi evropskih integracija i, ne znam ni ja, ako je ovo odnos prema evropskim integracijama, i ova priča oko budžeta, onda nisam siguran da mi imamo i oko čega koncenzus i da imamo i oko čega dogovor.

Član SDP-a, u ovom momentu predsjedavajući Predsjedništva, je ovdje potpisnik budžeta. On je vršio određene, shodno svom ustavnom ovlaštenju, vršio određene korekcije, vršio određene kako je on to mislio da treba i bilo je za očekivati da će ovde to imati podršku. Ako ovo nije igra sa institucijama, onda ja ne znam na neki način šta je, bez obzira koliko bilo problema u ovom parlamentu. Bar do današnjeg dana, ne može se nama pripisati bilo kakva krivica i bilo kakva odgovornost za ovu priču oko budžeta.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Križanović: odgovor na dvije replike, je li?

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Pa krenut ću od ove taze. ... Ja zaista, evo, možemo stenogram vidjeti, ja nisam nigdje rekao da mi nećemo podržati ovaj budžet, ovaj Prijedlog budžeta. Nisam rekao ni da nećemo ni da hoćemo. Ali imam naravno pravo, bez obzira, taman da sam ga i ja predložio, da kažem koje su to loše strane. To nije napad niti osuda prijedloga nego sam tražio razloge kašnjenja koji nam onemogućavaju da u jednoj staloženijoj klimi raspravimo i da dođemo do boljeg prijedloga. Ni

jednom riječju nisam rekao da nećemo ili da hoćemo podržati. I rekao sam, čak sam rekao da se nadam da ćemo usvojiti budžet.

Drugo, ja potpuno uvažavam, nemam šta uvažavati ili ne uvažavati, ovlaštenu ustavnu predlagач budžeta je Predsjedništvo. A, kolegi Bahti neću uopće replicirati, jer uopće ja nisam govorio o onome o čemu je on govorio.

Evo, hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Dobro, korektno.

Uvaženi poslanik Bećirović: replika. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

U vezi sa ovim što je govorio sada kolega Kalabić. Ja želim reći da ono za šta se zalagao član Predsjedništva BiH, kako vi rekoste, je li, i član SDP-a Željko Komšić i onoga za šta se zalaže Klub poslanika SDP-a nema nikakvog, kako ste vi željeli prikazati, nekog dijametralnog različitog pristupa. I Željko Komšić i Klub poslanika SDP-a zalažu se za određene principe, principe racionalnosti, štednje, odgovornog postupanja sa novcem poreskih obveznika BiH i zalažu se za veći budžet BiH. Ako postoji neka kolizija, ona ne postoji kod SDP-a. Postoji u Klubu SNSD-a, koji nam je pred početak ove sjednice ponudio, je li, ili pokrenuo pitanje *Rezolucije o ulasku u NATO pakt*, a, s druge strane, hoćemo manji budžet BiH. E, to ne ide jedno s drugim. U NATO pakt, kada država iskreno i zaista želi da uđe, onda je jasno da moraju određena sredstva da se ulože i u Ministarstvo odbrane itd. kako bi vojska bila osposobljena i zaista mogla ući onda u NATO pakt.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Polako samo, pošto ja imam repliku na ovo. Ja mislim da, gospodine Bećiroviću, ničim izazvani pokušavate da ovdje napravite priču da SNSD ima različite pristupe jer ja sam jedan od predlagača rezolucije NATO-a, a bit ću jedan od predlagača kako da se u Ministarstvu odbrane određene stavke preformulišu: da se stavka plata smanji, a da se poveća stavka kapitalnih izdataka, da bi se intenzivirala obuka i adekvatno opremile naše snage, pri čemu ćemo ići sa prijedlogom da Predsjedništvo razmotri sadašnju strukturu i veličinu Oružanih snaga da se ono smanjuje, ali da se profesionalizira i da se bolje opreme.

Prema tome, molim vas, nemojte da utičete na to da se ovdje u SNSD-u ima bilo kakve druge inicijative osim onih inicijativa koje smo pokrenuli, na načine koje ćemo govoriti. Zato sačekajte svu raspravu o budžetu ovdje, pa ćete čuti odgovore na vaša pitanja.

Sljedeći za diskusiju su se javili: uvaženi poslanik Erić, pa Bešlagić, pa Kalabić. Izvolite.

SAVO ERIĆ:

Poštovana gospodo, kao član komisije imam obavezu da vas podsjetim, a ujedno i da prokomentarišemo ovaj nacrt budžeta koji je pred nama. Mi smo prošle godine minut do 12

usvojili i rekli sebi, a pogotovo članovi komisije, da ćemo ovaj budžet razmatrati negdje u novembru. Novembar je prošao i ponovo se čeka minut do 12. To je jedno.

Drugo, dogovorili smo da ispoštujemo principe zbog kojih smo izabrani i način kako se donosi budžet, koji je najvažniji za funkcionisanje ove države, u koju se većina zaklinje. Budžet je trebao da se formira i predlaže odozdo i da dođe do naše komisije, tj. od vas, iz baze do komisije, mi Savjetu ministara, Savjet ministara Predsjedništvu i onda bi se mnoge nejasnoće na tom putu otklonile, ali smo, ipak, se odlučili na tu brzu varijantu: da donesemo budžet onako kako nama odgovara za sat vremena, da na komisiji koja isto tako treba kratko da traje da vama predloži ovdje da ne gubimo vrijeme šta smo usvojili, šta smo predložili. Ja ću vam reći da smo mi saslušali ministra dole, on ima dobrih prijedloga i činjenica da se osjeća poboljšanje u tim prijedlozima, a što se tiče svih ovih drugih stvari: Budžet je katastrofalan! Da se ne bi sad vraćali na cifre, a imamo ih već ovdje, znači moramo dobro da podvučemo da imamo 200 i nešto miliona ove godine više, a da nam na ulicama i u firmama vlada glad, a oni pune ovaj budžet i sad svi mi oдавde kad izađemo trebamo da pitamo njih: Dobro, vi dajete poreze, mi donosimo zakone, ispunjavate to dobro, ali mi imamo institucije u državi koje se brinu da vaš budžet sljedeće godine bude veći, da budu doprinosi veći tako da sljedeći budžet bude veći za 500 miliona, pa ćemo ga mi rasporediti. A, gdje ga raspoređujemo? Raspoređujemo ga ponovo u ministarstva koja su potrošačkog tipa, ministarstva koja nismo izanalizirali jesu li potrošili. Evo, imate Agenciju za zapošljavanje: milion i po! Postavljamo pitanje: Koga je ta gospoda zaposlila u proteklom periodu? Pa ima dosta tih agencija koje nisu radile svoj posao, nisu zaposlili dovoljno ljudi, a već su ove godine planirali budžet i nama stavljaju kao kukavičije jaje, znači da izglasamo neki budžet koji će oni trošiti, a nisu izvršili svoje obaveze prošle godine. Da li će oni da potroše i ovaj milion i po? Da li za naredne dvije godine ja trebam ponovo da glasam još tri miliona za njih, i onda oni treba da nam mašu i kažu ovi poslanici su lopovi, nesposobni i ne znaju svoj posao! Molim vas, tu je problem i očigledno da sve ono što smo ranije pričali da su se neki ministri, ministarstva oteli kontroli, ne vode računa o bazi, mi ne vodimo o postupku, doći ćemo u ovu poziciju.

Da ne bih dužio oko toga, jedna bitna rečenica je bila: *Prekoračenje entitetskih budžeta je bilo u prošloj godini*. Mi ne znamo koliko je i koliko je koji entitet imao prekoračenja. Zanima nas šta o ovom misli MMF i da li je MMF dao saglasnost na ovaj budžet, pošto su svi budžeti do sada prolazili tu proceduru. I moj prijedlog je da se ponovo razmotre sva ova pitanja i da imamo vremena 15-tak dana da sjednemo i da komisija koju ste vi predložili, tj. ima zadatak da skрати ovu muku, i da predloži da se više tim bavi nego da za sat vremena mi to dole pregledamo i kažemo, evo, komisija je jednoglasno prihvatila ovaj budžet, idemo usvajanje itd. Mislim da ćemo sebi nanijeti veliku štetu sa ovim i ono što je najvažnije: većina od vas poslanika, a prvi ja, nemam predstavu kako će sledeći budžeti izgledati za sledeće dvije godine, da bi ispunili obavezu zbog koje smo ovdje, tj. ako smo riješili da ove godine riješimo pitanje izbjeglica, onda smo trebali staviti akcenat na izbjeglice i riješiti ta pitanja i sledeće godine riješiti sledeći krupni problem. Ako budemo ovako nastavili, imat ćemo priču koju je gospodin Jovičić pominjao, znači, potrošačku da ne znamo gdje je otišlo i ovih milijardu i dvjesta, a mi smo izglasali.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. Uvaženi poslanik Bešlagić. Izvolite.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Poštovane kolege, ja, sem ovih diskusija koje su ranije vođene oko procesa donošenja budžeta, ne bih želio razgovarati, jer znamo da, faktički, u fazi kada bi trebali imati proces, mi smo imali krizu vlade i jednostavno zabavili smo se prije svega o održavanju vlade u životu, a budžet je bio po strani i jednostavno došli smo u situaciju da se budžet onda napravi ovako kako se napravio. S druge strane, indikativno je sve od zaklinjanja da je budžet za razvoj do toga da se kaže nećemo podržati budžet od onih lidera koji sačinjavaju koaliciju i ja ne želim se tim stvarima ni o tim stvarima ne želim raspravljati jer, ako većina u Parlamentu nema stav oko budžeta, nemojte očekivati da će SDP i opozicija u ovom smislu biti presudna oko donošenja ovog budžeta. No, u odnosu na budžete koje smo ranije dobijali, ja kao poslanik moram da kažem da ovim budžetom imamo jedan strašan iskorak, iskorak koji je u strukturalnom smislu, u kvalitetnom smislu daleko bolji nego što su to bili budžeti koje smo donosili, hajde da kažem, prošle ili pretprošle godine.

Ja ću samo navesti jednu stvar gdje bih volio da vidim je li to princip. Od 61 budžetskog korisnika, govorim, svega u šest budžetskih korisnika zadržalo se Program posebne namjene. Ja bih volio da je i ovaj Program posebne namjene u šest ovih korisnika izbačen, to bi govorilo da se radi o tome da se kod donošenja budžeta vodilo računa da faktički svaka stavka dobije svoje ime i prezime.

S druge strane, govorim to iz razloga što u Parlamentarnoj skupštini pod *Programom posebne namjene* bila je stavka *Klubovi poslanika parlamentarnih stranaka*. Te stavke više nema. Znači, ja sad govorim kao poslanik: Da li ćemo u ovom budžetu, da li je predviđena podrška klubovima poslanika da znamo ima je ili nema. Ako je nema, da znamo se orijentisati, ako ima, gdje je. S druge strane, želio bih da i ovih šest korisnika ukine se ova stavka *Posebne namjene*, da se nađe tamo u određenim programskim mjerama gdje se one realizuju i gdje se one koriste. Mislim da je dobro da se raspravlja o principima i da se da mogućnost, jer imamo još polovicu februara i mart mjesec, konac marta da za primjedbe koje bi se dale na ovaj budžet, znači amandmanske primjedbe, da se one rasprave i da se eventualno sada od strane nas, koji imamo zadatak da vodimo računa, pokušaju ugraditi u ovaj budžet, i na taj način da ga popravimo, koliko je to moguće da ga popravimo u odnosu na stanje koje je objektivno u prošloj godini bilo ... za donošenje budžeta. Ako ćemo, ponavljam ponovo, budžet bi trebalo faktički usvajati u momentu kada smo imali problem opstanka vlade. Mislim da u tom smislu trebali bi ići sa prijedlozima i u tom smislu predlažem da sve kritičke osvrte za ovaj budžet se uzmu u analizu i kroz amandmansku fazu daju na doradu, da bismo onda na osnovu toga mogli da kažemo, evo, mi smo kao poslanici obavili svoj zadatak.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. Uvaženi poslanik Kalabić. Ne, uvaženi poslanik Prodanović umjesto njega. Izvolite.

LAZAR PRODANOVIĆ:

... predsjedavajući, kolege poslanici, poštovani ministri, svakako da je rasprava u prvom čitanju o Nacrtu budžeta institucija BiH za 2008. godinu veoma značajna za Parlament i da je to najznačajniji politički i ekonomski, odnosno ekonomski i politički dokument, koji BiH donosi u

ovoj godini i veoma bi bilo značajno da je ovaj dokument donesen prije isteka prethodne godine, ali sada kada raspravljamo, iako smo u zakonskom roku, SNSD je i na komisijama i ukupnoj raspravi o Nacrtu budžeta imao određene primjedbe i, kao što znate, mi smo glasali na komisiji i protiv principa ovog nacrta budžeta, kompletnog dokumenta za ovu godinu.

Mi se, mi smatramo da je u ukupnoj proceduri od ustavno ovlaštenog predlagača, dakle Predsjedništvo BiH, desila se situacija po prvi put od kada Predsjedništvo, kao ustavni predlagač, predlaže Predlog budžeta, da je jedan član Predsjedništva preglasan i da je ovaj veoma značajan dokument donesen bez kompromisa, odnosno saglasnosti sva tri člana Predsjedništva; ovo je, kažem, po prvi put. U tom smislu je simptomatično da čak Predsjedništvo nije prihvatilo niti drugu verziju predloženog Nacrta budžeta od strane Savjeta ministara, iako je taj Nacrt budžeta u Savjetu ministara jednoglasno donesen. Predsjedništvo, odnosno predsjedavajući Predsjedništva se opredijelio da taj Nacrt budžeta od strane Savjeta ministara uveća za više od 40 miliona KM i da se ukupan iznos poveća za 20%, rashode za 29%, rashode, u odnosu na prethodnu godinu u ukupnom iznosu od 219 miliona, što u zemlji u kojoj javna potrošnja prelazi 50% ne šalje jasnu poruku o njenom opredjeljenju za euroatlanske integracije, pogotovo što nam to ne služi kao primjer da u razvijenim zemljama javna potrošnja je ispod 35%.

Također je neprihvatljivo što je i drugi prijedlog predsjedavajućeg, odnosno Savjeta ministara, od strane predsjedavajućeg Predsjedništva upućen u iznosu od 45 miliona veći nego što je predviđen, a da je, ovo što je sada ministar, također, sjajno obrazlažući ukupnu raspodjelu sredstva sa Jedininstvenog računa Uprave za indirektno oporezivanje, i pored tog predloga koji je bio oko 7%, povećano na 12%.

Iz dosadašnje prakse u *Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza*, tako se i naziva, ne slučajno – dakle, radi se o budžetu koji nema niti socijalnu niti razvojnu komponentu – sud da je od 2003. do 2006. godine, dakle, neutrošena sredstva kumulativno iznosila su oko 62 miliona, a predviđanja su bila da će za prošlu godinu biti blizu 15 miliona. U tom smislu, začuđuje povećanje ovog iznosa. Planiran je isto tako visok rast tekućeg rashoda u iznosu od 33% i on se kreće različito, od nekih 19 čak do 157 procenata. Zbunjujuće je to da je BiH uradila dokument Okvirnog budžeta za period 2007. – 2010. i da čak projekcija *Plana budžeta za 2008. godinu* u tom dokumentu je manja za 15% nego što je ovlašteni predlagač, dakle 15% je veća nego što je bilo u dokumentu Okvirnog budžeta za 2008. godinu predviđena ukupna sredstva. Ukupno ovo stanje dovodi do mogućnosti izazivanja finansijske nestabilnosti nižih nivoa vlasti u BiH i imamo još, ja neću tumačiti pojedinačne prijedloge, ali ću se osvrnuti još na jednu.

Mi imamo paradoksalnu situaciju da, recimo, ulazna karta za pretpristupne fondove, kada se predlaže BiH, ukupan iznos bi bio nekih oko milion i 500 hiljada maraka, dok ovlašteni predlagač predlaže od 10 miliona konvertibilnih maraka ili, recimo, pitanja koja se tiču sredstava za Ministarstvo spoljne trgovine, a da to Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa nije zahtijevalo, planiraju na neki iznos 5 miliona, dok ... Institut za akreditaciju ima izvorne svoje prihode kako bi mogao realizovati, kako bi se mogli realizovati i ovi zahtjevi.

U tom smislu, mi u SNSD-u smatramo da, ukoliko ne bude moglo doći do prijedloga koji bi bili prihvatljivi u kontekstu ovog o čemu smo iznijeli, mi nećemo biti u situaciji da prihvatimo principe ovog nacrta budžeta, pored aposlutno naše volje i opredjeljenja da se budžet – na kraju, i Parlamentarna skupština je jedan od budžetskih korisnika – i naš cilj je da se ovaj dokument što prije usvoji. Mi ne šaljemo dobru poruku niti inostranstvu, niti Evropskoj uniji, ako ovaj

dokument nismo u mogućnosti da kompromisno usvojimo i da on na neki način bude modifikovan u odnosu na ovaj prijedlog. On u formi u kojoj je predložen od strane ovlaštenog predlagača za nas nije prihvatljiv.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. Sljedeći se javio uvaženi poslanik Ivanković, pa Jašarević, pa Bećirović. Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Poštovani predsjedatelju, kolegice i kolege zastupnici, uvaženi gosti, ja ću pročitati jedan zaključak koji je usvojen u ovom domu sa nekih 35 glasova prilikom usvajanja proračuna za nešto manje od godinu dana, a on glasi.

*Obvezuje se Vijeće ministara BiH da, zajedno sa povjerenstvima Zastupničkog doma, razmotri Zakon o porezu na dodanu vrijednost i o trošarinama i predloži njihove izmjene, tako što će povećati poreze na luksuznu robu, vodeći računa o zaštiti domaće proizvodnje, a prikupljena sredstva od povećanja poreza na luksuznu robu predvidjeti u rebalansu proračuna ili proračunu za iduću godinu za poticaje u poljoprivrednoj proizvodnji.*

Ja nemam informacija da se po ovom išta uradilo, iako je postignut konsenzus u ovom domu, znači sa 35 glasova, gdje se rijetko koja odluka usvaja. Ja bih zamolio i predlagača proračuna da nam da neku informaciju o ovom pitanju: Da li se namjerava po ovome šta raditi u nekom narednom periodu? I podsjetio bih: da smo u prošloj godini ratificirali sporazum CEFTA, da smo u ovoj godini parafirali Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. Njegovim potpisivanjem nam stupa dio sporazuma sa Evropskom unijom, to znači da smo izložili tržište BiH još većem pritisku i zemalja CEFTE i iz Evropske unije. Ovdje se govorilo o poticajima iz entiteta koji bi trebali uravnotežiti tu situaciju, gdje u prošloj godini smo svjedoci da se to nije desilo. Zagovaralo se izmjene Zakona o carinskoj tarifi, kako bi se ukinule carine na strojeve, opremu, repromaterijale, kako bi se na taj način proizvođačima olakšalo. Nažalost, ni to se još nije desilo i bojim se da deficit, koji je u prošloj godini porastao za milijardu maraka, u ovoj godini ne bude daleko veći i da, praktično, naša proizvodnja, posebno poljoprivredna, i neće preživjeti tu tržišnu utakmicu u narednu godinu ili dvije dana. Evo, toliko, a ja ću amandmanima pokušati popraviti to što mislim da bi trebalo.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. Uvaženi poslanik Jašarević. Izvolite.

BAJAZIT JAŠAREVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedniče, poštovane dame i gospodo poslanici, ja bih u svom izlaganju nastojao da ne ponovim ništa što je već ovdje rečeno, sa čime se slažem, osim što mi se omakne da ponovim, ali bih rekao neke stvari koje nisu do sada rečene, bez obzira što bi se one od drugih poslanika do kraja mogle čuti na ovoj sjednici. Očigledno je, na ciljeve, koje je u uvodnom izlaganju iznio ministar finansija, ne bismo mogli naći ozbiljnije primjedbe, niti po

njihovoj strukturi ciljeva, niti po utvrđenom prioritetu i, kad bismo o njima se izjašnjavali, teško bismo u ovoliko nabrojanih ciljeva dodali neki, koji bi imao viši prioritet; možda neke bi mogli dodavati ali ću reći zašto ne bi imalo puno smisla.

Ostaje onda otvoreno pitanje: Sa koliko novca možemo ostvariti te ciljeve? Bolje ih možemo ostvariti sa iznosom koje je utvrdilo Predsjedništvo BiH. Ali znam, znam, dakle uvjeren sam da to možemo ostvariti i sa okvirom koje je utvrdilo Vijeće ministara BiH. Zbog toga mislim da bi bilo dobro da u ovoj prvoj fazi prihvatanjem principa postignemo jednoglasnost u podršci ovakvom budžetu, sa određenim zaključcima, koji bi u onoj amandmanskoj fazi doveli budžet tako da ga onda možemo uspješno donijeti, što je moguće prije, kako to naš poslovnik predlaže. Dakle, ja sam uvjeren da se sve ovo što je predložilo Vijeće ministara i određeni okvir koji je predložilo Predsjedništvo može ugraditi u iznos od milijardu i 186 miliona, kako je predložilo Vijeće ministara, da se može zadržati i zahvatanje sa Jedinog računa, kako je utvrdilo Vijeće ministara, a da se podrška povratku, pristupni fondovi i ovo certificiranje još jednom razmotre između Komisije za finansije i budžet i resornog Ministarstva za finansije i resorni ministar ... koji ima tamo u svojim razdjelima ove svoje predložene iznose. Dakle, to je prosta matematika. Teže će biti od toga usaglasiti veliki broj amandmana, na koje imamo svi pravo kao poslanici i kao klubovi, ali ni toga se, dakle, ne bih plašio, zato što imamo određena iskustva, a imamo i utvrđene ciljeve. Dakle, uvjeren sam da se i amandmani mogu prilično jednostavno izvršiti njihova selekcija, i samo one odista opravdane uvažiti.

Dakle, mislim da se može izaći iz ovakve situacije tako što će se prije prihvatanja principa budžeta glasati o ovom zaključku da je utvrđeni okvir Vijeća ministara dovoljan okvir za ostvarenje ciljeva, koji su navedeni u ovom budžetu, i da je dovoljno toliko zahvatanje sa Jedinog računa; tada bismo imali situaciju da bi imale razloga sve stranke da podrže taj budžet. Svi to znamo, svi smo radili taj posao dugo. Odlaganje donošenja budžeta je besmisleno. Odlaganje donošenja budžeta i do ovog vremena je besmisleno i da nije bilo krize, koju ne moram objašnjavati, mi bismo sa ovo novca, s ovim manjim iznosom novca, imali pune efekte. Mi raspravljamo sad o nekom većem iznosu, gubeći vrijeme. Kad bi ga sa ne znam kojim iznosom utvrdili tamo u nekom maju ili junu, a ne smijem ni misliti o tom poslije, onda to ne bi imalo smisla. Mi bismo o fiktivnim iznosima raspravljali, vrijeme bi prolazilo, a vrijeme i novac jednostavno idu zajedno i nikad vrijeme ne možete od novca rastaviti, a novac ni od čega se ne može rastaviti.

Ja dakle pozivam da se na pauzi napravi takav jedan set zaključaka, koji bi Komisiju za finansije i budžet i Ministarstvo finansija doveo u poziciju da Prijedlog budžeta u konačnoj fazi odgovara onome što bi bilo prihvatljivo za sve stranke. Možda sam dužan da kažem da ono zbog čega se desilo to u Predsjedništvu bi nestalo samo po sebi. Dakle, ako se otkloni ova jedna razlika, onda bi Predsjedništvo izgubilo, dakle, onaj razlog zbog čega je bilo podijeljeno u ovom glasanju i ... što više glasova o takvom budžetu bi značilo da smo svjesni da smo u teškoj poziciji ali bar ne želimo da ona dalje traje, ta teška pozicija, mislim ... da bi bila jasna poruka ... šta želimo. Dakle, izlaz je prilično jednostavan, treba malo hrabrosti, meni se čini da treba jedna pauza i da možemo ovo privoditi kraju. Dakle, na sva ova pitanja koja su apsolutno otvorena, ima još pitanja, ima stotine opravdanih pitanja, ali ono zbog čega danas bi trebali da pokažemo snagu, može biti, nema potrebe otvarati, toga će biti u amandmanskoj fazi da popravljamo ovaj budžet.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Želim da upozorim poslanike da svi zaključci moraju da dođu napisano, u pismenoj formi, i da svako od klubova ima pravo po Poslovniku da traži pauzu u okviru tačke dnevnog reda. Pauza će biti kad se završi rasprava o svim tačkama dnevnog reda i zakaže vrijeme za glasanje. Ima se dovoljno vremena da se u tom pravcu svi opredijele.

Sljedeći za diskusiju: uvaženi poslanik Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja neću ponavljati stavove predstavnika Kluba poslanika SDP-a, pokušat ću samo da dodam još nekoliko činjenica u vezi sa ovom temom. Naime, nama je jasno da smo mi trebali imati budžet, usvojen Budžet BiH još u decembru 2007. godine. Iskreno govoreći, mislio sam da će nakon 4. decembra 2007. godine, nakon parafiranja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, ipak i napokon u ovoj zemlji preovladati politika dijaloga, konsenzusa i dogovora. Međutim, ova blokada sa budžetom je jasan pokazatelj da aktuelna parlamentarna većina ili dio te parlamentarne većine ne želi iskoristiti pruženu ruku i pruženu priliku koju je EU pružila BiH sa parafiranjem ovog sporazuma. Iako smo poslije 4. decembra bili svjedoci veoma optimističnih izjava kao da smo riješili sve ključne probleme u ovoj zemlji, mi iz opozicije, posebno iz SDP-a, ukazivali smo da tu treba imati jednu dozu umjerenosti i opreznosti i da tu te najave, optimistične najave, poslije 4. decembra treba tek potvrditi na pravim temama, na najozbiljnijim temama, da tako kažemo.

Realizacija Mostarske deklaracije, evo sada budžet – to su pitanja gdje treba da se manifestuje da li istinski želimo u EU ili ne! Nažalost, ovo što do sada možemo da vidimo, izgleda ponovo replika 2007. godine, a 2007. nije ništa drugo no sinonima za neefikasnost i nerad ove zemlje kad je u pitanju približavanje EU. SDP je očekivao da će se, ipak, smoći snage da parlamentarna većina izađe pred ovaj parlament ... sa jednim dogovorenim prijedlogom budžeta. Međutim, ovdje želim to posebno sada reći, umjesto što neki po svaku cijenu žele da umanje *Budžet BiH*, ja mislim da mi u oba doma, i u Predstavničkom domu i u Domu naroda, treba da postavimo suštinska pitanja. Mi trebamo i građanima BiH da damo odgovore na neka pitanja, a ta neke pitanja su između ostalog: Zašto i ovaj *Budžet BiH* nije razvojni budžet? Da li ova država i nakon 13 godina od potpisivanja Dejtona nema u svom budžetu, recimo, razvojne i socijalne komponente? Ključno i suštinsko pitanje, po meni, je: Da li je ovo *Budžet BiH* koji ovu zemlju vodi prema EU? Ja mislim da i ovaj prijedlog Predsjedništva nije dovoljan, ako mi istinski želimo da BiH krene prema EU. Da li je ovo *Budžet BiH* koji BiH vodi u NATO pakt? To je suštinsko pitanje gdje mi treba da damo odgovore na ta pitanja. Pravo pitanje je: Zašto kasni usvajanje budžeta? Zašto, na kraju krajeva, ne poštujemo i neke ustavne i zakonske rokove? Volio bih kada bi neko iz Vijeća ministara mogao dati odgovore na ova pitanja, a ne samo da ovdje budemo taoci i da pokušavamo, odnosno da neki pokušavaju da zadovolje samo sujetu i logiku pojedinih entitetskih moćnika u ovoj zemlji.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Jukić, pa Hadžiahmetović, pa Kadrić.  
Izvolite.

VELIMIR JUKIĆ:

Ovdje je većina govornika već rekla jednu činjenicu, a to je da su očekivali da bi bilo dobro da smo o ovoj temi *Proračuna za 2008. godinu* razgovarali ili počeli razgovore barem prije dva ili tri mjeseca. I da smo onda, naravno, sukladno tome prije mjesec-dva dana, odnosno u 2007. godini donijeli ovaj proračun. Međutim, šta je tu je, imamo sada faktično stanje koje jeste i evo ja ću nastojati kratko reći ono najvažnije što mislim. Dakle, Predsjedništvo, kao ovlašteni predlagač proračuna, nije postiglo suglasnost, odnosno, dogodilo se preglasavanje dvojice članova prema onom trećem. Nažalost, to nije željena i pogodna situacija, međutim Predsjedništvo se odlučilo za takav način donošenja ovog prijedloga proračuna, a proračun uz Ustav BiH jeste jedini zakon koji je u Ustavu BiH definiran na kakav se način donosi. Dakle, jedini ovlašteni predlagač jeste Predsjedništvo, za razliku od svih drugih zakona koji se donose i za koje ovlašteni predlagač može biti od jednog zastupnika, grupe zastupnika, Vijeća ministara, Predsjedništva itd.

Još jedna činjenica koja jeste ustavna činjenica, a to je da je ovo *Proračun institucija BiH i servisiranje vanjskog duga*. Pa ove rasprave od mnogih mojih kolega često puta i ja zapadnem u tu zamku kad o ovome dokumentu pričam, pa govorim o tome kakav proračun jeste. Da li je razvojni, što nije razvojni itd. Pitanje je: Koliko bez jednog šireg dogovora i konsenzusa, mislim ovdje prije svega na raspored, na raspored, odnosno nadležnosti između BiH i drugih nivoa vlasti, koliko je moguće uopće kreirati drugačiji, odnosno puno drugačiji proračun? Naravno da je moguće ako se postigne dogovor. Međutim, ovaj proračun koji je došao od ovlaštenog predlagača, dakle Predsjedništva, jest u jednoj mjeri različit od onog koji je otišao iz Vijeća ministara i koji je bio, koliko ja ima informacije, dogovoren, odnosno prihvaćen jednoglasno. Ja smatram iako nije, neki kažu ne treba kritizirati druge razine vlasti i druge. Konkretno Predsjedništvo! Mislim da je Predsjedništvo trebalo imati u vidu, vjerovatno je i imalo i tu činjenicu, ali ipak je smatralo da je ovako predloženi proračun bolji i kvalitetniji. Međutim, ja mislim da i ove razlike koje jesu, od ovog prijedloga od Vijeća ministara koje je obrađivalo proračun i prosljedilo ga Predsjedništvu, da nije toliko različit, da se ne može u ovoj drugoj fazi, ono sve što smatramo potrebnim, kroz amandmane popraviti.

I zato smatram da uz ovo sve što sam vam rekao, dakle ove propuste u načinu priprema, pa evo i do ovog trenutka do prijedloga ovoga proračuna, greške koje su urađene da se mogu popraviti u amandmanskoj fazi i smatram da bi bila puno veća šteta od koristi ako danas ne usvojimo principe i time i prvo čitanje, u prvom čitanju ovaj proračun. Ja razumijem poziciju i razmišljanje zastupnika iz Kluba SNSD-a kad oni govore, i tu su potpuno u pravu, da je član Predsjedništva koji je i iz njihove stranke preglasan i ... da je logično da oni naravno budu na fonu razmišljanja gospodina Radmanovića i da imaju osnova da ne prihvate u prvom čitanju, odnosno principe ovog proračuna. Međutim, ja isto tako smatram, već sam to i rekao, da se može naći rješenje, da se može naći kompromis. To je ona sva neslaganja koja su ovdje iskazana, koja se mogu vidjeti ako se pogledaju i neki detalji u prihodovnoj strani ovog prijedloga proračuna. Međutim, isto tako da li su realni, prije svega, tu mislim na prihode od Centralne banke itd.? Mislim da se sve to može popraviti kroz amandmane i da imamo na kraju kroz amandmane prijedlog koji je prihvatljiv za sve.

I evo, ja ću s tim završiti, ja predlažem da ipak danas glasamo, odnosno, kad bude glasanje, glasamo pozitivno o principima i prihvatimo nacrt, odnosno Prijedlog budžeta u prvom čitanju i da onda kroz amandmane, a u prilog tome naravno trebat će donijeti određene i zaključke koji bi obvezivali sve skupa i da se on može da definira u kom bi to pravcu išlo, i da onda imamo u drugom čitanju kroz amandmane tako oblikovan ...proračun koji će biti prihvatljiv za sve i mislim da ukoliko ne uradimo na takav način doći ćemo u situaciju da imamo, ako nemamo proračuna, imamo financiranje na razini prošlogodišnjeg financiranja. A ja ću reći šta to znači. To znači da ćemo dovesti u pitanje funkcioniranje nekih institucija, jer je planirano da se institucije popune time da se povećaju troškovi izdvajanja za rad tih institucija, a mi ćemo biti limitirani, jer neće biti povećanja ukoliko ne usvojimo proračun.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažena poslanica. Replika, je li? Uvaženi poslanik Ajanović: replika.

Izvolite.

EKREM AJANOVIĆ:

Ja neću mnogo da diskutujem u vezi ovoga ali moram ipak da kažem repliku mom uvaženom kolegi prethodniku. ... Prva varijanta budžeta, koji je Vijeće ministara usvojio jednoglasno, nije bio usvojen na Predsjedništvu, jer i, kako vi kažete preglasani, preglasani predstavnik jednog naroda je glasao ... njima. Prema tome, činjenica je da je prvi prijedlog budžeta koji je jednoglasno prihvatilo Vijeće ministara, zapravo najveći zagovornik da se on vrati je bio gospodin Radmanović, bar, što se tiče toga kako su prenijele novine i kako su prenijela informativna sredstva i mislim da mi ne bi trebali danas toliko pričati o tome da li je neko preglasan ili nije preglasan; bio je jedini mogući način da na vrijeme dobijemo u ovom trenutku budžet – da ga donese Predsjedništvo, jer je vlada u zadnjem, u zadnjem, momentu odustala da može korigirati prijedloge koje je Predsjedništvo u prethodnom razmatranju predlagalo. I a normalno je da mi treba da preuzmемо svoj dio odgovornosti kao poslanici i da u amandmanskoj fazi popravimo ili dogovorimo se ili napravimo budžet onakav kakav treba. Ja samo još jednu kratko. Molim vas, mislim da ne bi trebalo previše raspravljati o tome da li je za izbjeglice dato dovoljno novca, jer mislim koliko god bi dali nismo dovoljno dali da bi se taj problem riješio sa dnevnog reda, poslije 12 godina potpisivanja Dejtonskog sporazuma.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Jukić: odgovor na repliku. Izvolite.

VELIMIR JUKIĆ:

Evo, vrlo ću kratko. Ovo što sam rekao, nisam rekao napamet, naročito onaj dio kad sam govorio o tome da Prijedlog proračuna koji je otišao od Vijeća ministara prema Predsjedništvu – to je rečeno na nadležnoj komisiji od strane predstavnika iz SNSD-a kad su rekli – da takav prijedlog ima njihovu podršku. Dakle, ja na tome temeljim ovo svoje razmišljanje, odnosno govorenje, i smatram da su ljudi bili iskreni i da onakav prijedlog, dakle, onaj koji je otišao od Vijeća ministara ima podršku od ove grupe zastupnika a, kakav je naš poslovnik o radu itd.,

znademo da je stanje takvo da bez većine iz tog kluba nećemo imati onu potrebnu većinu da danas dobijemo ovaj dokument, ovaj zakon u prvom čitanju.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći za diskusiju uvažena poslanica Hadžiahmetović. Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja sam s pažnjom pratila raspravu o principima budžeta. Hoću da podsjetim da je mnogo više rasprave bilo o nekim drugim principima, ne budžetskim, i mnogo više rasprave je bilo o detaljima koji slijede u nekoj drugoj fazi u proceduralnom smislu usvajanja budžeta. Bilo mi je malo i začuđujuće od strane nekih kolega pozivanje na, recimo, procedure koje su utvrđene našim aktima, Ustavom, zakonima, gdje ovlašteni predlagač budžeta, Predsjedništvo, koje može dostaviti vlastiti autentični prijedlog, može dostaviti korigovan, ili identičan prijedlog Vijeća ministara, može angažovati neku konsultantsku kuću iz zemlje ili inostranstva da uradi *Prijedlog Budžeta*, ali je ovlašteni predlagač budžeta ovom parlamentu samo Predsjedništvo. I mi smo od ovlaštenog predlagača dobili ovdje prijedlog. I samo o njemu možemo se izjašnjavati i govoriti.

Čudi me da je bilo riječi malo više tokom procedura i o načinu kako bi trebalo utvrditi ovaj budžet ... pa smo čuli iz SDS-a *da bi bilo dobro da se budžet iz baze donese*, evo ja bukvalno, završen citat. Kolega Savo, ja se dobro sjećam da je kad je SDS bio na vlasti uvijek iz baze donosio budžet, ... ali ga je vjerovatno slao u Predsjedništvo, jer niko drugi nije ovom parlamentu mogao iz baze dostaviti prijedlog nego Predsjedništvo. Ovo govorim samo iz jednog razloga što *mi*, nažalost, *nemamo*, kao što kolega Dolić reče *budžet kao normalne zemlje*. Jer ovo nije budžet BiH i zbog toga ne može imati razvojni karakter, nego je *Budžet institucija i međunarodnih obaveza*. Dakle, on po definiciji je usmjeren, kako mu i naziv kaže, prema tome ne može ni uključivati neke stavke, nažalost. Jerko, govorim *nažalost*. Jer ovdje kao budžet institucija može imati samo ministarstvo to i to, instituciju tu, parlament ...poljoprivredu, industriju, tehnologiju, informacione tehnologije i sve ostalo. Kad naravno nešto promijenimo, onda ćemo naravno imati i te mogućnosti.

Kao i svaki budžet i ovaj *Budžet institucija* mora imati *Programe posebne namjene*. Oni su uvijek, po definiciji, predviđeni, a oni su kao takvi predviđeni u sistemu finansiranja određenih programa i u sistemu trošenja sredstava, kao što vam vjerovatno može i svako iz Ministarstva finansija potvrditi u sistemu trošenja sredstava koji su predviđeni kao *Programi posebnih namjena*. Ovdje se govorilo i o prijedlozima Vijeća ministara ili da se vrati na prijedloge Vijeća ministara. Ja hoću samo da vas podsjetim: prijedlog koji je pred nama je od ovlaštenog predlagača, mi možemo govoriti, je li, možda obrađivač u prvoj ili drugoj ... imao nešto što se nekome malo više dopada ili nekome manje dopada, to je, to je druga priča. Ali ja ću vas samo podsjetiti da u tom smislu bi trebalo onda precizirati na koji se prijedlog obrađivača misli: Da li onaj koji je usvojen jednoglasno u decembru ili onaj koji je usvojen jednoglasno u januaru, i kao takav upućen u Predsjedništvo. Jer ja ću vas odmah podsjetiti da onaj koji je usvojen u decembru je u okvirima ukupnih planiranih prihoda sa Jedinственог računa što je jedan od ključnih prigovora u ukupno identičnom iznosu kao što je prijedlog koji nam je sada

došao od ovlaštenog predlagača. I predviđa, između ostalog, i rast potpuno identičan od 12% u odnosu na prethodnu stavku.

Bilo je dosta riječi i o brizi za finansijsku stabilnost nižih nivoa vlasti. Žao mi je kolega Prodanović nije ovdje, ali vjerovatno kao ne-ekonomista brine o finansijskoj stabilnosti; ali evo da ga umirimo: finansijsku stabilnost ako šta naruši, neće narušiti *Budžet institucija i međunarodnih obaveza*, nego budžeti entiteta koji su premašili ...ukupnu masu u odnosu na projekcije i u odnosu na ostale makroekonomske agregate, što može ugroziti ekonomske performanse u cijeloj državi. Ali to nije ovaj *Prijedlog Budžeta* uradio, niti nažalost on to može uraditi, ni ovaj ni neki drugi, jer je ovo *Budžet institucija*.

I na kraju, dozvolite da samo podsjetim o čemu se mi ustvari danas izjašnjavamo. Nama je od ovlaštenih komisija, od Ustavnopravne pa Komisije za finansije i budžet, došao Izvještaj o ispoštovanom pravnom okviru, je li, procedure dosadašnje i donošenja ovog zakona: od Komisije za finansije i budžet u onom nekom ekonomskom smislu. No ono, hoću da, na šta hoću da vam skrenem pažnju o čemu se mi izjašnjavamo: Da li ovaj prijedlog poštuje budžetske principe, budžetske principe? A ja ću vas podsjetiti: oni su kao po definiciji uravnoteženost, ovaj prijedlog je u potpunosti ispoštovao ovaj budžetski princip; jedinstvo budžeta u potpunosti ispoštovao ovaj princip; realnost u potpunosti ispoštovao princip; jednogodišnjost također u potpunosti ispoštovao princip i obuhvatnost, misleći na prihode i rashode i pojedinačne stavke. Ja hoću samo da kažem: Ovaj prijedlog u principima, dakle onim temeljnim o čemu mi danas se izjašnjavamo, je u potpunosti usklađen. Da li je on u detaljima, da li u ukupnom masi, da li u ukupnoj strukturi u smislu prihoda i rashoda, da li se nešto negdje može povećati, negdje smanjiti itd., to je nešto što slijedi u drugoj fazi, o tom potom. U tom smislu, ja cijeneći prijedlog koji je pred nama, koji je došao od ovlaštenog predlagača, i mislim da bi bilo bolje da se nismo bavili toliko procedurama i Predsjedništvom, jer mi smo, mi možemo od prijedloga koji nam dođe od ovlaštenog predlagača uraditi šta god hoćemo. Budžet ko god i kako god da predlaže ovom parlamentu, ovaj parlament ga usvaja i nemojte nipodaštavati ulogu ovog parlamenta kada je u pitanju usvajanje ovog *Zakona o Budžetu*. Ja cijenim ... da su ispoštovane sve pretpostavke, principi budžetski o čemu se danas izjašnjavamo, ja mislim da postoje sve pretpostavke da ga usvojimo.

Hvala vam.

DRUGI ZAMJENIK  
PREDSJEDAVAJUĆEG  
BERIZ BELKIĆ:

Gospodin Živković: netačan navod.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Naravno, nismo svi ekonomisti ovdje, ali činjenica je da dobijamo materijale od određenih osoba koje se bave ovom problematikom i netačan navod je u vezi sa principima ovoga budžeta – da nisu prekršeni. Mi iz SNSD-a mislimo da su principi prekršeni, a samo jedan princip koji ste vi naveli, ja ću pokušati da dodatno objasnim, a to je princip realnog planiranja budžeta. Mislimo da budžet koji je trenutno ovdje pred nama, sa principom da preko 29% ima uvećanje od prethodnog iz 2007. godine, je nerealno planiranje budžeta. Isto tako, smatramo da nije uzeta ni primjedba revizora svih onih izvještaja koje smo imali ovdje, koji su u svakom od

svojih izvještaja napisali da je nedovoljno odgovorno bilo planiranje budžeta. Isto tako, smatramo da zahvat koji je prema Upravi za indirektno oporezivanje preko 12% nerealno zahvatanje od Uprave za indirektno oporezivanje. Smatramo da je taj princip narušen.

Zahvaljujem.

DRUGI ZAMJENIK  
PREDSJEDAVAJUĆEG  
BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Živkoviću.  
Izvolite dalje: Remzija Kadrić.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se.

Pa upravo na tragu ove rasprave o principima, ja sam želio da postavim jedno principijelno pitanje. Dakle, Lazar Prodanović, kao član komisije, nije glasao za principe prilikom usvajanja ovoga budžeta i mislim, obzirom da su ovdje predstavnici Ministarstva finansija, pored ovoga što je rekla uvažena predsjednik Kluba SBiH Azra Hadžiahmetović, dakle da i Ministarstvo finansija ovdje kaže da li su ti principi narušeni ili nisu narušeni. I prema tome da tu stvar ... na jedan jednostavan način raščistimo, da se ne krijemo iza nekih drugih razloga. Da li, dakle da kažu ovdje u Ministarstvu finansija, da li su ovi principi prilikom izrade *Prijedloga budžeta* narušeni ili nisu narušeni? A da nam se odmah kaže na jedan jednostavan način.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem se. Obzirom da nemam više prijavljenih za diskusiju, uvaženi poslanik Kalabić još.

Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Predsjedavajući, pa nemam ja nešto novo reći. S obzirom da mislim da je korektan dogovor da mi razgovaramo o principima, a da vjerovatno ... slijedi rasprava i da te dve stvari ne pomiješamo jer nema efekta, par opaski imamo. Onaj problem sa replikama, čini mi se dvije, pa onda ne možemo u svakom momentu reagovati na nešto što eventualno izlazi iz konteksta ili zasmeta u diskusijama. Nekada imam osjećaj da mi od entiteta pravimo neprijateljsko okruženje. Entiteti su entiteti BiH i nema BiH van tih entiteta. I ne treba da – mi možemo voditi argumentovanu raspravu o određenim, ali ton te rasprave ne može biti takav i s obzirom da je potpuno jasno da se u entitetima nalazi i socijalna i razvojna komponenta, da tamo svi građani BiH ostvaruju određene svoje potrebe – i ne trebamo stvarati takav utisak da to uzimamo od nekog okruženja koje eto nama nije naklonjeno ili tako nešto. Mislim da to treba da izbjegnemo. I sve novca što ne dođe u *Budžet institucija BiH*, opet ostaje u institucijama BiH, ostao je u entitetima, znači ne treba, jer nekad u javnosti smatramo da mi ne znam ni ja s kim pregovaramo, da ne upotrijebim neku težu riječ. Ustavna pozicija ovog budžeta je takva kakva je, i njime se finansiraju institucije, i mi smo to nekoliko puta i danas je to ponovljeno, i u ovom momentu je

to realnost, i ne može se kroz taj budžet ni političke želje ni bilo koje druge ostvarivati, i to mislim da treba poštovati.

Mi smo jasno kazali svoje stavove, ja to neću sada ponavljati i u ovim brojkama u priči o amandmanima – s obzirom da danas nije na – ali jeste priča o principima. Zato su naši članovi na komisiji glasali protiv, s obzirom da mi smo ubijeđeni da su ti principi narušeni i mislim da ovaj parlament odlučuje o principima, odlučuje o principima, a da Ministarstvo finansija može da kaže svoje mišljenje. Ono može da kaže svoje mišljenje, ali ono ne donosi odluku. Nemojte da očekujete od njih presudu, pa ono što oni kažu to je. U više navrata danas je to i obrazloženo, a pogotovo princip i uravnoteženosti i princip realnog planiranja. Ako imate, evo ja imam ovde jedan stav jednog ministarstva koje reaguje na ono što je uradilo Predsjedništvo: jednostavno, gdje ljudi kažu da to nije dobro planirano, da ta sredstva njima ne trebaju, onda mora da imamo jasan dokaz znači da nije realno planirano i da je to jedan važan princip koga mi moramo uvažavati i držati, i mi smatramo da mi to moramo ispoštovati. Nije princip nešto neobjašnjivo. Možemo ih razrađivati ako treba jedan po jedan. Ali ne treba da se ubjeđujemo zato što neko misli da su uopšteno da su svi principi ispoštovani, i da se oni ne mogu, iz te diskusije možete da steknete utisak, da se oni uopšte ne mogu narušiti. Ispada tako, da bez obzira šta uradilo Predsjedništvo, da nema šanse da naruše principe. Ima. Mislimo da su ovim prijedlogom oni narušeni i da treba tražiti načina kako da se ti principi koriguju.

I za mene jeste pitanje normalno, ministru finansija: Šta misli o ovim principima i je li realno planirano sve baš, imajući u vidu poslednje predloge Predsjedništva, iako ja poštujem ovo što je rečeno da je normalno Predsjedništvo predlađač, bez obzira na sve varijante koje su bile. I šta je sa prihvatanjem planiranog novca u budžetu od strane institucija? Mogu li sve institucije predviđene iznose, na određeni način, jesu li one spremne da ih prihvate i je li sve to na pravi način pripremljeno?

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. S obzirom da smo obećali, uvaženi poslanik Lagumdžija: diskusija. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Zahvaljujem se, gospodine Živkoviću.

Mislim da je diskusija kolegice Hadžiahmetović pomogla mnogim da ipak probamo proceduralnu stvar usmjeriti u ustavne i zakonske okvire. Ustav je savršeno jasan i svi zaključci koji su ovde iznošeni, naročito oni koji bi išli ka tome da u narednoj fazi praktično pred nas dođe budžet koji bi usaglašavala Komisija za finansije i budžet sa tri, hajde, uslovno rečeno, sporna ili uključena ministarstva, posebno Ministarstvo finansija. Takav jedan pristup bi otvorio nove proceduralne probleme, šta znači usaglašavanje Komisije za finansije i budžet sa ministarstvima. Nije sporno da će svako ministarstvo sa Komisijom za finansije i budžet, odnosno kad dođe pred Komisiju za finansije i budžet, da će imati svoj stav i da će braniti odgovarajuće pozicije, tako da nije potrebno dodatnim zaključcima praviti bilo kakvu konfuziju.

Ali, mi se danas opredjeljujemo samo o jednoj stvari, uz zaključke kakve god želimo da donesemo: Da li prihvatamo da uopšte ovakav budžet, kao osnova, ide dalje, da se na njemu

amandmansi radi? Ako odbijemo takav budžet, pretpostavljam da nakon toga ulazimo u jednu čak i ustavno problematičnu situaciju, odnosno situaciju koja otvara nova pitanja, nove dileme šta se dešava nakon toga. Je li to onda Predsjedništvo ponovo treba da predloži. Dakle, dobro bi bilo da vladajuća koalicija koja bi trebala da realizira ovaj budžet ima jednu mapu puta kako mislimo dalje, da znamo koji su sljedeći koraci u slučaju neusvajanja, odnosno usvajanja ovih principa.

Ja neću ponavljati ono što su moje kolege rekle i primjedbe koje mi imamo. Ja sam čak ponukan starim onim poslovnikom ... automatizmom već poslao amandmane na ovaj budžet koji mi nisu prihvaćeni na Protokolu zbog novog poslovnika koji kaže pričekaj da prođe ovo. Ali, imajući u vidu s kojim žarom su mi amandmani vraćeni, imao sam osjećaj nekako kao da se očekuje da ovo ne bude prihvaćeno, čak i u okviru administracije, što me je malo začudilo.

Dakle, sve one primjedbe koje bi mogle ići kao primjedbe u okviru ove rasprave o principima budžeta, ja ću ih svesti na vrlo malu mjeru zato što će one vrlo jasno biti eksplicirane u amandmanima. Mislim da je i želio bih ovaj put zbog principa da podsjetim samo: mislim da tri stvari koje su bile sporne u odnosu na ono što je Vijeće ministara, posebno ono što je Predsjedništvo poslije promijenilo, su pitanje izbjeglice, pitanje poljoprivrede, pitanje nauke. To su tri sporne stvari u odnosu na ono što je Vijeće ministara, ja smatram da su ... te tri oblasti, kao tri principa, treba da pokažu ustvara i da li mi smo spremni da se ponašamo onako kako već duže vremena jedni drugima obećavamo.

Po pitanju povećanja sume za izbjeglice, nema potrebe posebno da govorim, jer onda ćemo ući, možemo ući u neke vode koje nas nigdje ne bi odvele. Ali mislim da bi uvijek u ovom parlamentu bila puna spremnost da se povratak podrži. I, ne vidim zašto bi neko bio protiv toga.

Dva segmenta koja se tiču poljoprivrede i nauke, smatram da su posebno važna kao princip. Posebno ću vidjeti koje su pare tu u pitanju. Mi smo imali čak i odgovarajuće zakone, dokumente koje smo ovde kao Parlament donosili upravo kad se tiče razvoja poljoprivrede. Međutim, mi nikada nismo otvorili jedan proces koji bi uveo postojanje interfejsa ili veza između institucija BiH i fondova za poljoprivredu u EU i zato ova cifra je kao cifra potpuno nedovoljna i besmislena u odnosu na to šta bi trebalo ovde u zemlji da radimo. Ali ova cifra otvara jedan proces koji je itekako važan i koji, ukoliko i ove godine budemo kasnili, bojim se da nećemo kasniti samo godinu dana.

I treća stvar, htio bih ovom prilikom da vas podsjetim, naročito s obzirom na to da su nam puna usta evropske integracije, EU i slično. Dakle, ako izbjeglice stavimo na jednu stranu, koja se čisto tiče nas, onda je pitanje podrške poljoprivrede i nauke stvar principa i mnoge druge stvari koje danas nedostaju, na koje mi imamo primjedbe, mogu biti na neki način možda u ovoj fazi stavljene u stranu jer pravimo jedan ozbiljan prodor u odnosu prema poljoprivredi i nauci.

Samo da vas podsjetim, to sigurno čak i ako ne znamo koliko zemalja ima EU, mogli smo vidjeti u novinama, 25. januara u Briselu je bila glavna vijest da je Crna Gora se pridružila Evropskom istraživačkom programu FP7. Program FP7 je program koji poslije poljoprivrede nosi najveću stavku u Budžetu EU. Samo da vam kažem i da vas podsjetim ovde i zašto smatram da je ovde važno da u budžetu stoji ova stavka za nauku, jer sa ovakvom stavkom za nauku bi mogli dobiti neovisno o ovim procesima političkim koji nas u velikoj mjeri zaokupljaju, mogli bi konačno dati nalog izvršnoj vlasti da na bazi jedne ovakve stavke u budžetu hrabrijim koracima i

neophodnim koracima krene prema sedmom programu istraživačkog rada EU pod nazivom FP7, jer taj program je doslovno težak 55 milijardi eura. I, ma Crna Gora, zašto je to bila vijest? Vijest iz Brisela je bila ovakva: Crna Gora se pridružila programu od 55 milijardi eura na godišnjem nivou, a samo BiH je još ostala. Ovo nema veze s policijskom reformom, sa ustavnom reformom i sa svim. Ovaj segment ima veze sa onim što se zove zdrav razum. Usput, budi rečeno, Turska je potpisala ovaj ugovor sa EU i crpi novce iz FP7 zato što ima status promatrača, odnosno na promatranju da li da je uzmu ili da je ne uzmu. Dakle, ovom programu sada su aplicirali za ovaj program sa EU da potpišu ovakve ugovore, vjerovali ili ne, Švicarska. Švicarska koja sigurno nema problema sa finansijama, kada je u pitanju naučno-istraživački rad, ali želi da se uključi u jednu ovakvu stavku. Dakle, ovaj budžet i ova stavka za nauku koja se ovde uvodi, znači jedan znak da postajemo ozbiljni.

I na kraju, kad sam spomenuo Švicarsku i Tursku, jedina zemlja još koja nedostaje, a koja se već prijavila, je Izrael koja će da se priključi na FP7, a mi nismo. Dakle, ja nemam namjeru govoriti o primjedbama druge vrste. Primjedbe druge vrste ću itekako sa strašću braniti kad dođemo u amandmansku fazu, ako do nje dobacimo u jednom razumnom vremenu. Posebno, tim više, što ja već imam spremne amandmae ali ne bih želio sada da širim ugođaj. Sa smanjenjem bruto plata, naknada troškova zaposlenih, putnih troškova, ugovorenih potrebnih i drugih usloga, se itekako mogu otvoriti prostori za neke druge stvari koje nam nedostaju, a to se može rješavati u amandmanskoj fazi. Ja znam da ovo zvuči malo možda ironično, možda i paradoksalno. Neki mogu to protumačiti na različite načine, ali u izboru između dva zla, prihvatanjem principa i neprihvatanjem principa, ja bih izabrao manje zlo. I ovaj budžet je daleko od onoga što nama treba, ali nadam se da ćemo moći o tome u amandmanskoj fazi više. I zato sam htio u principima da spomenem bitne tri stavke koje su za nas bitne, kad sutra se budemo odlučivali jednog dana o budžetu, prirodno, imajući u vidu amandmane koje ćemo priložiti.

Ali još jednom bih vas zamolio, gospodine predsjedavajući, da nam prije glasanja probate reći šta ustavno znači neprolazak budžeta danas u prvoj fazi ili da molimo Boga da prođe, pa da ne morate odgovarati na to pitanje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Jašarević, replika. Izvolite.

BAJAZIT JAŠAREVIĆ:

Ono što sam propustio reći prvi put, dakle pod okriljem ... neke replike da kažem ovdje. Nama je svima jasno da bi Predsjedništvo bilo predlagač koji ima puni kapacitet, morao bi imati finansijski sektor koji je jednak Ministarstvu finansija. Ja se ovdje usuđujem reći pred ministrom finansija da ni Ministarstvo finansija nema potrebni kapacitet za ono što treba da uradi u okviru insitucija BiH. Oni što su radili budžet, a ovdje poznajem puno ljudi što su deverali s budžetom, znaju da je puno više problema u onih milijardu i 100 miliona nego u onih 30-tak. Oni koji imaju kapacitet, nikad ne bi to namirili iz onog viška iz Centralne banke i ne znam iz čega, li je. Svi bi ušli u onu strukturu o kojoj je profesor Lagumdžija sad govorio i vidjeli jesu li precizno planirane plaće, jesu li troškovi i kad bi to, da smo imali snage da uradimo, da su imale službe koje bi to njima pripremale, onda bi prijedlozi Predsjedništva danas bili prihvaćeni kao polazni materijal.

I, evo na kraju, zašto Klub SDA ovo predlaže? Ne zato što je sretan, što to može predložiti, nego SDA do sada nije nigdje glasao tako da sad mora se vraćati nazad. Najneutralnija je u ovoj dosadašnjoj proceduri i nudi svima da se neki mogući izlaz koji podsjeća i na onaj Zakon o vinu i rakiji, podsjeća na Zakon o visokom obrazovanju, o sportu kad se danima i mjesecima usaglašavalo. I ovo je dakle da se pomoću zaključka, zadržavajući osnovne principe procedure, proba razviti povjerenje među nama da do konačnog prijedloga svi ovi ciljevi o čemu se ovde argumentovano govorilo ipak budu dostignuti. Dakle, daje se mogućnost da se dostignu ciljevi, a da se izbjegne ona zamka šta će biti ako principi budu odbijeni.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Novaković ima repliku. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ovdje jedan prijedlog koji sam čuo, a to je da Komisija za finansije obavlja nekakve dodatne konsultacije i razgovore sa spornim ministarstvima. Tako nekakav je izraz dakle bio: *sa spornim ministarstvima*. Gledajte, dakle ne postoje sporna ministarstva. Valjda ne postoje. Vijeće ministara ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

*Resornim piše.*

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Evo uzeću onda, evo neka bude i sa resornim ministarstvima. Nije akcenat na to spornim nego na ovom drugom dijelu što hoću reći. Dakle, Komisija za finansije i budžet bi trebala sada da usaglašava nešto sa ministarstvima što je jednom Savjet ministara usaglasio i predložio kao *Prijedlog budžeta*, a što Predsjedništvo nije prihvatilo. Sad bi ponovno komisija usaglašavala nešto što opet Predsjedništvo, s obzirom da nije prvi put prihvatilo, neće prihvatiti i mislim da je ovo uzaludno trošenje vremena. Za mene nije sporan Savjet ministara. Ljudi su se mučili sa ovim, a svi drugi su njihov rad omalovažili, svi drugi. Dakle, i svi drugi su pokušali da omalovaže, odnosno ospore njihov *Prijedlog budžeta* i uspjeli su, naravno. Imamo sasvim drugi predlog jer taj nije vidio svijetlo dana. Ja ne vidim rješenje u ovome. Dakle, ja vidim rješenje da svi: ne resorna ministarstva, nego Savjet ministara, Predsjedništvo i svi oni koji mogu doprinijeti sjednu za jedan sto i dođu do predloga budžeta koji će ovde prije nego što sjednemo imati parlamentarnu podršku. Ova varijanta, dakle, nisam za ovu iz ovog razloga jer ona uopšte ne garantuje prolaznost budžeta ništa više nego što je ova varijanta koju je samo Predsjedništvo predložilo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

S obzirom da nema više prijavljenih za diskusiju, ja bih zamolio ministra Vrankića da se osvrne na diskusije.

VINKO ZORIĆ

/nije uključen mikrofon/

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Da, bila je rasprava i o zaključku koji ste dobili na klupe. Ako imate potrebu o tom zaključku još nešto da kažete?

Uvaženi poslanik Zorić. Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Dakle, Klub SDA je predložio ova dva zaključka. Ja bih samo radi ispravka htio kazati, ili je gore 685 ili je dole 1.196.000.000. Dakle, ne može biti ovako!

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

675.

VINKO ZORIĆ:

Molim.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

675.

VINKO ZORIĆ:

E, onda dole treba biti 1.196.000.000.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Ja bih zamolio i ministara da se osvrne u vezi sa ovim zaključkom. Ja neću zaključivati raspravu nakon izlaganja ministra, ponovo možemo da raspravimo u vezi sa time i onda ćemo zaključiti raspravu i preći na sljedeću tačku dnevnog reda.

Izvolite ministre.

DRAGAN VRANKIĆ:

Hvala lijepa, zahvaljujem na svim raspravama, sugestijama, diskusijama, kritikama. Faktički, to je naša zadaća ovdje.

Još nešto, dozvolite mi da kažem prije nego što se osvrnem na ovo, ovde nema strana. Svi smo na jednoj strani. I mislim, i molim da se tako i ponašamo jer, ukoliko se tako budemo ponašali, imamo jedino šansu da usvojimo proračun. Svakoj drugoj varijanti, ja sam samo jedan ili evo rekao bih inicijator, ili po funkciji znači ministarstvo koje pokreće izradu proračuna, ona dobiva zadnju točku sa ovdje dizanjem ruka u Parlamentu, a ono sve skupa je imalo prethodno u

planovima i programima koje smo usvojili i oni se implementiraju kroz proračun i onda to rezultira ovim određenim ciframa.

Ovde se postavilo jedno za mene veliko pitanje jer sam nekoliko puta čuo i zahtjeve tu da se ministar izjasni da kaže ono tehnologijom crno-bijelo, da ili ne. Ja mogu odgovarati tako ako mi se postavi jasna granica između struke i politike, jer faktički ja kao ministar govorim strukom, a u struku su ugrađene politike, a Parlamentu reći da ne govori politički, mislim da je, u najmanju ruku, neukusno. To i jeste ono gdje se politike moraju implementirati na jedan takav način, napraviti rješenje.

Ustavni osnov, ja sam objasnio, apsolutno nije sporan. Ali isto tako, nisu sporni ni principi, a pogotovo kad govorimo o procedurama. Ja sam, evo, friško pa vam mogu se lako podsjetiti, prije sedam-osam dana počeo inicijativu za *Proračun za 2009.*, po procedurama. Već ste, koji eventualno ste u funkciji proračunskih korisnika, dobili naš dopis kako i šta treba raditi. Znači, mi smo krenuli sa procedurom i radimo taj posao i ne želim ni u jednog momenta, a na početku sam rekao da Predsjedništvo ima ustavno ovlaštenje da predlaže proračun; pa valjda da se može jednostavno to tako raditi ne bi bilo ovih principa, ne bi bilo planova, programa, okvira itd. da se dođe do konačnog cilja. Mada ja osobno smataram da intervencija Predsjedništva nije bila stručna nego političke prirode i nije to uopće cifra o kojoj bi mi trebali da se razidemo i ne usvojimo proračun, kao odgovorni ljudi, posebno mislim da je Bajazit dao kvalitetna obrazloženja i na komisiji i na odborima i mislim da na tom fonu mi moramo tražiti rješenja, a pogotovo mora to tražiti Parlament, jer ste i struka i politika koja mora biti tu uključena.

Za mene postoji samo jedno pitanje o kojem se isto tako može raspravljati, odnosno jedini princip koji je diskutabilan u kojem se može govoriti o ovome je li ili nije, a to je, je li realan. To je pomalo imaginarna stvar. Realno je ono što mislite da je realno. Isto što je za nekoga realno, za drugog nije realno, ako smo mi u procedurama uspostavili da moramo osigurati normalno funkcioniranje određenog proračunskog korisnika, a po njegovom programu koji smo svi kupa usvojili. Znači, od Vijeća ministara ili bez obzira ko usvaja njegove planove, pored ovoga parlamenta, ja onda moram osigurati njegov puni kapacitet. I sad smo došli u poziciju da kažemo da to nije realno. Zašto? Zato što imamo uštede. Mi smo prošle godine, evo još uvijek ne znamo, to je hipotetički ali, s obzirom da smo u struci, unutra pratimo izvršenje. Mi smo 34 miliona maraka iz 2007. već ubacili u ovaj proračun; 61 milion maraka smo uštedjeli od 2003. do 2007. Prenosilo se, nije se trošilo i sad se vraćamo na ono pitanje koje je neko govorio, ne znam kolega Bešlagić ili Križanović, ne znam ko je rekao, *nema štednje kao osnovnog cilja*. Pa, eto štednje: 100 miliona maraka je uštedeno. Znači, nema potrošnje, i to je razlika između nas i entiteta.

Mi smo proračun institucija BiH, znači da osiguramo to, administrativni dio koji mora biti u funkciji, znači i privrede i razvoja svega toga, znači na jedan takav način, kroz taj proračun institucija, mi smo osigurali i osiguravamo sve što nam je neophodno, a entiteti imaju, znači evo samo da kažem, socijalu i da im još neko da jedan proračun – oni su ustanju za dva mjeseca, one 11. i 12. završne godine, ih potrošiti jer toliko ima zahtjeva u našem sustavu po svim kategorijama, od gospodarstva do socijale, da se za dva mjeseca može cijeli proračun potrošiti, toliko ima potrebe. I zbog toga, na jedan takav način, smatram da smo imali strašno bitnu ulogu, a to je ono što sad postavlja pitanje *Fiskalnog vijeća* i struke, pa je neko govorio MMF-a, tj. fiskalne ravnoteže i makroekonomske održivosti.

Sve što entiteti nisu uvažili, svi koji su probili svoju potrošnju koja ima jako negativne efekte i na inflaciju o kojoj govorimo u ovoj zemlji, a niko ne spominje ove faktore. Mi smo faktički kroz ovu štednju ublažili taj deficit koji su stvorili niži nivoi vlasti, ako tako mogu reći. Naša štednja, da smo se morali dogovoriti da moramo osigurati suficit ili da moramo osigurati ravnotežu, s tim da neko od nas mora znači smanjiti rashode u odnosu na prihode, ja vjerujem da se mi ne bi dogovorili puno teže nego evo što se danas dogovaramo ovdje. Ali upravo zbog ove činjenice da nismo potrošili iz određenih okolnosti – znači, evo u četiri, tri i po godine –100 miliona maraka, to je ta štednja, i to je ono što nam je davalo balans da smo se mogli održati u ... makroekonomskim pokazateljima koji su morali biti.

Štednja je nastala iz tri razloga. Prvi je što mi trebamo ostvariti upošljavanje po dokumentu i po zakonu koji je ovde usvojen u naredne tri godine. Znači, idemo postupno. Znamo kako ide Zakon o zapošljavanju u Agenciji. Ja imam natječaj, to sam rekao na komisiji, reći ću još jednom, iz 7. mjeseca prošle godine. Još nije završen i uopće nemam fiskalnog sektora u ministarstvu. Znači punih, evo pomozite mi, pola godine i više on se kiseli, radi žalbe, molbe, ne znam šta radi. Bez sektora se ne mogu da popunim, i zbog toga mi se pojavilo u ministarstvu da nisam potrošio za plaće i onda izvodi se zaključak: ima viška, ne planira se, pa revizija piše. Normalno da piše jer ona gleda jednako i Agenciju za državnu službu i mene kao ministra, jer se to nešto pojavljuje. Nije što ste planirali, nije realno itd.

Druga stvar, Zakon o javnim nabavkama. Ovde je neko danas spominjao ovu našu *Zgradu prijateljstva*. Sad sam kolegu upitao kad je neko pitao tu, jer je on vodio te procedure, a isto tako reći ću i ovo da malo izađem iz ukusa. Ja sam premijeru RS rekao da ga pozdravljam i podržavam zgradu koju je napravio u Banja Luci ali isto tako želim istu zgradu i ovdje. On je donio odluku da je, ne znam kako se kaže, tajna, i to je završio rekordno, za čestitati, za sedam-osam mjeseci. Mi smo završili, uselili, odnosno čini mi se da su Grci bili tu nedje 8. ili 9. mjeseca ljetos, svi smo bili, koliko se sjećam, i mi smo samo trebali, a osigurali smo sredstva, da uselimo zgradu. Mi smo raspisali natječaje i onda, vidjeli ste, a malo i po medijima, ili korektno ili nekorektno, kako god hoćete, i kako to ko vidi, sve se čini da mi ne uselimo u tu zgradu. I po sadašnjoj poziciji, kad nam je Komisija za žalbe odobrila tu nabavku, pitao sam kolege: Šta je sljedeći korak? Moramo čekati 45 dana ako neko pokrene tužbu, dok se ne završi tužba. Gospodo, kad će se završiti tužba? 2008. negdje, sigurno!

Evo, to je taj sustav, to su te uštede. I ovde se mora tražiti jedno rešenje koje je šire a koliko znam da je u ovome parlamentu bio Zakon o javnim nabavkama, nije prošao, da bar neke stvari predupredimo.

Evo oprostite, ako sam ja malo izašao iz tog dijala ali sam htio reći da upravo ovaj dio koji se zove uravnoteženje proračuna da smo mi postigli i ono što ja mislim da se još ovde mora posebno znati, a to je kada je u pitanju Jedinostveni račun. Mi smo imali sad okolnost ove godine koja jeste. Entiteti imaju primjedbu na Jedinostveni račun jer je sustav raspodjele takav a to je odredio zakon a mi na Upravnom odboru donosimo još dodatne odluke jer nemamo pravilnika koji bi to automatizmom rješavao i vrlo se teško dogovaramo, to pratite. Država, sukladno proračunu predviđenog zahvatanja, sa Jedinostvenog računa uzima a priori, što bi rekli, prije svih sa Jedinostvenog računa, na bazi 1/12, svaki mjesec podijeljeno na radne dane. To je sustav naš uzimanja prihoda. Ostalo ostaje na Jedinostvenom računu i sukladno krajnjoj potrošnji u entitetima Upravni odbor donosi odluku i donosi procenat o raspodjeli. I normalno, ako više uzme država, da manje ostaje entitetima, i oni imaju oporbu prema tom jer njima manje ostaje.

Kad se sad uđe u ukupnu strukturu ovog što se ovde dešavalo u posljednjih evo par mjeseci otkad radimo na proračunu, došli smo u poziciju da je naše učešće po našem prijedlogu koji je bio spalo sa 16,3 na 13,9%, čini mi se 13,9% na Jedinostvenom računu. Znači, smanjilo se učešće države, zahvatanja sa Jedinostvenog računa.

Kad pogledamo zašto se to moglo desiti, možda je bila logika da smo donijeli i fiksni koeficijent, pa da se jednako tretira i država i entiteti ali to nije napravljeno iz prostog razloga jer smo kazali da uspostavljamo državne institucije u narednom periodu u tri godine i da državi moramo osigurati neophodna sredstva i zato ne ulazi u procent, kvotu, nego po Proračunu usvojenom izdvajamo, ostalo dijelimo. To je razlog zašto država nije uključena znači u ovaj dio koji se zove ravnomjeran i procentualno izdvajanje.

Kad smo došli do ovih stvari, kad smo govorili o uštedama, kad smo to malo bolje analizirali, dobili primjedbe od entiteta, vidjeli smo da imamo 100 miliona maraka i onda smo kazali: dobro, ako je ovo okvir, mi možemo ove godine smanjiti sa Jedinostvenog računa na 13,9 za ovih 100 koliko smo ubacili, koje nismo potrošili, znači uštedjeli 61 plus 34% i zbog toga je naše učešće spalo na 675 miliona maraka po prijedlogu Vijeća ministara, ali se ispostavlja problem što kad budemo radili, ako Bog da, ne u prvom i u drugom nego u 12. mjesecu ove godine, *Proračun za 2009.* tad će učešće države morati znatno skočiti prema gore jer više neće biti ovih 100 miliona. Jer sam već uzeo 34 može biti možda neki malo ili nimalo, ako donesemo *Zakon o plaćama*, prije će nedostajati nego da će ostati viška. I zbog toga se to mora znati jer to je vrlo bitan faktor u donošenju odluka i razumijevanju, davanju prijedloga kako ovo riješiti.

Izvršenje je nisko. To su samo neka pitanja koja sam htio reći i ovo posebne namjene – nema posebnih namjena uopće. Ja ne znam je li možda nešto nismo dobro pratili. Sve smo ih ukinuli, svi su prešli na ekonomske kategorije, kodovi. Ne znam koji proračun imate ili se možda nešto zove i dalje nekom inercijom posebnih namjena, a nije, nije program posebnih namjena. Naš je znači stav: nema programa posebnih namjena, sve ide kroz proračunske korisnike i kroz ekonomske kodove.

I još jedno obrazloženje. Dobro je Zorić primijetio. Ovih 10, razlike 10 miliona maraka, faktički kad je u pitanju Jedinostveni račun, ovde se pojavilo vraćanje na prijedlog Vijeća ministara, 675, faktički je razlika u Proračunu za 45 miliona maraka jer je Predsjedništvo 10 miliona maraka povećalo prihode sa Centralne banke, sa 50 na 60. A kada je u pitanju, i to je bilo pitanje Centralna banka, ja trebam dati odgovor da smo službeno dobili od Centralne banke da ima 50 miliona maraka. Zašto je došlo do razlike ovih 50 maraka? Iz prostog razloga što Centralna banka do 31.3. treba donijeti svoj završni račun na tijelima koji su, je li, u banci – Upravno vijeće, Odbor, kako se zove – i da ima tamo tri kategorije. Jedno je vlastiti razvoj, osiguranje sredstava za razvoj, osiguravanje rezervi po procjeni, a ostatak, odnosno, ovo što je ostalo do tog viška koje je pozitivnog rezultata, ide u institucije BiH, ide u Proračun. Svaka procjena do tog datuma je faktički procjena a i na neki način prisiljavanje Centralne banke da djeluje onako kako smo mi odredili. Jer, ako mi kažemo da sve treba uzeti u Proračun, ona će vjerovatno to napraviti ali će reći: vi ste mi onemogućili, ne znam, razvoj, vi ste nam smanjili rezerve jer ih moramo imati po standardu itd. Znači, ono što želim reći, službeno poslije ovih dogovora ili nesporazuma kad je bilo, ja sam se obratio Centralnoj banci, i oni su u 12. mjesecu službeno dostavili podatak sa 50 miliona maraka.

Evo, toliko.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Je li ima neko potrebu nakon ovoga? UvaŹeni poslanik Zorić ili neko u vezi?

Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Ma, ja bih samo jednu stvar volio da mi je jasnija. Nama je to gospodin Vrankić na jedan vrlo lijep naćin odgovorio, na sva naša nastojanja da dođemo do dijela prostora u ovoj zgradi, kako bi zastupnici i parlamentarna povjerenstva i klubovi imali prostora za rad. On je nama najavio da sigurno ove godine to neće biti. Ali isto tako nije predvidio sredstva za zakup. MoŹda bi mi mogli negdje ići pod zakup pa da povjerenstva i klubovi imaju prostora. Vidimo da svi mogu ići u zakup osim Parlamentarne skupštine. Znaći, dobro bi bilo znati hoće li to biti i 2009., evo kad se pravi projekcija za 2009. proraćuna, hoće li oni otići 2009. pa da barem mi traŹimo jedan dio sebi prostora negdje na drugom mjestu, da idemo u najam kako bi mogli doći jer u svoj prostor oćito neće moći ove godine stići. Nama se stalno obećava, evo bit će ćim neko ode iz vašeg prostora. Mislim, dobro bi bilo znati hoće li biti dogodine, barem? Ja, a nemamo ni da bi išli negdje i sami se starati, nema više klubovima zastupnika granta i onda je sve jasno kakav je odnos prema zastupnicima i prema onim od kojih se oćekuje podrška za ovaj proraćun.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

UvaŹena poslanica HadŹiahmetović je htjela nešto. Recite.

AZRA HADŹIAHMETOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja nisam razumjela da je rasprava i o zakljućcima jedinstvena ali, evo, dozvolite da pomenem da ovim zakljućcima koji su nam dostavljeni, praktićno se ulazi u amandmansku fazu. Jer, ovo ovde što nam je pretoćeno u zakljućke, praktićno bi trebalo da bude eventualno sastavni dio one druge faze.

Ja ću uime Kluba Stranke za BiH reći da mi, naŹalost ... predlaćaća, ne moŹemo podrŹati ovakve zakljućke iz dva razloga.

Prvo, što se principijelno dakle ulazi u prvoj fazi u raspravi o principima u amandmansku fazu, prejudicira dakle ono što bi bilo u drugom koraku.

A drugo, iz razloga, jednostavno ne mogu da shvatim da kakvu poruku moŹemo poslati, kao zemlja koja je uzela sprint da ide u EU, da smanjuje i onako skromne prihode koji su, evo u odnosu na neki prvi korak, povećani, odnosno, u odnosu na posljednji prijedlog Vijeća ministara, povećani za 35 miliona, za stavke koje je kolega LagumdŹija ulazeći u detalje i obrazloŹio, a i bez ikakvog narušavanja, evo to smo mogli ćuti i od ministra, bilo kakvih općtih principa, ekonomskih kategorija, ravnoteŹe, balansa, makroekonomskih agregata i kljućnih ekonomskih performansi, barem kada je u pitanju drŹavni nivo.

Hoću samo ... da vas podsjetim na jedan detalj o kome trebamo voditi računa. Država posredstvom budžeta i iznosa za funkcionisanje i jačanje državnih institucija, izgradnju kapaciteta, svega onoga što nam slijedi na evrpskom putu itd., plaća cijenu ovde rastrošnosti entiteta, odnosno entitetskih budžeta. Ja mislim da s tom praksom jednom trebamo stati. Ovaj budžet i ovaj prijedlog, pa čak, i da je veći ne narušava apsolutno nikakve okvire ukupne potrošnje za državu kakva je BiH u ovoj fazi i sa svim onim što slijedi ispred toga. Dakle, ovi zaključci su praktično prejudiciranje amandmana. Ja hoću samo da kažem, kad dođe amandmanska faza, po ovom prijedlogu nekom drugom prijedlogu itd., onda se možemo izjašnjavati i očitovati o amandmanima. Dakle, nije vrijeme za izjašnjavanje ovakvim sadržajima.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Izetbegović. Izvolite.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, ja se ne razumijem u ove agregate, performanse i ostalo ali se razumijem, evo, ovde na 69. strani brojku koja kaže da smo trebali u januaru zaposliti 279 novih uposlenih. Ja mislim da nismo zaposlili dvojicu. Prema tome, svi mi dobro znamo da u ovom budžetu ima itekakvih rezervi. I nije SDA odustala od ovoga o čemu je profesor Lagumdžija govorio, nikako nismo odustali od toga. Mi nagovještavamo zaključkom broj 2 upravo da će se raditi na tom smjeru. Dakle, da će ostati i za izbjeglice, i za poljoprivredu i za nauku, ova sredstva. Ali ne moraju se povećati ovoliko plaće. Dobro znamo da nećemo zaposliti 950 ljudi. Dobro znamo da nećemo 80 miliona potrošiti na izgradnju objekata. Znamo to dobro. Možemo cio dan jedni druge ubjeđivati, kako se zvaše, i dalje se ukopavati u rovove vlastitim stavovima i nećemo ništa postići. Prema tome u politici je sve kompromis. Makar smo se tome naučili ovih 17 godina. Valja napraviti taj kompromis i SDA je dala put ka izlazu. Mislim da treba tim putem krenuti.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvažena poslanica Hadžiahmetović: replika.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Imam zaista potrebu da obrazložim. Ovde u Prijedlogu zaključaka stoji da će se prihodi smanjiti na 675 miliona. A ja vas sad pitam: Je li ovo rasprava o principima, ako mi smanjujemo stavku prihoda i dovodimo je na neki drugi nivo? Neovosno od toga da li mi povećavamo ili smanjujemo, ja hoću da kažem da je to stvar amandmanske faze, da nije stvar zaključaka o principima, odnosno rasprave o principima.

Drugo, i ovi detalji o kojima je kolega Bakir govorio. Ja hoću još jednom da vas podsjetim i mi smo – što sam ja sam već jednom pomenula u raspravi o ovom prijedlogu – i mi imamo kao klub poslanika rezerve, odnosno djelovat ćemo amandmanski, u smislu korekcija pojedinih stavki, jer ako ništa drugo, stavka koju je pomenuo i ministar od Centralne banke od 50 miliona u odnosu na prijedlog kako stoji ovde. Da li ćemo taj iznos, ukupan budžet, ići

amandmanski da smanjimo za taj iznos, za tu razliku, ili eventualno da nađemo neki drugi izvor prihoda ali ne može stajati sa Centralne banke 60. Ali ja hoću da kažem da su to sve stvari koje se događaju u amandmanskoj fazi.

Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sada govorimo o replikama u vezi sa zaključkom. Znači, ima onih koji su ispucali replike u vezi sa tačkom dnevnog reda. Ovde govorimo samo o zaključcima, pa zato ću dopustiti da ima još replika u vezi sa tim zaključcima.

Uvaženi poslanik Kalabić, pa Lagumdžija.  
Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Ja sam iznenađen. Očekivao sam da je stav Stranke za BiH pozitivan povodom zaključka SDA, tako da me iznenadilo, ako sam ja razumio, da vi ovo nećete podržati. Ali evo nećemo voditi dijalog. Da budemo jasni. Mi tražimo ovde raspravu o principima i mi smo vam jasno kazali zašto ne smatramo da su principi uredu i mislim da smo to objasnili u više navrata danas. Ono što smo mi objašnjavali na neki način ovaj prijedlog zaključka dovodi u red i sa ovim predlogom zaključka jednim dijelom mogu prestati razlozi do kojih je član Predsjedništva preglasan i da možemo razgovarati dalje u priči oko usvajanja principa. Jer, vi prelazite na amandmane kao da smo mi saglasni sa principima. Nismo, nismo. Tražimo prostor da se ovde precizno izjasnimo i da dođemo do budžeta. Ne trebamo mi da uvijamo i mi hoćemo jasan vaš stav oko toga kako će izgledati konačan budžet. Nismo mi ovde, ne znam ni ja, da će ovo trajati pola godine pa da mi to sada krijemo, pa ćemo naredna tri mjeseca vidjeti na što će da izađe. Mislim da je korektno u ovoj raspravi da svi budemo jasni i da jedni druge oko toga ne iscrpljujemo. Zaključci su, naši stavovi su jasni i svih ostalih. Evo i ovaj zaključak je bar jasan, ako ništa drugo, i da se oko toga opredijelimo.

A oko principa: ovaj zaključak koriguje one nedostatke u principima o kojima smo mi govorili i šta je razlog da mi nećemo glasati za principe i da ovaj budžet neće proći.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uveženi poslanik Lagumdžija. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Što gospodin Kalabić nije dovršio da li će oni glasati za ove principe ukoliko ovaj zaključak bude usvojen, s tim što ne znam, ne znam jer, koliko je meni poznato, red poteza je: prvo glasamo o principima, pa onda o svim drugim pratećim zaključcima, a vidim kolega Kalabić me ispravlja da neće biti tako. Možda je negdje dogovoreno mimo ove sale, pa neće biti tako. Moguće. Ali dobro bi bilo da to znamo.

Dakle, da budem vrlo jasan, kod jednog principa: ovim se na mala vrata ovim zaključkom, gospodine Izetbegoviću, ja sumnjam da bi to bila vaša, ne mogu da vjerujem da bi to bila vaša intencija, ovim se izlazi u susret onim koji smatraju da prihodi i rashodi države treba da rastu sporije od prihoda i rashoda nižih nivoa vlasti! Da razjasnimo stvar o čemu se ovde radi. To je suština cijele priče. A onda ćemo to zamotati na drugi način. Molim vas, ja sam za to da se – meni je bilo drago što je uopšte ovoliko bilo prihoda državi – jer sam smatrao da ćemo u amandmanskoj fazi neke rashode koji su enormno veliki, da ćemo ih smanjiti i usmjeriti na ono što se zove socijalna, razvojna, za početak, komponenta Budžeta. Socijalna i razvojna! Socijalna su izbjeglice, primjer, razvojna je poljoprivreda i nauka, kao primjer. A ima još drugih. I mi smo zato pripremili čitav set amandmana jer ja se slažem s vama da ima puno prostora u platama, ugovornim uslugama i slično ali to ne znači da to treba smanjiti nego to znači da to treba staviti u socijalne razvojne.

I na kraju, ako ćemo izlaziti sa zaključcima, mi već duže vrijeme kroz amandmane – ovo je već ne znam ni ja koja godina uzastopce, čak čini mi se da smo se nekad i slagali sa ovim amandmanima, neki od nas – a to je da se finansiranje povećanja broja uposlenika da usvojimo princip jedan: finansiranje i povećanje broja uposlenika na jednom nivou, kad se preuzima funkcija, podrazumijeva smanjivanje i, kad bi to tako išlo, da je to tako išlo, mi bi imali budžet, recimo, jedino ako pravimo entitete jačim, a državu slabijim, ako je to evropski trend i naš. Onda je to uredu, onda je ovaj pristup koji gospoda iz SNSD-a i vidim ovaj zaključak nagovještava, uredu. Dakle, to da razjasnimo. Pa ćemo mi lako doći onda do drugih stvari. Dakle, mi ne možemo prihvatiti ovakav zaključak iz jednog jednostavnog razloga što:

a) Otvara nove probleme, nove proceduralne nejasne stvari kao ovaj drugi zaključak. Molim vas, ja sam pogriješio, izvinjavam se, gospodine Novakoviću, ja sam zaista, ovdje piše *resornim*, ja sam mislio ... problematičnim, ne znam kako sam to, ... *spornim*, pardon, *spornim*. A stvarno liči *resornim* i *spornim*. Dakle, molim vas, zašto samo se ova tri ministarstva? Je li se dakle to podrazumijeva da niko ne dira ovih 35 i 10 miliona?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas vrijeme, samo.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Dakle, to je jedan naizgled tehnički razlog koji nas uvodi u novo blato ali principijelni razlog je: mi smo protiv da se smanjuje ukupna suma budžeta koja će značiti umanjivanje državnog budžeta, u odnosu na budžete nižih nivoa vlasti u ovoj zemlji. Jasno kao dan i to sam ako sam dobro shvatio kolegicu Hadžiahmetović i ona to malo ezopovskim jezikom drukčije kaže.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sad, samo malo, sad više ne možemo replike na zaključke. Ima samo uvaženi poslanik Novaković repliku, a onda dajem riječ ministru, pošto se javio.

Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa vidite, gospodine predsjedavajući – evo hajde, ne ulazeći u to hoćemo li prvo glasati za zaključke ili za Predlog zakona, znači da ćemo i tu odstupiti od procedure – mene zanima tehničko pitanje. Znači, da li će SNSD podržati, koliko sam shvatio podržaoće budžet, koji član Predsjedništva iz SNSD-a nije podržao? Ja sam to preveo tako. Član Predsjedništva je bio uzdržan na budžetu koje je predložio Savjet ministara, a druga dva člana Predsjedništva bili protiv, e sad, dakle vi ćete to podržati. Samo, da i to da se zna, stvar je principa pretpostavljam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi ministar Vrankić je tražio. Izvolite.

DRAGAN VRANKIĆ:

Dozvolite samo, pošto sam sad iz rasprava zadnjih shvatio da ipak neke cifre nisu dobro shvaćene – ovo ja zbog korektnosti, i vi donosite odluku – mislim da je dobro da još jedanput podvučem.

Mi nismo imali rebalansa kao državna institucija 2007. godine, entiteti su imali po dva puta. I kad sad pratimo rast, naša je osnovna kategorija usporedba Proračun 2007. – 2008., kad su u pitanju entiteti, onda oni to mogu uspoređivati sa onim temeljnim, kako mi to kažemo, usvojen prije godinu dana na početku 2007., a možemo sa onim krajnjim znači rebalansom ... u 12. mjesecu. E sad, kad se vratimo na početak, što je, mislim, korektno i ja to zastupam, mi smo faktički imali i imamo isto povećanje u 1% (22, 21, 23), što je, mislim da nije sporno. Da ne govorim ko je sad 21 ko 22, ko 23., znači, sa našim prijedlogom proračuna. Želim jasno reći onima koji kažu da se ne dozvoljava rast države. Sa prijedlogom koje je uputilo Vijeće ministara, naš je rast 22%. A i recimo da je entiteta 22% prosječno. Sa ovim što je uputilo Predsjedništvo, naš je rast 29%, znači veći nego što je entiteta. Evo želim jednostavno, zbog donošenja odluke i zbog toga smatram da je ono u početku korektan bio prijedlog Vijeća ministara sa rastom od 22% i rastom sa Jedinstvenog računa od 7%, s tim da smo uštede od 100 miliona vratili u proračun i da to dogodine ne smije biti parametar nama za uzimanje sa Jedinstvenog računa.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nadam se da smo malo pojasnili ovo. Da se dogovorimo o načinu na koji ćemo raditi. Naime, sad smo otvorili novu seriju diskusija i replika. Ja vas upozoravam da po novom poslovniku: u vezi sa jednom tačkom dnevnog reda, ima pravo jedna diskusija i dvije replike. Dozvolili smo još po jednu repliku u vezi sa zaključkom koji je jedini kao zaključak došao ovde pred nama, da bi pojednostavili kad dođemo u fazu glasanja. I sad ću dopustiti samo one koji nisu prešli to što sam rekao, kao način na koji ćemo voditi ovu diskusiju, znači u vezi sa replikama.

Uvaženi poslanik Lagumdžija kao netačan navod ili replika ima riječ.

Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Prvo, ukupni rashodi su povećani za 21%, piše u Budžetu vrlo jasno. Dakle, strana 3. tabela 2: 21%, a ne 29. Govorim po ukupnom budžetu. Druga je stvar unutar toga. A, ako je Predsjedništvo povećalo za 45 miliona nešto što iznosi 1.231.000.000, onda to najobičnijom matematikom bez digitrona možete da vidite da je povećanje za nekih 3,5%. Ako je to za 3,5%, ne može onda od 21 narasti na 29. Dakle, suviše je ovo ozbiljna priča, da bi se ovako moglo izbacivati cifre u plenumu i na osnovu toga u magli usvajati kojekakve zaključke. Jednostavno, to nije tačno.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Džaferović je imao diskusiju. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege,

Budžet je naravno vrlo važno pitanje i na tom pitanju gaje se svi mogući odnosi u državi, je li, pa i ovde u Parlamentu, pa nije iznenađujuće i kada dio pozicije ima identične stavove sa opozicijom po ovom pitanju. Šta sad tu možemo, je li? Ili bar imaju isti cilj, a možda različite motive. Ne znam, nisam uspio do kraja da to pitanje rasvijetlim, ali ja bih pozvao sve nas da poredamo nekoliko bitnih činjenica.

Prvo, dakle, to je za mene važno, nažalost nismo dobili saglasan prijedlog članova Predsjedništva, to se odrazilo ovde u Parlamentu i, imajući u vidu način donošenja odluka, mi vidimo, dakle potpuno je jasno. SDA dakle vodi računa o tome i mislim da svi o tome moramo voditi računa da mi ne možemo imati ovakav budžet kakvo je predložilo Predsjedništvo. To je jasna stvar i ja bih ga podržao odmah, da znate, međutim mi moramo tražiti izlaz iz ove situacije. I onda se za mene postavlja pitanje, pazite, da li je bolje i korisnije za ovu zemlju tražiti izlaz u okviru određenih veličina ili čekati da sam protek vremena obezvrijedi svako drugo rješenje jer nije isto, kao što reče moj kolega Jašarević, budžet na vrijeme i imati nekoliko mjeseci, raditi po proteklom Budžetu ili Budžetu za prošlu godinu. Jer, pazite, za mene je bolje ukoliko ćemo mi, npr. a ovim zaključcima se to omogućava, sačuvati pozicije kada su povratnici u pitanju, kada je nauka u pitanju, kada su podsticaji u pitanju i sa manjim iznosom i onda utrošiti ta sredstva, a ne dobiti neki nominalno veliki iznos i protekom vremena izgubiti ovo što u životu i u stvarnosti možemo da napravimo da promijenimo i da poboljšamo. Ja mislim da tom logikom treba da idemo i da na taj način o tome treba da razmišljamo. Ako je to moguće uraditi u okviru raspoloživih sredstava koja imamo, a očigledno je da je moguće, jer moguće su dakle uštede, evo, na kraju krajeva, i sam ministar nas upućuje kao čovjek koji najbolje poznaje tu problematiku, onda sam ja za to da mi to uradimo i da uradimo što prije.

Postoji samo jedna stvar koja može biti problem, po mom dakle mišljenju, ali dat ću odgovor ili svoj pogled i na taj problem. To je pitanje umanjenja učešća države u zahvatanju sredstava sa Jedinstvenog računa Uprave za indirektno oporezivanje za 2,4%, koliko sam ja dakle shvatio, ako je to tačan procenat, u odnosu na prošlu godinu. I to može da bude problem. Međutim, moramo znati da se sredstva zahvataju po zakonu. Dakle, sredstva se ne zahvataju po praksi koja se napravi u jednoj godini i uopće ne mora značiti da će ovaj procent ili da će ova praksa biti nešto što će nas obavezivati za budućnost, jer postoji zakon koji kaže da ono što se ubere na taj račun: postoji redoslijed pražnjenja tog računa i alimentiranja određenih obaveza

koje ima BiH. To su dakle prije svega spoljni dug, nakon toga državni budžet. Ukoliko nama u idućoj godini bude bilo potrebno znatno više sredstava da bismo održavali institucije, ovo ne može biti presedan da u idućoj godini zahvatimo onoliko koliko je potrebno državi BiH da alimentira i da finansira svoje institucije. Jer, ja ne znam kakve će reforme biti, šta će se dogoditi u tom reformskom procesu u BiH i ovo želim da se zna, dakle, da ovo nije utiranje puta nikakvoj praksi koja govori o smanjenju procentualnog učešća države u zahvatanju sredstava sa Jedinstvenog računa Uprave za indirektno oporezivanje.

I zbog toga ja smatram da je ovo jedan plematičan pristup u rješavanju ovog problema i zbog toga SDA pokušava sa ovim prijedlogom zaključka da izađe iz ove situacije vodeći računa, jer pazite, mi smo prošle godine za izbjeglice izdvojili 3-4 miliona plus 10 miliona, uz tešku raspravu ovde u Parlamentu za Srebrenicu. Ja, koliko znam taj novac do danas nije potrošen. Je li nabolje, molim vas, evo nije potrošen, ja koliko znam. Je li nam bolje sada i povratnicima i svima nama, na kraju krajeva, u BiH, ukoliko ćemo u okviru postojećih veličina, jer entiteti su donijeli svoje budžete. Možda je ovu stvar trebalo ovdje graknut na ovaj problem znatno ranije. Hoćemo li sada da protekne nekoliko mjeseci, pa možda da dobijemo nominalno eto da to bude 1.230.000.000 ali da onda više nema smisla, jer nećemo potrošiti tih 35 miliona za povratnike. Hajmo mi dakle to što ja mislim da je ovo bolja varijanta.

Toliko, hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja bih zamolio sve ostale koji su ispucali ove svoje diskusije i replike da me ne tjeraju da dajem riječ, da bih time kršio Poslovnik, osim ako ne tražite od mene da glasamo o tome da tu praksu u ovoj tački dnevnog reda prekršimo i da onda pustimo raspravu ali ta rasprava onda možda da nas odvede da se proširi i na idući dan. Prema tome, ja bih vas zamolio da pokušamo da se suzdržimo od daljih rasprava, da ovu tačku dnevnog reda završimo na ovome. Imamo zaključak, imamo budžet, svako od nas će se kad bude došao red za glasanje opredijeliti da o tome da svoje mišljenje. Ako ima neko drugi prijedlog, molim vas izvolite, nemam ništa protiv.

Uvaženi poslanik, ne, ne, ne, vaš je prijedlog da otvorimo diskusiju, je li?

BERIZ BELKIĆ:

Ne, moj je prijedlog da iskoristim svoje poslovničko pravo. Vrlo kratko. Dakle, gospodin Kalabić je pitao i rekao da nema i nije razumio šta je stav Stranke za BiH. Tako sam ja shvatio i ja sam se zbog toga javio, vrlo kratko.

Dakle, mi danas raspravljamo o principima. I u raspravi o principima, pošto se je procijenilo, barem ja tako tumačim, da neće biti dovoljno podrške za usvajanje ovog budžeta u prvom čitanju, predložen je jedan papir. Dakle, što se tiče ovog papira, Stranka za BiH u okviru rasprave o principima – uvažavajući ovo što je ministar rekao ... kad je izlazio da pojasni šta je, kako stojimo sa principima, realnost i ostalo itd. – može prihvatiti kada je riječ o ovom zaključku samo ono što nije realno u ovoj fazi. Dakle, to je onih 10 miliona od Centralne banke, jer princip realnosti nije upotpunosti ispoštovan jer je uključeno u prihode 10 miliona Centralne banke kojih nema, dakle govorim o principima. Uključili ste 60, odnosno Predsjedništvo je uključilo 60, ministar je sada javno saopštio da je dobio obavijest i papir da to nije 60 nego 50. Stranka za BiH

to poštuje u ovoj fazi rasprave, apsolutno podržavamo smanjenje prihoda za 10 miliona jer ih nema.

/zajednička diskusija/

PRVI ZAMJENIK  
PREDSJEDAVAJUĆEG  
NIKO LOZANČIĆ:

Dajem pauzu 10 minuta.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Na svoja mjesta da nastavimo sa raspravom. Koleginice i kolege poslanici, možemo nastaviti sa raspravom. Ja nemam više prijavljenih u vezi sa ovom tačkom dnevnog reda i zaključujem raspravu po ovoj tački.

Prelazimo na šestu tačku dnevnog reda:

#### **Ad. 6. Predlog zakona o kretanju i boravku stranaca i azila (prvo čitanje)**

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Savjet ministara je 4. januara 2008. godine u proceduru dostavio prijedlog ovog zakona. Mišljenje Ustavnopravne komisije dobili smo 24. januara. Nadležna je Zajednička komisija za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice i etiku. Mišljenje nadležne komisije o principima dobili smo 4. februara. Komisija je, kao što ste vidjeli, u Mišljenju jednoglasno prihvatila principe.

Otvaram raspravu u prvom čitanju. Ako nema prijavljenih, zaključujem raspravu.

Prelazimo na sedmu tačku dnevnog reda:

#### **Ad. 7. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi za poslove sa strancima (prvo čitanje)**

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ovaj zakonski prijedlog u proceduru je takođe 4. januara došao 2008. godine i Mišljenje Ustavnopravne komisije je dostavljeno 24. januara. Nadležna je Zajednička komisija za ljudska prava, kao i u prethodnom zakonu. Mišljenje o principima od naše komisije ste dobili 4. februara i vidite da je ova komisija jednoglasno podržala principe.

Otvaram raspravu. Ako nema prijavljenih, zaključujem raspravu.

Prelazimo na osmu tačku dnevnog reda:

**Ad. 8. Zahtjev poslanika Jerke Ivankovića za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH po hitnom postupku, u skladu sa članom 127. Poslovnika**

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

UvaŹeni poslanik Jerko Ivanković je 11. februara dostavio Predlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH, sa Zahtjevom da se razmatra i usvoji po hitnom postupku, u skladu sa Poslovníkom. Mi smo Zahtjev za hitni postupak uvrstili u dnevni red. Znači, sad raspravljamo samo o Zahtjevu za hitni postupak. I molim vas da se u toj raspravi o tome drŹite, da ne ulazimo u sadržaj samog Prijedloga zakona.

Otvaram raspravu. Izvolite.

UvaŹeni poslanik DŹaferović. Izvolite.

ŠEFIK DŹAFEROVIĆ:

Dakle, radi se o jednom, kolega neka se ne ljuti, ali ovo je jedan vrlo neozbiljan prijedlog i evo ja govorim u ime Kluba SDA, dogovorili smo se tako unutar kluba. Mi ćemo glasati za proceduru po hitnom postupku da bi imali priliku odmah danas da ga odmah odbijemo i eliminiramo iz parlamentarne procedure i predlaŹem Parlamentu da prihvati hitnu proceduru, a da nakon toga – kad budemo, jer ćemo glasati odmah o suštini – da odmah to izbacimo iz parlamentarne procedure, tako što ćemo glasati protiv. Jer, sramota je, mislim, Jerko, 270 miliona maraka traŹiti ... da iz BudŹeta da ide na ovaj izborni ciklus. Ja ne znam čime ste zaista bili motivirani? Mislim, mene bi bilo stid izaći sa tim prijedlogom, vjerujte. Eto tako. Toliko, hvala vam.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

UvaŹena poslanica HadŹiahmetović. Izvolite.

AZRA HADŹIAHMETOVIĆ:

Evo, pošto sada raspravljamo o Zahtjevu za proceduru, predlaŹač je uputio Zahtjev za hitnu proceduru, pa evo, ja obzirom na sadržinu, pitam predlaŹača: Šta je to hitno? Hoće li nam to sutra možda biti izbori neki ili, je li nešto, mislim šta je hitno, da znamo kako ćemo se odrediti, zašto hitna procedura?

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

UvaŹeni poslanik Ivanković, kao predlaŹač. Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Poštovani predsjedatelju, kolegice, kolege zastupnici, uvaŹeni gosti, zahvaljujem gospodinu DŹaferoviću na iskrenosti. Demokracija daje pravo ljudima i na glupost pa evo vidjet

ćemo hoće li ovaj zakon biti glupost ili neće. O tome će odlučivati zastupnici u ovom trenutku, a birači na nekim narednim izborima.

Ja mislim da je procedura hitna iz razloga što evo imamo i *Proračun* pa, ukoliko bi zakon bio usvojen, znači morali bi amandmanima popraviti *Proračun*, a isto tako nam idu i općinski izbori i morali bi to izmijeniti do raspisivanja općinskih izbora. Ja predlažem da se glasanje o proceduri da odmah, a ne na kraju, kako je planirano glasanje za ostale točke dnevnog reda, kako bi se mogla otvoriti rasprava, a onda glasanje da se odloži kad se bude glasati i o ostalim zakonima.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Kalabić je htio ili? Odustajete. Ako nema više prijavljenih, zaključujem raspravu.

Prelazimo na devetu tačku dnevnog reda:

**Ad. 9. Zahtjev poslanika Adema Huskića za razmatranje Prijedloga zakona o dopuni Zakona o „Službenom glasilu BiH“ po skraćenom postupku, u skladu sa članom 126. Poslovnika**

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Poslanik Adem Huskić 11. februara dostavio je u proceduru Predlog zakona o dopuni Zakona o „Službenom glasilu BiH“, sa Zahtjevom za skraćenu proceduru po članu 126. Poslovnika. Po Poslovniku je ovaj zahtjev uvršten u dnevni red. Znači, isto raspravljamo o Zahtjevu, a ne o samoj temi.

Otvaram raspravu o Zahtjevu. Izvolite. S obzirom da nema prijavljenih, zaključujem raspravu.

Prelazimo na 10. tačku dnevnog reda:

**Ad. 10. Predlog modificovanih zaključaka u vezi sa Informacijom o neovlaštenoj proizvodnji i stavljanju u promet opojnih droga u BiH u periodu 2005.-2006. godina, s tendencijom za prvih šest mjeseci 2007. godine**

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Podsjećam vas da smo na 18. sjednici primili k znanju predmetnu informaciju. Međutim, tada smo zaključkom zadužili našu Zajedničku komisiju za odbranu i bezbjednost da modifikuje zaključke o predloženom mišljenju od 5. novembra, u skladu sa prijedlozima iznesenim u raspravi, i da ih dostavi Domu na usvajanje. Zajednička komisija za odbranu i bezbjednost postupila je po zaključku Doma i 25. januara dostavila Prijedlog modificovanih zaključaka sadržanih u četiri tačke.

Vi ste Prijedlog modifikovanih zaključaka dobili. Otvaram raspravu o zaključcima. Ako nema prijavljenih, zaključujem raspravu.

Prelazimo na 11. tačku dnevnog reda:

**Ad. 11. Izvještaj Državne komisije za reviziju Odluke o naturalizaciji stranih državaljana u BiH za period od 1.3.2006. do 31.12.2007. godine**

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Dobili ste Izvještaj iz ove tačke koji je Parlamentu dostavljen 16. januara 2008. godine. Zajednička komisija za ljudska prava kao nadležna komisija razmatrala je Izvještaj Državne komisije i dostavila svoje mišljenje 4. februara 2008. godine. Podržavajući Izvještaj, nadležna komisija je u Mišljenju napravila Prijedlog zaključaka u pet tačaka.

Otvaram raspravu o Izvještaju Državne komisije, sa Izvještajem nadležne komisije i predloženim zaključcima.

Uvaženi poslanik Ajanović. Izvolite.

EKREM AJANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, kolegice i kolege, ja bih htio da napomenem nekoliko stvari prije toga, da bih se mogao ja kao čovjek izjasniti o ovom izvještaju. Mislim da ima u ovom izvještaju dosta statističkih nelogičnosti i dosta stvari koje zapravo čovjek ne može da shvati da se može ovakav izvještaj poslati jednom visokom domu da se o njemu raspravlja. Ja ću početi od ovoga.

... statistički podaci o naturalizovanim osobama u BiH, u ovom izvještaju kaže, da je u prošlom periodu navedeno da je njih bilo prijavljeno 18.506 osoba, a odmah ispod toga pasus kaže da se ne može tačno precizirati koliko je zapravo stvarno stanje tih ljudi, jer nisu sređeni izvještaji. Ja bih ovdje postavio jedno pitanje koje samo po sebi proizlazi, a to je: Da li je u ovu cifru od 18.506 osoba uvršteno i 869 zahtjeva koja pošto nema stranica, na 8. strani u tački 6. gdje kaže da je od državljanstava, koje je izdala RS, BiH, zaprimljeno 869 zahtjeva, a 372 predmeta spisa u Arhivu Ministarstva unutrašnjih poslova RS ne postoji dokumentacija. Znači, oni su praktično uništeni. Da bi dole u fusnoti, evo, komisija rekla kako je ovaj, primjer, kako treba da radi se: treba da se radi sa Ministarstvom unutrašnjih poslova. To znači, treba spaliti određene spise o državljanstvima i onda će u radu komisije to biti ispravno.

Dalje, u svom izvještaju komisija, kad govori o federalnom Ministarstvu unutrašnjih poslova, doslovno kaže da je uzela 6.371 predmeta, znači spisa, osoba kojima je državljanstvo BiH dodijeljeno naturalizacijom, od čega 5.737 sa područja bivše SFRJ, a 634 predmeta spisa osoba čije je porijeklo van prostora bivše SFRJ, da bi odmah dole ... u tački 2. rekla da je od ovog organa izuzela 3.207 predmeta spisa, a od toga broja 709 predmeta spisa odnosi se na osobe porijeklom van prostora bivše SFRJ. Znači, na istoj strani u dva različita člana su razlike o onome što razgovaraju više od 100 stvari, 100 ljudi zapravo. Izvinjavam se, nisu ljudi stvari, bez obzira da li im oduzimate državljanstvo ili ne.

Dalje, mislim da je komisija u ovome izvještaju napravila određene propuste kod obrazloženja. Prvo, iz razloga što je i za mrtve, koji su ljudi umrli, vršila reviziju državljanstava i svrstala ih u kategoriju gdje su oduzeta državljanstva, a tamo u fusnoti je naznačila da su to umrli ljudi. Šta ima više se raspravljati o tim ljudima koji su umrli i uopšte razmatrati njihov položaj.

I u Izvještaju gdje govore o oduzimanju državljanstava, mislim da je napravljen određeni propust. Stavljen je samo: svim tim osobama državljanstvo je oduzeto na osnovu člana 41. stav (4) tačka c) i stava (6) Zakona o državljanstvu BiH u kome doslovno stoji ... da ti ljudi zapravo nemaju veze sa BiH. Na koji način je moguće da su članovi komisije mogli doći do te cifre samo na osnovu navodno CIPS-a ili da su objavljivanjem u „Službenom listu“ određene odluke.

Iz svega toga smatram da ovaj izvještaj treba vratiti na dopunu ovoj komisiji i da tražimo precizne podatke koji će biti statistički obrađeni kako treba i da će se u krajnjoj liniji slagati sa statističkim podacima koji su navedeni, jer ovako prihvaćen Izvještaj u kome imamo enormne razlike u statističkim podacima ... u dvije tačke, jednu do druge, mislim da Parlament ne bi trebao da usvoji i mislim da bi, zapravo, ja kao poslanik predlažem kao zaključak da se ovaj izvještaj vrati komisiji da bi statistički obradila podatke i usaglasila i onda ih poslala na ovaj parlament.

Hvala lijepo.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

S obzirom da ovde imamo predsjednika komisije gospodina Vukovića, i da je izražena jedna nedoumica u tačnost statističkih podataka, imate li potrebu da ih pojasnite?

Izvolite.

VJEKOSLAV VUKOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju, štovana gospodo zastupnici.

Evo, pratili smo dakle prvi komentar. Državno povjerenstvo, dakle po prvi put, dostavilo je jedno izvješće na ovako sistematiziran način, nastojeći da sublimiramo rad dvogodišnjeg mandata koji je iza nas. Do sada smo imali tri izvješća, od čega su dva već bila na Parlamentarnoj skupštini, a tri na Vijeću ministara, također s posebnim pokazateljima za vremenske periode. Ovdje smo se osvrnuli malo više na statističke pokazatelje i nismo htjeli da ih damo u jednom preglednom dijelu, nego smo ih razdvojili po institucijama kako bi se vidjela također naša suradnja sa svakom od insitucija u BiH koja je radila na dodjeljivanju tih državljanstava, odnosno u prvom stupnju.

Na taj dio u kome se kaže, dakle na strani 5. gdje konstatiramo da je Državno povjerenstvo došlo do podatka da je broj podnijetih zahtjeva 20.354, te da stvarni broj podnijetih zahtjeva se ne može utvrditi dok se ne izvrši cjelokupno preuzimanje tih predmeta, ta konstatacija je upotpunosti točna. Zašto? Naime, preuzimajući te spise za ove dvije godine rada, povjerenstvo se susrelo sa enormno velikim problemima evidencija i mjesta pronalaska tih spisa koji se nalaze u različitim insitucijama unutar BiH. Upravo iz tog razloga smo poslali nebrojen broj spisa, dopisa različitim organima u BiH, da nam izađu u susret, kako je to rekao Zakon o državljanstvu, te dostave sustavne evidencije o dodjeljivanju osoba koje su naturalizirane. No, međutim, mi smo, evo zahvaljujući dakle Zastupničkom domu, odnosno Parlamentarnoj

skupštini BiH, prošlim zaključcima kojima je definirano da Ministarstvo civilnih poslova nužno mora formirati svoju radnu skupinu, kako bi ustanovilo koji broj tih predmeta se nalazi u Ministarstvu civilnih poslova, ministarstvo to, resorno ministarstvo obavilo je svoj posao i dostavilo nam informaciju u prosincu ove godine da se negdje u arhivi Ministarstva civilnih poslova nalazi još oko 12 tisuća tih predmeta. Od sume tih 12 tisuća predmeta potrebno je preuzeti svaki spis, jer se oni nalaze samo u određenim registrima bez popisa adekvatno dokumentacije. Tada u tih 12 tisuća predmeta moramo razlučiti koji su naturalizirani, koji nisu naturalizirani, koji su dobili to na temelju naknadnog upisa itd. Upravo iz toga razloga, mi ne možemo reći da precizno tvrdimo da li je to 20 tisuća, 15, 18 itd. Mi smo se u statističkom pregledu osvrnuli na one cifre koje imamo. Dakle, one podatke s kojima smo doista raspolagali.

U dijelu u kome se kaže da je Ministarstvo unutarnjih poslova RS preuzeto dakle 372 spisa, na strani 8, od čega 177 spisa utvrđena su, predati ministarstvu lokalno samo uprave, a da je 112 predmeta uništeno ili spaljeno! U ovom preglednom dijelu, mi ćemo otvoriti jednu raspravu na Vijeću ministara. A zašto smo dole u fusnoti spomenuli, odnosno prije fusnote, spomenuli da je ovo primjer zapisnika? Ovo je kvalitetan primjer zapisnika jer po prvi put smo nakon dvije godine borbe sa određenim institucijama dobili selektivan i sustavan popis svih tih predmeta sa točnom naznakom gdje se nalaze. Dakle, naše kolege u Ministarstvu unutarnjih poslova RS-a nisu krili podatak da su 112 predmeta uništili. Dakle, tek sada slijedi druga bitka. Zašto, gdje su, na temelju kojih akata itd? Prema tome, bilo bi neadekvatno i s naše strane nekorektno da smo prikrili podatak da nam je 112 predmeta uništeno. Ne, dakle mi smo to svjesno prikazali ovdje ali smo sam sustavan pregled i maltene priznanje te činjenice pohvalili kao vrlo korektan odnos suradnje sa ovim povjerenstvom.

U dijelu kada ste pominjali tabelarne preglede? Tabelarni predmeti koji se odnose na spiskove oduzetih državljanstava, odnosno na posebne spiskove osoba za koje nisu pronađeni pravni temelji za oduzimanje državljanstva, radili smo sukladno zaključcima Parlamentarne skupštine, na naše izvješće od prije godinu dana, gdje je dostavljen zaključak da se također ...u našem narednom izvještajnom periodu dostavi pregled sa svim osobama kojima je to državljanstvo oduzeto. Povodeći se tom činjenicom, mi smo tabelarni pregled i proširili, dakle sa pravnim temeljem za oduzimanje, odnosno sa podacima na temelju čega su osobe stekle to državljanstvo.

Postavljeno je također pitanje stvarne veze: Da li neke veze imaju stvarnu vezu sa BiH ili ne? Podsjetit ću vas da iz 2003. godine postoji Odluka Ministarstva civilnih poslova iz 10. mjeseca, koja jasno kaže da sve osobe u BiH su dužne u određenom roku promijeniti osobne dokumente, prijaviti vlastitu adresu boravka.

Također, ovo povjerenstvo ... u svom početku rada, kao što sam već rekao u prvom dijelu izlaganja, nije imalo ove spise na stolu. Mi smo morali tragati za tim spisima, obratiti se nadležnim institucijama koje su ovo izdavale. Ustanovilo se da se nalazi jako veliki broj praznih spisa. Dakle, imamo omote od predmeta bez spisa. U cilju zaštite temeljnih ljudskih prava osoba o kojima radimo, čije spise analiziramo, ovo povjerenstvo je donijelo Odluku da raspiše javni oglas i pozove sve te osobe da oni doprinesu i donesu vlastitu dokumentaciju koju posjeduju kod svojih domova, da vidimo zapravo na temelju čega su stekli to državljanstvo. Upravo u tom kontekstu, cijenili smo i tu činjenicu, jer je zakon u članku 41. jasno rekao da su sve osobe dužne da se povinuju zahtjevu povjerenstva za dostavom podataka i informacija. Cijenivši činjenicu da osobe koje se nisu javile, osobe kojih nema u CIPS-u, osobe koji nisu mijenjali dokumente BiH,

prebivalište, boravišta itd., već više, dugi niz godina, povjerenstvo je donosilo odluke da te osobe nemaju stvarnu vezu sa BiH. Dakle, jednostavno, ustanovljeno je u određenom broju slučajeva da ljudi čak nisu nikada ni došli u BiH, a posjedovali su državljanstva BiH.

Dakle, vrlo realno je ocjenjivano postojanje stvarne veze pojedine kategorije osoba sa BiH, a sve u vezi dakle sa odredbama koje nama daje ovlasti da revidiramo ne samo trenutak dodjele državljanstva u vrijeme kada je ono stjecano nego i trenutnog statusa tih osoba. Kao rezultat toga, zapravo, jeste po raspisanom oglasu koje je povjerenstvo dalo, objavilo u svim, u „Službenim glasnicima BiH“, tri puta u po tri dnevna tiska u BiH, na web stranici Vijeća ministara i našim raspisom svim diplomatsko-konzularnim predstavništvima diljem svijeta: na naš javni poziv javila se 401 osoba, od čega 300 osoba je osobno donijelo dokumente, a 101 putem pošte.

Dakle, to su objektivni pokazatelji koliko osoba danas tih živi na prostoru otprilike BiH. Dakle, evo na to pitanje, zapravo ovaj dio komentara, mi smo dakle otvoreni za sva vaša pitanja. Dakle, osvrnuli smo se u samom izvješću, posebno po poglavljima, o našem radu, o problemima u radu, pri čemu, evo je ipak do konca došao jedan period, dakle jedan rad naravno na Parlamentarnoj skupštini da ga i ocijeni.

Evo, ja doista stojim na raspolaganju i hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Jovičić. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Pa mislio sam da će predsjednik komisije ostati. Ako mogu da mu postavim pitanje?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo, nismo završili raspravu. Vi sjedite, pa možda bude još pitanja. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Pitanje za predsjednika komisije: Da li je komisija imala najnoviji spisak koji se prije četiri-pet dana pojavio u jednom dnevnom listu od 1.740 stranih državljana? Taj spisak je sačinio tadašnji general Sakib Mahmuljin gdje je napisao Izvještaj da se ti ljudi trebaju skloniti iz vojnih formacija, a samim time, vjerovatno je i on razmišljao da poštuje Dejtonski sporazum, pa u roku od 30 dana nakon sporazuma da trebaju da napuste područje BiH. Dakle, da li je komisija imala taj spisak od 1.740 ljudi, jer se ovdje stalno govori negdje 800-700, zavisi kako ste vi to dolazili i jeste li vi to uopšte vidjeli?

To je pitanje na koje želim da mi date odgovor i hoće li – ako ste ga vidjeli ili ako niste, evo ja sam spreman da vama ga dostavim – pa da vi u svom budućem radu to uzmete u razmatranje i da, naravno, kako ste ovom metodologijom provjeravali ta državljanstva, to provjerite.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Je li ima neko možda još pitanje za predsjednika?

Uvaženi poslanik Huskić: diskusija. Izvolite.

ADEM HUSKIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući, poštovane kolege.

Ja sam vrlo pažljivo, mislim, pročitao kao većina vas, vjerujem, ovaj izvještaj i mislim da bez obzira na kritike, koje se mogu uputiti komisiji, ja mislim da je komisija uradila dobar posao. U krajnjoj liniji, oni su, ovo je treća komisija koliko sam ja uspio pratiti. Pitanje šta su radili ove prethodne dvije. Ovaj posao je vrlo težak. On izaziva veliku pažnju u javnosti i zbog toga mislim da trebamo na odgovoran način mi kao Parlament pristupiti ovom problemu. Razmišljajući i čitajući ovo, ja sam sebi postavio zadatak da li smo mi kao Parlament uradili sve da komisija može da radi. Iz onoga što ovdje piše, mislim da jesmo u dobroj mjeri uradili, jer komisija ima jasan zakonodavni okvir i može da radi u skladu sa propisima koje smo mi ovdje usvojili. To je jedna stvar.

Druga stvar, nisam nigdje našao u Izvještaju komisije da je vršen bilo kakav politički ili neki drugi neprincipijelan pritisak na rad komisije, što me jako raduje i mislim da je, znači da je to dobro da komisija može da radi samostalno, da radi po zakonu. Ono što je komisija napisala da bi trebalo što se tiče zakonodavnih stvari popraviti, to smo mi već danas u jednoj od prethodnih tačaka imali, to je Zakon o kretanju stranaca i azilu, tako da će, vjerovatno, im u narednom periodu biti puno lakše raditi.

Mene ovdje zanima sljedeće: Komisija je rekla da oni imaju podatak da je 18.500 do 600, mislim, zahtjeva podneseno! Oni su do sada riješili nešto preko 1.000. Ako nastave ovim tempom, onda znači da im treba još 18 godina da završe posao plus ovih 12.000. Znači, ne znam kad će se završiti taj posao. I to je ono što bi trebali mi, da kažem, da bude naša briga, da vidimo kako se može pomoći komisiji ili da nam oni predlože kako skratiti te rokove da taj posao što prije okončamo.

Naša nadležna komisija je napravila Izvještaj i budući da neke stvari koje ovdje stoje u Izvještaju, po mom mišljenju, komisija nije uzela na adekvatan način, i ja imam ovdje prijedlog još dva zaključka koja ću pročitati i molio bih da se usvoje, jer mislim da doprinose poboljšanju zaključaka komisije. Naime, o čemu se radi? Ovdje komisija kaže da je ona imala uglavnom tri kriterija za oduzimanje državljanstava i, kaže, *u najvećem broju* jer je najveći broj slučajeva od tih 561 kojima je oduzeto državljanstvo odnosi se na ljude koji nisu ili nisu bili u BiH ili se nisu javili. Bilo bi, ja mislim, jako dobro da se napisalo koliko je to ljudi. Najveći broj ne zna se koliko i onda ostavlja prostor za špekulacije a mislim da bi bilo korisno znači da se zna tačno koliko je tih ljudi ili koliko je po kom kriteriju oduzeto državljanstava.

Znači, ja ću pročitati zaključke i obrazložiti ću zbog čega šta predlažem. Zaključak broj 1, kaže:

1. *Obavezuje se Direkcija CIPS-a da blagovremeno odgovori na pitanja, tj. dostavi podatke koje traži komisija.*

Naime, ovdje na strani 17. tog izvještaja komisija, kaže: *Iako je u članu 41. tačka 2. u Zakonu o državljanstvu određena obaveza svih institucija u BiH da prioriteto daju odgovore, da postavljaju zahtjeve državne komisije, Direkcija za implementaciju projekta CIPS-a se oglušila i blagovremeno ne dostavlja tražene podatke.* To je jedina institucija koja se direktno proziva i mislim da nema razloga da se proziva, i mislim da treba da stoji ovaj zaključak. Znači da je obaveže da oni tjesnije sarađuju sa ovom komisijom. To je jedan zaključak.

I drugo, da bismo izbjegli sve moguće špekulacije, ovo po tome koji je to najveći broj, predlažem da usvojimo zaključak kojim se:

2. *Komisija obavezuje da pored imena lica kojim je oduzeto državljanstvo navede osnov za oduzimanje, tj. navede zbirne podatke o broju lica kojima je oduzeto državljanstvo, po kojem kriteriju.*

Ja mislim da to nije nešto što je teško a mislim da bi puno pomoglo u razumijevanju cijele situacije.

Evo, ja sam imao toliko, hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ima li potrebe predsjednik Komisije da dodatno komentariše? Ako nema, ja bih zamolio uvaženog poslanika Huskića da napisмено donese zaključak, s obzirom da ćemo se izjasniti o tome kada to bude došlo na red.

Sada prelazimo na ... Ako nema više niko da diskutuje, zaključujem raspravu.

Prelazimo na 12. tačku dnevnog reda:

#### **Ad. 12. Prijedlog rezolucije o ubrzanju procesa pristupanja BiH u članstvo EU**

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Kao što ste vidjeli, poslanici Kluba SDP zajedno sa poslanicima gospodinom Seferom Halilovićem, 10. januara 2008. godine podnijeli su Prijedlog rezolucije iz ove tačke. Na 20. sjednici, Dom je odlučio da se Prijedlog rezolucije prethodno razmatra u komisiji. Nadležna je Zajednička komisija za evropske integracije.

Podsjećam da je istovjetni sadržaj rezolucije u Domu naroda predložio delegat Adem Ibrahimpašić. Nadležna komisija je Izvještaj o Prijedlogu rezolucije dostavila 6. februara. Kao što vidite, ova komisija je zauzela stav da se Prijedlog rezolucije proslijedi domovima Parlamentarne skupštine na razmatranje, izjašnjavanje, uz konstataciju da stav (10) nije u skladu sa poslovnici. Povodom ovakvog stava komisije, uvaženi poslanik Bešlagić je u ime predlagača *Rezolucije* dostavio amandman kojim se mijenja stav (10) *Rezolucije*. Vi ste dobili Izvještaj Komisije i amandman poslanika Bešlagića.

Otvaram raspravu u vezi sa ovim i dajem predlagачu *Rezolucije* mogućnost da je obrazloži. Uvaženi poslanik Bećirović.

Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Zahvaljujem.

Dakle, uime predlagачa ove rezolucije, želim reći nekoliko rečenica. Naime, BiH, i to evidentno, zaostaje za svim zemljama na jugoistoku Evrope u pogledu pristupanja u EU. Kao što nam je poznato, jedino BiH i Srbija predstavljaju usamljeno ostrvo na jugoistoku Evrope, i to su jedine dvije države koje su parafirale, a još nisu potpisale Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. Mi želimo reći u ovom uvodnom obrazloženju da zastoj u procesu EU integracija direktno je vezan za standard građana u ovoj zemlji, jer je sasvim izvjesno da ni strani investitori neće dolaziti u BiH, koja ne hvata priključak za EU. Mi smatramo da BiH ne treba više da bude zadnja na jugoistoku Evrope i želimo reći i konstatovati da ima određenih pitanja na koja se različito gleda od strane različitih stranaka i u različitim dijelovima BiH. Ali, vjerujemo kada je u pitanju EU da je tu interes i želja svih i naroda i građana većinski isti, da svi žele u EU.

Mi evo sada, uime predlagачa, želimo reći da nikada nismo ni bili niti želimo biti opozicija državi i opozicija ulasku BiH u EU. Mi zato i ne želimo samo da kritikujemo aktuelnu vlast već želimo ponuditi i našu spremnost da ponudimo i određena rješenja i određene stavove koje otvaraju jednu savim drugačiju perspektivu ove zemlje. Dakle, želimo ubrzati proces integracija BiH u EU. To ne traži, odnosno to ne traže samo predlagачi ove rezolucije, to traže sve masovnije i brojni građani ove zemlje, nevladine organizacije, brojni intelektualci itd. Zato i nudimo ovu rezoluciju danas Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH. Smatramo da bi prihvatanjem ove rezolucije bila poslata jedna pozitivna poruka iz BiH i EU. Ima zaista pitanja gdje treba iskazati svoje mišljenje i gdje se mogu čuti i pitanja i opozicije i pozicije. No, ima pitanja za ovu državu gdje bi možda trebalo ukinuti tu liniju pozicija – opozicija, gdje bi trebali stvoriti određenu dozu širokog konsenzusa. Jedno od takvih pitanja je i pitanje ulaska ove zemlje u EU. Mi na ovom pitanju treba da iskažemo jedan veći stepen političke zrelosti i političke odgovornosti. Sve zemlje koje su ušle u EU, posebno ove zemlje na jugoistoku Evrope, također su usvajale ovakve ili slične rezolucije koje su iskazivale spremnost da se krene prema EU integracijama. Kao što vam je poznato, kolega Selim Bešlić je uložio jedan amandman na bazi rasprave koja je bila na komisiji, Zajedničkoj komisiji za evropske integracije. Taj amandman je prihvatljiv ali i da nema tog amandmana ne bi bio, po meni, problem obzirom da usvajanje ove rezolucije podrazumijeva aktiviranje određenih mjera, tako da nama niko ne zabranjuje ako prihvatimo danas rezoluciju da eventualno promijenimo i Poslovnik i da ovo što je ponuđeno u tački broj 10. i realiziramo.

Ovde, također, želim istaći da želimo aktuelizirati i naglasiti da je pitanje ubrzavanja procesa evropskih integracija, bilo bi dobro da to shvatimo kao jedan najcjelovitiji razvojni projekt u koji treba da budu uključene sve snage bosanskohercegovačkog društva. Zato nam je zaista potreban jedan nacionalni konsenzus svih političkih činilaca u BiH.

Ja ovde moram reći da ova rezolucija ne sadrži parole i konstatacije. Njena vrijednost po nama predlagачima je u tome što ona, između ostalog, naglašava neka čvrsta opredjeljenja i Parlamentarne skupštine BiH, odnosno u ovom slučaju Predstavničkog doma ako prihvati, a

nadam se da hoće, i također daje niz mjera, rokova i zadataka u različitim sektorima. Dakle, sama rezolucija u svom prvom stavu naglašava da je punopravno članstvo BiH EU strateški državni cilj državne politike BiH i glavni dio njezine vanjskopolitičke strategije. U ovoj rezoluciji, između ostalog, stoji da se traži od svih organa institucija države BiH da intenziviraju svoje aktivnosti u vezi sa završetkom reformi koje će omogućiti potpisivanje navedenog sporazuma. Dakle, ovo nije samo proklamacija, ovo je vrlo jasna obaveza danas, ako usvojimo ovu rezoluciju da je potrebno u što kraćem roku završiti reforme koje od nas očekuje EU i napokon potpisati Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. Također, želimo reći da ova rezolucija predviđa da Vijeće ministara BiH odmah pristupi jasnom definiranju plana za provođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, i to plana koji će sadržavati mjere potrebne za provođenje ovog sporazuma, precizirati tačno nadležne organe i institucije koje će te mjere usvajati, naglasiti odgovornost za njihovo usvajanje i primjenu, kao i odrediti vremenske rokove u kojem se one moraju donijeti i primjenjivati. Suština, dakle, ovog prijedloga je da ne gubimo vrijeme, da BiH, za očekivati je, da bi trebala ubrzo da potpiše Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju a nakon potpisivanja tog sporazuma valjda nam je jasno šta sve nakon toga slijedi kao obaveza za sve organe i institucije u BiH.

Ja neću dalje, naravno, obrazlagati sve ove mjere obzirom da su sve kolege upoznate i dobili su tekst ove rezolucije. Pokušat ću se uklopiti i sa ovim vremenom koje je Poslovnikom predviđeno ali još na kraju ću reći da je zaista neophodno započeti ubrzano provođenje reformi u BiH, da BiH treba krenuti naprijed, da ne smijemo više dozvoliti da ova zemlja zaostaje u procesu evropskih integracija. O tome nam, između ostalog, govore i brojni ljudi iz Evrope a ja ću samo reći: posljednju pres konferenciju Oli Ren koji je rekao da Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju stoji već skoro godinu dana i da čeka da se politički lideri u BiH dogovore. Sadržinu dakle i duh rješenja ove rezolucije ne treba danas samo formalno potvrditi. Treba danas zaista iskreno da prihvatimo, ako jesmo, zato da ubrzamo put BiH u EU i da u narednom periodu, kroz konkretna rješenja, konkretne postupke, iskažemo spremnost i pokažemo, dakle u konkretnim rješenjima, da želimo da BiH ubrza proces pristupanja ove zemlje u EU. U tom smislu ova rezolucija je, ili trebala bi biti, jedan čvrst pokazatelj da odgovorni politički činioци u ovoj zemlji nemaju alternative kada je u pitanju put BiH preme EU.

Zahvaljujem se.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Idemo redom. Znači, uvaženi poslanik Bahtić, pa Alajbegović, Novaković, Huskić, Raguž.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zahvaljujem. Meni je drago da je ova rezolucija došla danas pred ovaj parlament i drago mi je da su predlagači iz opozicije. I to je dobro da je pozicija i opozicija na istom putu, da nam je evropski put, da nema alternative, i to je dobro. Isto tako bilo bi mi drago da su ovi predlagači, kada smo glasali za one izmjene pravilnika da su glasali za izmjene Poslovnika, kada smo dobili ovaj Sporazum o stabilizaciji ... što ovdje piše, to je dobro, nisu glasali, nažalost. Nadam se, ubuduće imat će priliku vrlo brzo kad dođu zakoni iz Mostarske deklaracije za uslov za reformu policije: da će predlagači glasati ovdje za zakone i da što hitnije potpišu taj Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, pa Zakon o Javnom RTV servisu i da to stvarno bude konkretno na

djelu ovdje. Nadam se da je to istinski. Drago mi je da javnost to vidi i ovako trebamo ići u evropski put jer preko 75% građana BiH želi znači u EU i NATO. Znači, ovdje nema NATO ... NATO će biti poslije, znači u svakom slučaju.

Vidim ovdje ističući – ja ću lično ono što ja vidim između ovih redova – da se uključe sve snage, treba da se uključe. Očito predlagači .... u onu šestorku da uđe i njihov predstavnik, vjerovatno čovjek želi da se slika, paradira ovdje. Neka uđe što se mene tiče svugdje da se brže donese zakon, da brže uđemo u EU. Ja sam direktan, konkretan i ja to vidim ovdje između njihovih redova. Sve to piše, sve ovo podržavam, samo, gospodo predlagači, izvolite, imat ćete vrlo brzo priliku da djelom ovdje, kad dođu zakoni. Ako budete protiv, onda neka narod vidi, javnost da je to samo parole i fraze, a ne istinska volja.

Toliko, hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažena poslanica Alajbegović odustaje. Uvaženi poslanik Novaković.

Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Hvala vam lijepo, gospodine predsjedavajući.

Moram reći da što se tiče Kluba Srpske demokratske stranke, mi ćemo podržati ovu rezoluciju, iako moram biti iskren, dakle iskreno ćemo podržati, iako moram biti iskren da nisam siguran da ćemo ovom podrškom za jotu ubrzati integracije BiH u EU.

Naime, dosta od ovih stavova u Prijedlogu rezoluciji već imamo usvojene, usvojene kroz neka dokumenta koja smo ovdje usvojili i nismo očito sa njima ubrzali taj proces pristupanja EU, tako da nisam siguran, evo kažem, da će moj doprinos značiti brze korake ka EU. Jedino što bih molio predlagača amandmana da se usaglasi sa jednom primjedbom na amandman. Naime, da na kraju teksta amandmana dodamo riječi: *sa teritorije cijele BiH*. Mislim da to ne bi trebalo biti problematično, a u principu bi bilo u duhu ove rezolucije. Dakle, da se na kraju doda tekst, ovo kad kaže: *eksperata u određenim oblastima, sa teritorije cijele BiH*. Tačka.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Huskić. Izvolite.

ADEM HUSKIĆ:

Zhavaljujem, gospodine predsjedavajući.

Ja neću govoriti nešto o tekstu rezolucije jer mislim da ... svako normalan da će podržati, odnosno teško je biti protiv ovog teksta rezolucije ali htio bih reći sljedeće. Kao član Komisije za odbranu i sigurnost sa ostalim kolegama, prije dva mjeseca otprilike, mi smo bili u Briselu, u NATO-u i tom prilikom naš ambasador pri NATO-u sugerisao nam ... da bi bilo dobro da

Predsjedništvo ili Parlamentarna skupština BiH izađe sa dokumentom koji bi nedvosmisleno ukazao na našu namjeru da se priključimo NATO paktu, a ne da nam bude cilj Partnerstvo za mir. U međuvremenu je Predsjedništvo izašlo sa takvim dokumentom.

Nakon što sam dobio ovu rezoluciju SDP-a, ja sam pripremio neku vrstu amandmana, intervencija: da tamo gdje se god spominje EU da se spominje i NATO. Budući da je kolega Živković i kolega Genjac da su napravili drugu rezoluciju koja se tiče NATO-a, ja mislim da bi bilo... lukavo sačekati izjašnjavanje o ovoj rezoluciji i da ih usvojimo zajedno u paketu, jer po meni je ova, ova bi trebala da bude usvojena, znači o NATO-u, pristupanju NATO-u bi trebala da bude prije ove rezolucije, budući da je praksa EU uglavnom da prima u svoje članstvo zemlje koje su već članice NATO-a.

Evo, toliko.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Raguž. Izvolite.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se, gospodine predsjedatelju.

Evo, ja se pridružujem svim onima koji su na poziciji da je ovo zajedničko pitanje i da ovdje ne bi trebali praviti razliku između pozicije oporbe i pozicije opozicije i smatram da je ova rezolucija vrijedna svake pohvale njenim predlagateljima i inicijatorima i da je dobro i možda da je pravi trenutak da ovo pitanje, na nekin način, raspravimo i u Parlamentu BiH.

Zašto? Vi se sjećate – neki su bili u prošlom sazivu Parlamenta ali i oni koji nisu, a sada jesu, sjećaju se da je onaj temeljni inicijalni iskorak, koji je BiH napravila u reformama, bio temeljem one zajedničke izjave koju su potpisale sve parlamentarne stranke – o postojanju konsenzusa o evropskoj budućnosti BiH. Mi taj dokument imamo već u Parlamentu, ne trebamo sada vraćati se da je ovo prvi dokument ali isto tako činjenica da mnoge od tih dimenzija, te izjave danas su ili zaboravljene ili nisu, uopće, ne osjećaju se ni po sadržaju, ni po energiji u institucijama BiH i zato je važno da imamo jednu rezoluciju i da to bude zajednički izraz oba doma Parlamenta BiH. Pogotovo je to važno što objektivno u ovom trenutku stanja u institucijama i odnosa i unutar parlamentarne većine i odnosa pozicija – opozicija i odnosa između institucija, mi u ovom trenutku nemamo nijedan integrirajući ozbiljan element koji bi mogao, osim stabilne i perspektivne euroatlanske budućnosti, biti temeljni moto političkog djelovanja svih nas i mjesto gdje možemo nalaziti kompromise jer očito postoje velike razlike što je i evidentno i normalno, rekao bih, u ovako jednoj situaciji. Zato mislim da ova rezolucija, uz onu koja je predložena vezano za NATO savez, koju isto tako pozdravljam, na neki način može biti jedna dobra inicijativa da krenemo ozbiljnije i odgovornije u realizaciji i političkih programa, izbornih obećanja i obveza koje smo sebi stavili. I u tom smislu, ona se može podržati. Ja imam jedan konkretan prijedlog dopune jer zaista mislim da u ovom trenutku i Srbija je ispred BiH. Srbija je odbila sporazum. Njoj je ponuđen sporazum. Znači, u ovom trenutku, zbog svojih unutarnjih pitanja, mi još nismo došli do pozicije da potpišemo taj sporazum. Tek trebamo doći i, evo ovo kao uvod u ovu situaciju, rokove koje smo preuzeli prema EU nakon parafiranja

sporazuma, ovo je možda dobar, dobar, uvod u tu priču, da vidimo, koliko smo zaista spremni na to. Prva će biti reforma policije.

Ali ovoj rezoluciji nedostaje jedna stvar. Ako ne bude unesena, mislim da će ovo ostati i dalje ... na razini deklarativnih, dobrih, rekao bih, pokušaja. Mi smo svjesni, evo da i prilikom posjete izaslanstva Evropskog parlamenta, odnosno članova Odbora za, Evropskog parlamenta, za suradnju sa zemljama jugoistočne Europe, da je rečeno da, nakon potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, pitanje ustavne reforme ove zemlje je najveći mogući politički prioritet, i to je pozicija i EU. Ja ovdje ne govorim ni o sadržaju ni o rješenjima. Samo govorim o, niti prejudiciram, o važnosti tog pitanja jer ako paraleleno, nakon potpisivanja i nakon realiziranja mnogih odredbi iz tog sporazuma, a to je *acquis communautaire* – pravna stečevina i niz drugih stvari – oni u ovakvim institucijama, u odnosu, ... neće moći značajnije polučiti rezultate ako ... u igru ne bude uvedena i ozbiljna ustavna reforma na europski način i slijedeći europska načela i europsku ekspertsku podršku. Evo, zato mislim da bi na poziciji točke 4. ili 5. trebala biti jedna nova stavka koja bi u suštini rekla da je Parlamentarna skupština BiH svjesna značaja nužnosti ustavne reforme za BiH nakon potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju kao jednog od najvažnijih preduvjeta za ubrzanje tog procesa. Evo, to je, to bi bila konkretna dopuna ove rezolucije.

Hvala.

MIŁORAD ŹIVKOVİĆ:

Zahvaljujem.

Ja Źelim da upozorim poslanike da amandmanski se moŹe djelovati do kraja zaključenja rasprave. Molim Vas da to Źto ste rekli, kao dopunu ove rezolucije, napiŹete u pismenoj formi. Ja ću smatrati da to Źto ste rekli ćete pretočiti u pismenu formu i da ćemo to staviti na glasanje tako da proceduru poŹujemo.

Ako nema viŹe prijavljenih, uvaŹeni poslanik Bećirović joŹ jednom.  
Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Obzirom da evo zakljućujete raspravu, uime predlaćaća samo nekoliko rećenica.

Dakle, ova rezolucija nije popis parola i Źelja. Ova rezolucija u većini svojih članova nudi konkretne mjere i obaveze određenih organa institucija u BiH. I moram reći da i ove dileme da, i ako usvojimo ovu rezoluciju, neće biti pomaka na ovom putu – ubrzavanju u EU, da je to pitanje prije svega do onih koji odlućuju u institucijama i organima BiH pa i ovom parlamentu. Ako zaista iskreno prihvatimo ovu rezoluciju, ona moŹe jednim dijelom doprinijeti da ova zemlja brŹe krene prema EU. Źelim reći ovdje da je bilo i tri konkretna, evo, vjerovatno će se oni pretočiti u pisanoj formi u amandmane. Ovaj prijedlog gospodina Novakovića da se doda: *na cijeloj teritoriji BiH*, za nas predlaćaće ove rezolucije je to prihvatljivo. Ovaj prijedlog gospodina Huskića da dodamo *i NATO pakt*, i to je dobar prijedlog, ali predlaćemo da ovoga puta ne ide bez obzira Źto ima dosta povezanosti. Pitanje EU i NATO pakta ipak nije identićno pitanje obzirom da ovdje ne nabrajamo drŹave koje su već decenijama u NATO paktu ali nisu, recimo, u EU. I ovaj posljednji prijedlog gospodina RaguŹa je također konstruktivan. Mi predlaćaći nemamo niŹta protiv da, eventualno, i to uvrstimo u tekst rezolucije, međutim moram reći da je to pitanje sadržano u taćki 2. ove rezolucije. Naime, ja ću to joŹ jednom citirati, dakle: *TraŹi se*

*od svih organa institucija države BiH da intenziviraju aktivnosti u vezi sa završetkom reformi koje će omogućiti potpisivanje navedenog sporazuma.* Dakle, jedna od obaveza koje EU nameće BiH u narednom periodu je pitanje i donošenja novog Ustava BiH tako da, to je dijelom sadržano i u tački 2. i u još nekim članovima, ali ne sporimo i mogućnost da i posebno dodamo novu tačku koja bi eksciplite glasila ovako kako je i kolega Raguž predložio.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

S obzirom da nema više prijavljenih, zakljućujem diskusiju.

Prelazimo na 13. taćku dnevnog reda:

**Ad. 13. Imenovanje tri ćlana u Zajednićku komisiju oba doma radi usaglaćavanja teksta Zakona o internoj reviziji institucija BiH**

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Mi smo u prvom dijelu 18. sjednice, 12. decembra 2007. godine, usvojili Zakon o internoj reviziji institucija BiH u predloženom tekstu. Dom naroda je na svojoj 11. sjednici, odrćzanoj 31. januara, usvojio ovaj zakon sa odrećdenim amandmanima, dakle u razlićitom tekstu radi ćega je potrebno imenovati tri ćlana iz naćeg doma u Zajednićku komisiju radi usaglaćavanja identićnog teksta zakona, u skladu sa Poslovníkom. Kolegij je predloćžio, a Proćireni kolegij usvojio da se u ovu komisiju imenuje uvaćeni poslanik Baćtić, Prodanović i Jukić.

Otvaram raspravu u vezi sa prijedlozima. Ako nema, zatvaram raspravu.

Prelazimo na 14. taćku dnevnog reda:

**Ad. 14. Davanje saglasnosti za ratifikaciju:**

- a) Sporazuma o dugoroćnom stratećkom partnerstvu izmeću Ministarstva bezbjednosti BiH i Źenevskog centra za demokratsku kontrolu Orućanih snaga,
- b) Kjoto Protokola Okvirne konvencije UN o promjeni klime, Kjoto 11. decembar 1997. godine,
- c) Osnovnog ugovora izmeću BiH i Srpske pravoslavne crkve.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Komisija za spoljne poslove je zasjedala juće. Dobili ste Mićljenje Komisije za ove sporazume. Predlaćem da se rasprava objedini za sve ugovore. Izvolite.

Uvaćeni poslanik Belkić. Izvolite.

BERIZ BELKIĆ:

Poćtovane kolegice i kolege, dakle, obavezu imam da pojasnim, odnosno da vam objasnim zaćto Stranka za BiH neće podrćžati saglasnost na odluku o ratifikaciji *Osnovnog ugovora izmeću BiH i Srpske pravoslavne crkve*. Potrebu i razloge potpisivanja ugovora

apsolutno podržavamo, tekst ugovora u potpunosti podržavamo, međutim ustavni i pravni osnov za donošenje ovakve odluke ne možemo podržati iz prostog razloga što, po našem mišljenju, se ne radi o međunarodnom ugovoru. Postoji apsolutno jednostavan način da se potpuno isti ugovor sa istim tekstom dalje pronade ustavni osnov; postoji ustavni osnov i postoji zakon o slobodama vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica. Dakle, ja sam imao potrebu da objasnim zašto mi nećemo podržati saglasnost jer ćemo kasnije glasati i onda ne bi se znalo šta je, šta su razlozi zašto mi to ne podržavamo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažena poslanica Marković, pa Novaković.

Izvolite.

MILICA MARKOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja želim kao član Komisije za spoljne poslove da kažem nekoliko riječi u vezi sa ovim izvještajima i o ratifikaciji sporazuma koji su danas na dnevnom redu. Naime, mi smo juče na Komisiji razmatrali ove sporazume i u izvještajima Komisije, koje ste dobili danas, vidite da za ova dva prva sporazuma izvještaji su uobičajeni kakve smo imali i sve do sada, koje je komisija potvrdila, odnosno dala pozitivno mišljenje za ratifikaciju, a kod *Sporazuma između BiH i Srpske pravoslavne crkve* je pomalo neuobičajen zaključak, odnosno to je samo izvještaj... .. kako je teklo glasanje i šta se na kraju dogodilo.

Juče je bilo sporenja na Komisiji o tome da BiH ne može zaključiti sporazum sa Srpskom pravoslavnom crkvom iz razloga što Srpska pravoslavna crkva nema status države i ti koji su to tvrdili polazili su od mišljenja da međunarodni ugovori se potpisuju samo između država. Imali smo objašnjenje i tumačenje predstavnika nadležnog ministarstva, koje smatram da je bilo sasvim kompetentno i odgovorno, gdje je rečeno da BiH međunarodno, odnosno svaka država međunarodne sporazume ne mora potpisivati samo sa drugim državama nego može i sa organizacijama, asocijacijama koje dolaze iz drugih zemalja, dakle koje imaju sjedište u nekoj drugoj zemlji, dakle ne u BiH, i naveden je čak i primjer da Svjetska banka, recimo, nije država ali BiH s njom potpisuje međunarodne sporazume koji regulišu određena pitanja i dogovore, te tako i sa Srpskom pravoslavnom crkvom koja ima sjedište u drugoj državi, dakle u Beogradu u Srpskoj patrijaršiji, BiH može potpisati međunarodni sporazum. I poslije tog tumačenja i obrazloženja od strane predstavnika nadležnog ministarstva, mi smo imali ovakvo glasanje kakvo smo imali.

I hoću da kažem sad sljedeće. Mi smo prošle godine, bio je juni ili juli mjesec, čini mi se, na Parlamentu imali ovdje Sporazum između BiH i Svete Stolicе, odnosno Vatikana, i tražilo se tada da se predlože i sporazumi sa ostale dvije vjerske zajednice koje egzistiraju u BiH i rečeno je da će to uslijediti naknadno iz razloga što Vatikan, odnosno Sveta Stolica, ima status države i da se to drugačije tretira. I evo, prošlo je od juna do danas gotovo pa godina dana, tek je sad došao na dnevni red ovaj sporazum i mislim da nije dobra poruka da ovaj parlament danas, zbog jednog konstitutivnog naroda u BiH koga vrlo živo interesuje da li će ovaj sporazum biti ratifikovan ili ne iz više razloga, da ovaj parlament dakle ne ratifikuje ovaj sporazum i da se izjasni negativno prema njemu. Mislim da bi to bila loša poruka, da bismo proizveli jednu situaciju gdje bismo došli u prilike i okolnosti da prosto tjeramo inate jedni drugima i da kada

dođu neki drugi sporazumi na dnevni red i Komisija za spoljne poslove i Parlament da onda tjeramo nekakve inate i da kažemo: jedni nisu podržali ovaj sporazum, sad mi nećemo podržati te a mislim i ubijedena sam da je potrebno, korisno i da je, iznad svega, bitno i za BiH i za konstitutivne narode koji žive u BiH da se takvi sporazumi podrže jer ovaj sporazum kao i onaj koji je bio sa Svetom Stolicom, odnosno Rimokatoličkom crkvom je gotovo, da kažem, u regulisanju tih međusobnih odnosa i prava vjerske zajednice na području BiH, su gotovo pa identični, tako da mislim da nema razloga da danas Parlament ne podrži ovaj sporazum i ja sam juče i na komisiji bila pomalo razočarana takvim odnosom i takvim pristupom ali, evo nije, nije mišljenje komisije konačno o bilo kom sporazumu pa i o ovom. Konačno je danas ono što ćemo mi reći i glasati o ovome.

Eto, toliko, hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći se prijavio uvaženi poslanik Novaković, pa Hadžiahmetović, Izetbegović, Zorić, Jovičić.

Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, ja bih volio da neke stvari ovdje malo poslovnički protumačimo i da raščistimo. Dakle, možemo li mi danas izjašnjavati se o ratifikaciji ovog sporazuma ili ne možemo? Obzirom da ova komisija je odlučila da se ne izjašnjava o ovom sporazumu, naime.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nije. Komisija je glasala, imate u drugom dijelu.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Komisija je rekla da se ne izjašnjava o ovom dokumentu nego da se isti proslijedi Predstavničkom domu na izjašnjavanje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

A nakon toga?

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Dakle, Komisija se neće izjasniti, ali ga daje Predstavničkom domu da se on izjasni.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

A nakon toga?

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Molim vas, ovaj zaključak je podržala Komisija, a onda je Komisija glasala o tome da li su ispunjeni uslovi. Kako je moguće da budu ispunjeni uslovi, ako je Komisija odlučila da ne glasa. Koji su onda uslovi ispunjeni da bi Dom mogao raspravljati o ratifikaciji, ako Komisija u

ovom prvom stavu je jasno rekla, znači, da ne želi glasati o ovom sporazumu. Ja bih molio predsjednika Komisije da kaže koji su uslovi ispunjeni. Dakle, to je prva stvar oko ovoga.

Druga, mnogo teža od ove a ja moram reći da ... nisam ni iznenađen ni razočaran. Dakle, prvo nije, moram ispraviti uvaženu koleginicu, nije tačno da smo mi tada rekli, kad smo ratifikovali Sporazum sa Svetom Stolicom, da njega ratifikujemo prvo zato što je sa državom, nego zato ovi sporazumi su u toku, znači, usaglašavanje određenih stavova i da će, kad se to završi, doći ovdje na dnevni red. To je, dakle, bio razlog.

Uvaženi zamjenik predsjedavajućeg je zaista silno se trudio pišući dopise i ministarstvu i Predsjedništvu da ovo dođe na dnevni red, da bi danas rekao da oni to neće podržati. Ja zaista ću se uzdržati od izraza kojim bi ovo ponašanje nazvao, dakle neću upotrijebiti nijedan izraz iz poštovanja prema kolegi poslaniku. Ali je prosto nevjerovatno da se silno zalažemo za nešto protiv čega ćemo biti, šta pokazuje i ovaj stav zamjenika predsjedavajućeg, odnosno Kluba, koliko sam shvatio SBiH, upravo ono zbog čega smo ovdje problematizovali prije nekoliko mjeseci ovo pitanje. Da se ovaj sporazum ne želi u Parlamentu? I valjda je sad jasno da je vršena na sve moguće načine opstrukcija ovog sporazuma. I da je sve tačno, što smo mi ovdje govorili, da se nalazi u nekim ladicama, da niko ne želi da ga izvadi. Pa su onda ovdje pravdana, pravdali se neki kako to nije tako, kako je zakomplikovao patrijarh, kako je ne znam šta sve nije pravdano. I onda ministar Halilović iz SBiH potpiše sporazum. Onaj koga smo mi najviše optuživali da ga je držao u ladici. Sad bih ja trebao se izvinuti ministru Haliloviću, jer očito je da je on imao volju, ali nije smio čovek ovo predložiti zbog svoje stranke. Ja to jedino tako mogu sebi objasniti. Kako je moguće da nakon toga ministar ipak potpiše sve to, a onda stranka kaže: ej, gospodine ministre, vi to niste imali pravo! Neću pričati o porukama ovog stava. Neću govoriti o tome šta sad mi treba da uradimo ako smo prošli put ovo problematizovali na način da smo upozorili da čak postoji mogućnost da ne prisustvujemo sjednicama Parlamenta dok se ovo ne nađe na dnevnom redu. Dakle, neću sada da govorim šta ćemo raditi ako se ne prihvati sporazum. Ne znam šta ćemo raditi, ali sigurno je jedno da neću biti razočaran, jer sam očekivao. Biće mi drago da je sve ono, naravno nije mi drago što nećemo ratifikovati, ali će mi biti drago da je sve ono što smo ovdje iznosili pokazalo se kao tačno.

Ja bih zaista još jednom molio Klub Stranke za BiH da, kako su oni rekli, iz formalnih razloga, a ne suštinskih, formalnih razloga da postupe kao što su mnogo puta postupili ovdje iz formalnih razloga. A mnogo smo puta prekršili neke norme iz formalnih razloga kako bismo omogućili nešto drugo, što je više od tih formalnih razloga. Ja ih molim da i ovaj put zaista, evo iz formalnih razloga, da ne tražimo ovdje ove elemente o kojima ... govorimo, evo neka bude da, da, da ih i nema, iako ja mislim da ima. Ali ih molim znači da u duhu svog rada ovdje u Parlamentu i sad postupe tako. Jer odstupanje od principa je takođe princip. Vi ste to najbolje kao stranka pokazali u svom parlamentarnom radu do sada i ja očekujem da ćete to i danas uraditi.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Naravno, samo malo. Znači, poslovnički Kolegijum je odlučio da je sve urađeno po proceduri i po Poslovniku. Mišljenje naše komisije je pozitivno mišljenje. Možda je neuobičajno ali smo nekoliko puta od raznih komisija dobijali neuobičajeno mišljenje, tako da su se svi uslovi stekli da o ovome sporazumu danas se izjasnimo.

Uvaženi drugi zamjenik predsjedavajućeg gospodin Belkić je imao repliku. Izvolite.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodine Novakoviću, kako ste bili počeli, ja sam mislio ... da ću doživjeti razne ... etikecije ovdje, odnosno razne uvrede, da ne kažem. Ali evo, na kraju, ste ipak shvatili da – ja sam vrlo precizno rekao da suštinu ugovora od riječi do riječi apsolutno podržavamo i za Vašu informaciju tačno je da smo i to što ste rekli – tačno je da smo požurivali cijelu proceduru. Ali smo u proceduri u Predsjedništvu, možete to provjeriti, upozoravali kada se donosila odluka da se promijeni preambula i kako se vrlo često ovdje čuje, a rijetko to govorim, preglasani je također jedan član Predsjedništva, za Vašu informaciju.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažena poslanica Hadžiahmetović. Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Evo, ja sam imala potrebu da pomenem vezano i za rad jučerašnje komisije i moj odnos prema ovom sporazumu koji je danas na dnevnom redu. Prvo, ja, a evo volila bih da me demantuju i drugi, odgovorno tvrdim da jučer apsolutno niko na sjednici Komisije nije pomenuo da se ne može potpisati sporazum sa Srpskom pravoslavnom crkvom. Apsolutno to niko nije dovodio u pitanje. Ovdje je u pitanju bilo: Da li postoji međunarodno-pravni osnov za ratifikaciju, odnosno ovakav postupak?

Dakle, čak o sadržini samog sporazuma uopšte nismo razgovarali, kolegice Milice. Ja mislim da sam bila i jučer dovoljno jasna, barem, kad je sadržina ovog sporazuma u pitanju. Mi smo jučer čuli obrazloženja iz Ministarstava i evo jedan dio obrazloženja na koji ja jučer nisam reagovala, ali evo danas imam potrebu da reagujem, pomenula je kolegica Marković pominjući, odnosno asocirajući na Svjetsku banku. Molim vas, Svjetska banka ni slučajno nije kao Srpska pravoslavna crkva. Mi smo punopravna članica Svjetske banke i kao članica koristimo aranžmane te vrste i ugovore kreditne itd. Sporazume koje potpisujemo podliježu, naravno, postupku ratifikacije. Dakle, potpuno drugačija asocijacija.

Da Stranka za BiH nema ništa protiv ovog sporazuma sa Srpskom pravoslavnom crkvom govori vam i činjenica da je, kao što ste i vi dobro pomenuli, resorni ministar koji je bio i ovlašten da potpiše taj sporazum, eto, iz Stranke za BiH, iako to nije radio po stranačkoj instrukciji nego u skladu sa poslom, odnosno, dužnosti koju obavlja. Međutim, ono što je pomenuo kolega Belkić, što cijenimo vrlo važnim zbog čega je i odnos i SBiH prema ovom postupku ratifikacije ovog sporazuma ovakav kakav jeste, to je ... to je pravni osnov za okončanje postupka i stupanje na snagu ovog sporazuma. A evo, kad je riječ o pravnom osnovu, dozvolite da vas malo samo podsjetim. Ovaj ugovor je, podliježe, između ostalog, odnosno na njega se odnose odredbe Ustava član V stav 3. pod h) Ustava BiH, koji Predsjedništvu daje ingerencije za koordinaciju sa nevladinim organizacijama. Nadalje da pomenem samo u kombinaciji sa članom 15. Zakona o slobodi vjere – koji je Parlamentarna skupština BiH – a taj

zakon je donesen ovdje u Parlamentarnoj skupštini, kojim je Parlamentarna skupština Predsjedništvu dala dužnosti: *Da zaključe sporazume sa crkvama i vjerskim zajednicama u vezi sa pitanjima od zajedničkog interesa za BiH i neku, ili više crkava, odnosno vjerskih zajednica.* Završen citat. Ovaj zakon je i donesen kako bi omogućio da se sklope ugovori ovakve vrste kao što je i sklopljen. I o sadržini mi ovdje uopšte ne govorimo. Govorimo samo o preambuli Odluke o ratifikaciji, odnosno pravnom osnovu za onakvu, onakvu, odluku.

Dakle, SBiH nema ništa protiv ovog sporazuma, odnosno čak štaviše, ja ću vas podsjetiti da je upravo resorni ministar iz Stranke za BiH koji je potpisao ovdje, ali međunarodno-pravni osnov i asocijacija da je to nešto slično Svjetskoj banci zaista mislim da ne dolazi u obzir.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Novaković replika i uvažena poslanica Marković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Vidite, uvažene kolegice, jasno je meni da ministar nije potpisao po ovlaštenju stranke, to sam i ja rekao. I rekao sam da bi se trebao izvinuti ministru, jer on potpisao, a nije pitao stranku. Znači, ja sam to rekao i to niste imali potrebu ponovo da govorite.

Želim nešto drugo da Vas pitam. Da li biste ratifikovali ovaj sporazum da je u preambuli pisalo - na osnovu člana IV 4. d) kojim je Parlamentarna skupština ovlaštena da odlučuje o pristanku na ratifikaciju ugovora. Naime, draga moja kolegice, mnogo puta ste do sada glasali za ustavni osnov na kome je pisalo da je Parlamentarna skupština nadležna za donošenje zakona. I uvijek sam ja taj ustavni osnov osporavao i uvijek ste Vi, što bi rekao kolega Džaferović: *aktivno gledali na Ustav.* Znači malo, malo šire nego što piše, je li tako! Pa Vas ja sad pitam: Da li biste Vi i Vaš klub glasali da je preambula na ovaj način formulisana? I da li ćete glasati ako je Predsjedništvo na ovaj način preporučilo?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvažena poslanica Marković: netačan navod ...

Izvolite.

MILICA MARKOVIĆ:

Kao prvo, gospođo Hadžiahmetović, nisam ja rekla da sam ja tvrdila da BiH može potpisivati sporazum sa Svjetskom bankom kao stranom institucijom pa tako može i sa Srpskom pravoslavnom crkvom, nego sam rekla da je to rekao predstavnik nadležnog ministarstva, ako ste me pažljivo slušali, i ja polazim od toga, odnosno neću prihvatiti ni Vi ni ja kao poslanici da znamo bolje materiju o međunarodnim sporazumima nego lice i osoba kome je radni referat međunarodni sporazumi u nadležnom ministarstvu. Ja prihvatom da je to potpuno tačno i relevantno što je on juče iznio kao objašnjenje i kao pojašnjenje. A iznio je zato što ste Vi došli sa Kolegijuma, došli ste, ušli ste na ovu komisiju, pa ste izašli sa nje i rekli da postavljate pitanje

zasnovanosti Međunarodnog prava potpisivanja u vezi sa potpisivanjem *Sporazuma između BiH i Srpske pravoslavne crkve*. Pa ste onda otišli na Kolegijum, pa ste došli i kad ste čuli to objašnjenje kad je to razjašnjeno, ta dilema, e onda ste rekli: *E, ja sad ne mogu glasati za to, zato što smatram da treba da potpišete prvo Sporazum između BiH i Srbije, koji će regulisati odnose između Srpske pravoslavne crkve i BiH*, na šta Vam je osoba iz Ministarstva rekla da je to nemoguće, da se može potpisati samo direktan sporazum koji reguliše određene nadležnosti. I nemojte sad da ... idemo dalje, ja bar ne bih htjela da idem s Vama dalje u polemiku, ali sam juče rekla na svu tu diskusiju i na takav odnos i pristup da to zaista prelazi mjeru korektnosti.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvažena poslanica Hadžiahmetović: replika. Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

.../kratko nije uključen mikrofon/... u preambuli piše na osnovu člana II 3. g), člana V 3. h) i člana V 3. i) Ustava BiH i na osnovu člana 15. Zakona o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u BiH, „Službeni list BiH“ broj 504 i člana 37. stav (1) i) Poslovnika o radu Predsjedništva BiH, „Službeni list BiH“ br. 25/01 i 35/02, Predsjedništvo na svojoj sjednici održanoj 5.9.2007. donijelo Odluku o prihvatanju Osnovnog ugovora između Srpske pravoslavne crkve i BiH, apsolutno ne bi niko osporavao pravni osnov završetka procedure potpisanog sporazuma.

Kolegice Marković, tačno je da sam ja jučer došla na Komisiju za vanjske poslove da se izvinem na samom početku jer sam u isto vrijeme imala Kolegij na kome sam morala biti prisutna. I rekla sam da se upotpunosti slažem sa svim odlukama koje donese ova komisija osim što postavljam pitanje pravnog osnova postupka ratifikacije Sporazuma koji je potpisan. Kada je završen Kolegij, ja sam se vratila. Maloprije ja sam u svojoj diskusiji pomenula da je jučer predstavnik Ministarstva doveo u kontekst sporazum, odnosno status ovog sporazuma kao i Svjetsku banku, na koji ste se Vi danas pozvali. To sam maloprije pomenula u svojoj diskusiji. Ali ću Vam isto tako reći da ne priznajem uopšte da je osoba iz Ministarstva, koja je juče napravila takvu asocijaciju, dovela to u isti kontekst u pravu, i sad to tvrdim, jer znam da mi, da smo mi punopravna članica Međunarodne finansijske institucije koja se zove Svjetska banka i znam koje su obaveze i prava države koje prizilaze iz punopravnog članstva u Svjetskoj banci, dozvolite da slučajno to znam.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Druga replika: uvaženi poslanik Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja se izvinjavam, predsjedavajući, nije replika. Koleginica Azra je pročitala preambulu. Ja tu preambulu nemam kod sebe. Kad je ona pročitala neku preambulu koju ja nemam, ili je to njen prijedlog preambule za koji bi ona glasala da je to pisalo? Ja nisam shvatio. Dakle, nije replika nego molim?

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ  
/nije uključen mikrofon/

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

A znači, da je to pisalo, Vi biste glasali? To hoćete reći. Pa što to niste rekli ministru? Pa vašem, koji je potpisivao, da preambulu promijeni.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:  
Dobro, jesmo li to?

MOMČILO NOVAKOVIĆ:  
Ja tražim pauzu, u ime kluba, pola sata.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:  
Pauza, u ime Kluba SDS, pola sata.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

... raditi i uvaženi poslanik Novaković, imate li potrebu da obrazložite pauzu? Ako nemate, sljedeći za diskusiju uvaženi poslanik Izetbegović, pa Zorić.  
Izvolite.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, SDA ne vidi ... da ima problema u sadržaju kao ni u formi, je li, ovog sporazuma. Ne mislimo da BiH može imati ikakvih problema ... i štete od ovoga. Može imati samo koristi, jer u vremenu moralnog posrnuća, cvjetanja kriminala itd. vjerske zajednice bi trebale biti dio snaga koje će se tome suprotstaviti i dati dakle doprinos uspostavljanju jednog boljeg društva.  
Prema tome, SDA podržava i pozdravlja ovaj sporazum.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zaghvaljujem.  
Uvaženi poslanik Zorić. Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Pa evo, ja ću kratko, također u ime kluba, odmah kazati da ćemo mi podržati ratifikaciju ovoga sporazuma i moram reći da, evo, slično kao i gospodin Izetbegović, da ovakvi sporazumi sa vjerskim zajednicama, odnosno sa konfesijama, samo mogu pomoći BiH na svim putevima. A, ja sam osobno bio uvjeren da potpisivanje i ratificiranje ovakvih sporazuma može biti samo svečan čin, a ne prijemor, pa čak do grubih riječi, rekao bih, smo skoro došli, a bez potrebe. Ovakvi i slični sporazumi su dobro došli BiH i ja ću ih uvijek podržati.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja, prije svega, uime Kluba poslanika SDP-a u Parlamentarnoj skupštini BiH, odnosno u Predstavničkom domu, želim reći da smo mi svjesni u klubu da mi nismo faktor odluke u Predstavničkom domu, dakle nemamo dovoljan broj poslanika niti da zaustavimo zaustavljanje ovog ugovora, niti da ga usvojimo. Međutim, i uime Kluba poslanika SDP-a želim vrlo jasno reći da smo kao klub opozicione partije u Parlamentarnoj skupštini BiH očekivali dogovor vladajućih stranaka po ovom pitanju.

Dugo se o ovom *Osnovnom ugovoru između BiH i Srpske Pravoslavne crkve* raspravlja. Zaista dugo. Bilo je nekoliko puta rasprava i u okviru dnevnih redova pojedinih naših sjednica o tome. I sada imamo jednu situaciju da je sam ministar za ljudska prava, inače iz Stranke za BiH, što niko nije ni negirao, potpisao ovaj sporazum i uputio ga u parlamentarnu proceduru. Mi se u Klubu SDP-a nadamo da onog trenutka kad ga je on potpisao i uputio u parlamentarnu proceduru da je bio svjestan i koji je ustavni osnov tog ugovora.

Ja uime Kluba poslanika SDP-a želim reći da u Parlamentu BiH ne bi više trebali kreirati takve situacije u kojima odavde idu loše poruke prema građanima BiH. Mi ne trebamo odavde kreirati poruke koje će praviti dalje podjele u bosanskohercegovačkom društvu. Mi ovde ne trebamo praviti niti producirati te podjele nijednim svojim činom.

Moram reći uime kluba da mi ne želimo da i 2008. godina počne na način kako je prošla gotovo cijela 2007. godina.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim vas, tačka dnevnog reda, ratifikovanje sporazuma, molim vas vratite se na tačku dnevnog reda.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja bih vas zamolio da me saslušate, pa ćete vidjeti da je u vezi sa dnevnim redom.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Preširoko.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ne želimo da u 2008. godini imamo situaciju kao što smo imali u 2007. godini. SDP ima svoj stav. To nije sporno. Ali, mi želimo ovde da kažemo da promijenimo pristup uopšte problemima u BiH i u ovom parlamentu. Treba nam zaista odgovoran i konstruktivan pristup svim pitanjima, uključujući i ovo pitanje koje je sada na dnevnom redu.

Mi, između ostalog, dakle, ponavljamo iz SDP-a, žalimo što ovo nije usaglašeno unutar parlamentarne većine. Mi smo svi, evo, rekli da hoćemo u Evropu, ali to deklarativno opredjeljenje da hoćemo u Evropu podrazumijeva da se i ponašamo na način kako se ponašaju u EU. Mi predlažemo da se i ova parlamentarna većina počne ponašati onako kao se ponašaju parlamentarne većine u zemljama EU.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim Vas, upozoravam Vas još jednom za tačku dnevnog reda! Drugi put ću Vam oduzeti riječ.

DENIS BEČIROVIĆ:

To konkretno znači da je ova parlamentarna većina trebala usaglasiti ovo pitanje ili ako ne postoji ta parlamentarna većina da urade ono šta rade u Italiji. SDP ima dakle svoj stav, ali SDP nikome više unutar vladajućih stranaka neće dozvoliti da glumi opoziciju.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Oduzimam Vam riječ. Sjedite! Sljedeći za diskusiju se javio uvaženi poslanik Matić. Izvolite.

DENIS BEČIROVIĆ:

... svakako bila zadnja moja rečenica tako da ja završavam riječ kad ja hoću da završavam.

MARTIN RAGUŽ  
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Raguž: replika. Izvinite, molim Vas.

MARTIN RAGUŽ:

Vi ste, Vi ste, gospodine predsjedatelju, intervenirali i to pozdravljam jer zaista rasprava nije odražavala ono što je sadržaj točke dnevnog reda ali, pošto se ovdje stalno dijele lekcije parlamentarnoj većini, mi ovdje imamo situaciju da je ovaj sporazum na stolu došao proceduralno institucionalno onako kako treba i poslovnički. Pa nije ovdje uniformisano, pa možemo, ... ovo je demokracija i mi možemo razmišljati unutar parlamentarne većine različito o nekim stvarima. To ne znači da smo u sukobu i da to nije legitimno i u europskom i u svakom drugom smislu, tako da ne mogu prihvatiti ovu ocjenu da ovo treba stalno gurati u prvi plan nego pozitivnu poruku i vezano i za ovaj sporazum.

MILORAD ŽIVKOVIĆ :

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Matić. Izvolite.

SLAVKO MATIĆ:

Gospodine predsjedatelju, uvažene kolegice i kolege zastupnici, reći ću nekoliko riječi kao predsjedatelj Povjerenstva za vanjske poslove. Mi smo jučer potrošili preko sat vremena u raspravi ... oko ovog ugovora, a sve druge sporazume, koji su nam bili na razmatranju, i sve druge točke završili smo za manje od pola sata. Bojim se da je jučerašnja naša rasprava, unutar Povjerenstva za vanjske poslove, bila nesvrshovita kao što je i ova današnja, jer niti jučer niti danas nitko nije osporio bilo koji dio sadržaja *Osnovnog ugovora između BiH i Srpske pravoslavne crkve*. Namjerno potenciram naziv jer ovdje stalno se koristi međunarodni sporazum. Akt glasi *Osnovni ugovor između BiH i Srpske pravoslavne crkve*.

I, kao što je već ovdje rečeno, dva predstavnika iz dva ministarstva – Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice koje je uostalom i resorno ministarstvo koje je pripremalo ovaj ugovor i čiji je ministar u ime BiH i potpisao ugovor i predstavnik Ministarstva za vanjske poslove – su jučer na sjednici Povjerenstva ustvrdili da BiH kao država, kao uostalom i druge države mogu potpisivati međunarodne ugovore ili međunarodne sporazume, ako na drugoj strani i nije država nego asocijacija, udruženje ili bilo što drugo. I nije bilo riječi samo o Svjetskoj banci nego doslovce je rečeno da to može biti asocijacija, udruženje, ne mora biti s obje strane država potpisnica ugovora. S druge strane, ne vidim nijednog formalno-pravnog razloga da je ovakvom ugovoru trebao predhoditi međudržavni ugovor BiH i Srbije jer se ne može ni u kom dijelu staviti znak jednakosti između Srpske pravoslavne crkve i Republike Srbije. Puno širi pojam je Srpska pravoslavna crkva obzirom da djeluje izvan granica Srbije. Iako ne želim vjerovatno i ne mogu ničim osporavati pravo da netko ne podrži ovaj ugovor i ne glasuje za davanje suglasnosti za ratifikaciju, ali očito da su to razlozi formalno-pravne prirode, ali u svakom slučaju ne mogu prihvatiti da se neko poziva na nejasne zaključke Povjerenstva za vanjske poslove koji tako djeluju, misleći na ovaj prvi dio o kome smo glasovali. Po meni, on ništa ne znači, jer je to narušavanje jedne od temeljnih zadaća, ne samo Povjerenstva za vanjske poslove nego bilo kog drugog radnog tijela koje je formirala Parlamentarna skupština. To je na neki način, po meni, bio zahtjev da povjerenstvo nema mišljenje o nečemu o čemu bi morao imati mišljenje – pozitivno ili negativno. Ali obzirom da je to, tako se inzistiralo, ne samo od jednog člana, koji je predlagao takav zaključak, nego od nekolicine, mi smo se i o tome izjasnili, ali smo se nakon toga izjasnili hoćemo li, kao Povjerenstvo za vanjske poslove, dati pozitivno ili negativno mišljenje o suglasnosti za ratificiranje ovog *Osnovnog ugovora*. Kao što vidite, u takvom glasovanju, četiri člana su bila „za“, a četiri „suzdržana“, bez ijednog glasa „protiv“.

Ja želim i kao zastupnik reći što sam jučer i na Povjerenstvu podržao da sam za ratificiranje, i ne samo ja nego i ostali članovi Kluba HDZ-a BiH, i držim da svaka dalja rasprava je u stvari nesvrshovita oko ovoga i da bi mi danas napravili veliku štetu ukoliko ne bi, kao Zastupnički dom a nakon nas i Dom naroda, dali suglasnost za ratificiranje ovog ugovora.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ako nemamo više prijavljenih za raspravu, ja zaključujem raspravu i mi u Kolegijumu smo se dogovorili da sad, s obzirom na vrijeme, i da smo napravili pauzu u prethodnoj tački, sad odmah pređemo na glasanje ako nemate ništa protiv.

Idemo na prvu tačku: **Zapisnik sa 20. sjednice Predstavničkog doma.**

Primjedbu na Zapisnik je uvaženi gospodin Huskić, poslanik Huskić stavio za uvrštavanje rezultata glasanja, odnosno glasovi „protiv“ na strani 10. tačka 15. Nadam se da svi prihvatate tu sugestiju i pozivam Dom da se pripremi za glasanje za Zapisnik uz ovu korekciju.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 39, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ nije bilo.

Konstatujem da smo usvojili Zapisnik, sa ovom primjedbom.

Prelazimo na treću tačku dnevnog reda: **Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o odlikovanjima BiH (drugo čitanje).**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 36, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ tri; dovoljna entitetska većina. Usvojili smo Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o odlikovanjima BiH.

Prelazimo na četvrtu tačku: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima BiH ( drugo čitanje).**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 33, „protiv“ jedan, „suzdržanih“ pet; dovoljna entitetska većina. Konstatujem da smo usvojili ovaj zakon.

Prelazimo na petu tačku dnevnog reda: **Prijedlog zakona o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2008. godinu (prvo čitanje).**

S obzirom da poslovnički nije navedeno na koji način se prema zaključcima treba glasati, pitam Dom da se izjasni: Da li ćemo prvo glasati o zaključku koji je predložio uvaženi poslanik Izetbegović, a zatim se izjasniti o Prijedlogu zakona?

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

Glasamo o tome da li ćemo se izjasniti prvo o zaključku, a zatim o budžetu. Pitam Dom da mi dozvoli da na takav način završimo ovu tačku dnevnog reda. Molim vas, s obzirom da nisam bio dovoljno jasan, pitam Dom ponovo: Da li ćemo da se izjašnjavamo prvo o zaključku, a zatim o zakonu.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Ja sam vam rekao, uvaženi poslanik Lagumdžija, da to poslovnički nije riješeno. Sve što poslovnički nije riješeno, mi u Kolegijumu smo se složili da pitamo Dom. S obzirom da smo u fazi glasanja i s obzirom da će ove stvari Poslovnik rješavati i naša grupa, mislim da će riješiti i ovo pitanje. Ako imate još nešto, izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

.../nije uključen mikrofon/... uvijek se glasalo prvo o zakonu pa onda o zaključcima. Zato ukoliko želite, ukoliko tvrdite da poslovnički nije riješeno, da ne bi ulazili u nepotrebnu debatu, onda stavite na glasanje da li se slažemo da glasamo, ne, ne, momenat. Ne, on traži da se izjasnimo o tome da vidimo prvo o zaključku pa o zakonu, a to je suprotno običajima. Zato, ako želite da glasate o tome, onda treba da se izjasnimo da li smo za to da se prvo glasa o zakonu pa o zaključku.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja razumijem, samo malo, ja razumijem Vašu želju da nam pomognete. Nije tačno da je to uobičajeno. Ovdje u Parlamentu, nismo do sada tako radili. Radili smo i na jedan i na drugi način. To poslovnički nije riješeno i ja vas pozivam, molim vas, da se pripremite za glasanje onako kako sam ja predložio.

Molim vas pripremite se.

Možete glasati sad!

„Za“ 28, „protiv“ sedam, „suzdržanih“ četiri.

Odlučili smo se da glasamo prvo o zaključku gospodina Izetbegovića. Molim vas da se pripremite za glasanje. Glasamo o zaključku.

\_\_\_\_\_ (?)

O zaključku ili zakonu?

MILORAD ŽIVKOVIĆ

O zaključku, odnosno koji je pod 1. i 2.

\_\_\_\_\_ (?)

/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

**Pod 1. i pod 2. glasamo o zaključku u cjelini.**

/zajednička diskusija/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Dobro, o zaključcima, evo.

Možete glasati sad!

„Za“ 18, „protiv“ 17, „suzdržanih“ četiri, sa dovoljnom entitetskom većinom – usvojen je ovaj zaključak.

Prelazimo na glasanje o **Prijedlogu zakona o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2008. godinu ( prvo čitanje).**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 22, „protiv“ osam, „suzdržanih“ sedam; nedovoljna entitetska većina. Kolegij nema saglasnost.

Prelazimo na glasanje u drugom krugu. Računaju se svi glasovi a oni samo „protiv“ iz entiteta će se računati.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 22, „protiv“ 13, „suzdržanih“ četiri.

Osam je bilo iz RS „protiv“, znači ovaj zakon je prošao u prvom čitanju.

Prelazimo na šestu tačku dnevnog reda: **Prijedlog zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu (prvo čitanje).**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad! Molim vas, glasanje!

Molim vas, ponoviću ovo glasanje. Očigledno da svi poslanici nisu glasali.

Molim vas da se pripremite. Ponovo glasamo o šestoj tački dnevnog reda, Prijedlogu zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu. On je u prvom čitanju.

Pripremite se za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 33, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ pet.

Konstatujem da smo usvojili ovaj zakon.

Prelazimo na sedmu tačku: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Službi za poslove sa strancima (prvo čitanje).**

Molim vas pripremite se za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 32, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ pet.

Konstatujem da smo usvojili ovaj prijedlog zakona.

Prelazimo na osmu tačku: **Zahtjev poslanika Ivanković Jerke za razmatranje Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona.**

Glasamo o proceduri i, s obzirom da poslovnički ovo nije riješeno u fazi glasanja, mi u Kolegijumu smo se dogovorili, u slučaju da prođe procedura, da se dopusti rasprava i da se nakon toga glasa o ovom zakonu.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

/zajednička diskusija/

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Samo malo.

„Za“ 30, „protiv“ pet, „suzdržanih“ četiri, sa dovoljnom entitetskom većinom, konstatujem da smo usvojili Zahtjev.

Sada raspravljamo o zakonu. Otvaram raspravu.

Uvaženi poslanik Ivanković, kao predlagač, da nam obrazloži.

Izvolite.

Samo malo, samo malo, izvolite. Molim vas da imate obzira prema vremenu i ostalo. Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Kao i uvijek, ja puno ne govorim.

Poštovani predsjedatelju, kolegice i kolege zastupnici, uvaženi gosti, mi u BiH imamo jako veliki broj načelnika koji obnašaju svoju funkciju i koriste jako velike ovlasti sa svega 10, eventualno, do 20% podrške biračkog tijela. Ja mislim da tim ljudima nije lako provoditi svoju politiku sa tako malom podrškom biračkog tijela. Ili, imamo primjer RS, gdje smo nedavno imali izbore gdje je predsjednik preuzeo funkciju sa 15% podrške od ukupnog biračkog tijela i sigurno mu nije lako provoditi politiku sa tako malom podrškom.

Ovaj zakon je imao za cilj da uvedemo obavezno glasanje kako bi potakli što veći broj ljudi da iziđu na izbore, kako bi potakli razvoj demokracije, kako bi potakli naše birače da odlučuju o svojoj budućnosti, da izlaze na izbore i kreiraju svoju budućnost. Sličnu, slično obvezno glasanje imamo negdje u oko 32 zemlje na svijetu. Neke od njih su Australija, Belgija. One primjenjuju sankcije za neizlazak na izbore, u biti naplaćuju kazne ili uskraćuju neka prava biračima ukoliko nisu izašli na izbore. Pa, recimo na cifru, imate kaznu od 250 eura ili u Australiji ona je nešto manja.

Ja sam predložio da primjereno situaciji u BiH, ekonomskoj situaciji u kojoj se naši građani nalaze, da kazne ne bi bile primjerene nego da osiguramo troškove biračima jer oni moraju na neki način rezervirati taj dan, moraju otići na biračko mjesto, čekati, a možda su mogli obaviti neki drugi posao i proizvesti neke prihode. I mislim da će motivacija u odnosu na kaznu dati daleko veće efekte.

Spominju se novci kao problem, da se to ne može isfinancirati. Ja mislim da to nije opravdana konstatacija jer ako uzmemo vanjskotrgovinski deficit BiH, koji je u prošloj godini iznosio rekordnih 7,5, oko 7,5 milijardi maraka, znači samo za 2% ako bi smanjili naš deficit, mi bi mogli u biti financirati ovakav način obaveznog glasanja. A mislim da smanjiti deficit 2% uopće nije problem, jer mi donosimo ovdje sve te propise s kojima to možemo bez problema regulirati, a i ti novci će biti

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo, molim vas.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

vraćeni građanima, vraćeni građanima ove zemlje za pokrivanje troškova izlaska na izbore. Ako smo u stanju 7,5 milijardi maraka ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo, molim vas. Ja moram obezbijediti mogućnost poslaniku da obrazloži svoj zahtjev bez obzira da li imamo volju to da poslušamo ali molim vas da prema svakom poslaniku se odnosima ... .. kolegijalno.

Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Evo, vidim da kolege ne interesira što ova zemlja gubi 7,5 milijardi maraka kroz deficit. Vjerojatno je i to posljedica zašto ona to gubi jer da nekoga to, čast izuzecima, nekoga to interesira, vjerojatno, bi se to smanjilo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim Vas da se vratite na obrazloženje u vezi sa Vašim zakonom.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Zahvaljujem. Mislim da možemo smanjiti poklanjanje novca nekim drugim građanima ove zemlje kroz vanjskotrgovinski deficit i osigurati sredstva za pokrivanje troškova naših građana koji iziđu na izbore.

Evo, toliko. Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ako nema više? Uvaženi poslanik Džaferović.

Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Koleginice i kolege ...

... Izbornog zakona. Zaista, žao što ovakav jedan prijedlog nije došao prvo u Interresornu radnu grupu, pa da mi to tamo ozbiljno izanaliziramo jer očigledno je dakle da se radi, pod znacima navoda, o ozbiljnom prijedlogu. Ja, gospodine Lijanoviću, još jedanput, dakle izvinite što Vam se ovako direktno obraćam, jel, ali ja se još uvijek pitam: Da li Vi ozbiljno mislite ili Vi nas sve skupa zavitlavate, jer meni ovo zaista zvuči nevjerovatno, mislim. Ja ne mogu, ne mogu da to i zato sam sebi dopustio ovo malo komocije da govorim o tome. Ima li država na svijetu

koja plaća čovjeka koji izađe na izbore? Ima li igdje država na svijetu, kažite nam? Pa mislim to? Ja pozivam Parlament da ovo, da ovo, da se ovo odbaci. Bolan, pa to nema smisla nikakvog.

Hvala vam lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo. Uvaženi poslanik Novaković. Novaković je prvo, pa onda Halilović, Bahtić.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja razumijem, zaista ne razumijem kolegu Džaferovića šta je njega iritiralo toliko. Naime, ja mislim da bolji socijalni program odavno nije došao ovdje u Parlament. Porodice sa puno glasača ...

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Halilović. Izvolite.

SEFER HALILOVIĆ:

Ma nisam mislio uopšte da diskutujem jer, pokušat ću da što je moguće manje diskutujem, zato što mislim da je ovdje džabe pričati. Vratit ću se opet na onu svoju, onaj svoj prijedlog, odnosno prijedlog ne moj nego ... Narodnog kluba, Kluba poslanika SDP-a o ... radu Javnog RTV servisa i TV prenosa ovih sjednica Parlamenta. I mislim da je ovdje gubljenje vremena bilo šta pričati, kad vi uglavnom znate sve to između sebe. Ne možete da se dogovorite i onda javnost je isključena i džabe je pričati. Ali o ovome, o ovom problemu hoću nešto da kažem.

Bez obzira na pokušaj da se na ovo, da ovaj, da se ovaj prijedlog gospodina Lijanovića predstavi na nekakav šaljiv program, problem neizlaska glasača na izbore je veliki problem i ovaj parlament prije ili kasnije će se morati s njim suočiti i sudariti i naročito oni ... koji predstavljaju vladajuću koaliciju, jer treba imati malo i – i, vlast treba imati ono što se zove, uredu ovo je legalitet, legitimitet po zakonima koje ste vi donijeli – ali treba malo imati morala u čitavoj ovoj priči, pa sa 15% vladati, sa 15% osvojenih glasova uzeti 100% vlast ili, sa 20% osvojenih glasova, uzeti 100% vlasti. Sad mi to matematikom možemo na ovaj ili onaj način izbalansirati. Dakle, ovo pitanje ostaje pred ovim parlamentom. Mi ćemo se prije ili kasnije suočiti. Unaprijed znam kakvi će biti rezultati glasanja ali mi moramo ... i trebamo kazati da ovo što gospodin Džaferović, možda bi ovo bila više replika njemu, kaže, da li je to ozbiljan ili neozbiljan prijedlog i gotovo je nevjerovatno da država sad plaća izlazak na izbore, da to nije moguće.

Moje pitanje ovdje jeste svima ovdje: Da li stranke plaćaju izlazak, da li stranke kupuju glasove i da li stranke plaćaju izlazak na izbore? O tom, o tom potom! Bit će prilike da o ovom, da se o ovom ozbiljno razgovara i meni je žao što je danas ovako jedan prijedlog, koji je trebalo saslušati i konačno svoj stav glasanjem iskazati, na ovakav način dočekan u Parlamentu ali problem neizlaska na izbore, problem inženjeringa, problem kupovine glasova – ostaje problem sa kojim ćemo se mi suočiti bilo u Parlamentu bilo ... u javnosti.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Za mene je ovo isto jedan neozbiljan prijedlog. Kao predsjednik Komisije za finansije i budžet, mislim da država nema toliko novaca da plati, a očito kolege koje ovo zastupaju misle da oni što izađu da bi glasali za njih – opoziciju – to im je jedina šansa. Kad su vaši birači ... i do sada plaćajte. Izvolite, pa platite pa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Dobro. Nikoga više nema? Uvaženi poslanik Ivanković ima, kao predlagač, sveobuhvatnu repliku.

Izvolite.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Ja sam samo htio replicirati na temu novaca. Znači, imamo dva dijela u ovom zakonu. Jedan je obavezno glasanje – znači, imaju ga stare demokracije i u njima, čak po 50 godina je star ovaj zakon – i dalje se primjenjuje. To nam nešto govori, i to su 32 zemlje koje to primjenjuju. Drugi dio snošenja troškova, kad sad uđemo u dilemu: Da li bi naše građane trebalo kazniti sa 100 maraka što nisu izišli na izbore ili im platiti troškove? Kad to dvoje poredimo, ja se uvijek opredijelim da im trebamo platiti troškove. A da novaca ima, to nam govori deficit. Znači, to nije dilema. Samo 2% smanjimo deficit kroz koji poklanjamo novce nekim drugim građanima, neke druge zemlje, a opet ja poštujem ... prijedloge sve. Glasanje će pokazati ko ovo podržava, a ko ne.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Zaključujem raspravu. Pozivam Dom da se izjasni o Prijedlogu zakona.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ pet, „protiv“ 25, „suzdržanih“ devet; nema opštu većinu.

Konstatujem da ovaj zakon nije prošao.

Prelazimo na devetu tačku dnevnog reda: **Zahtjev poslanika Adema Huskića za razmatranje Prijedloga zakona o dopuni Zakona o „Službenom glasniku BiH“ po skraćenom postupku.** Glasamo o Zahtjevu za proceduru 126. Poslovnika. Skraćeni, jeste.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 25, „protiv“ osam, „suzdržanih“ pet; nedovoljna entitetska većina.

Nismo napravili suglasnost u Kolegijumu. Prelazimo na glasanje u drugom krugu.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 26, „protiv“ osam, „suzdržanih“ pet; nije bilo, nije bilo znači negativnih ... dovoljno iz entiteta.

Znači da je prošao Zahtjev za 126. član Poslovnika.

Prelazimo na 10. tačku dnevnog reda: **Prijedlog modificovanih zaključaka u vezi sa Informacijom o neovlaštenoj proizvodnji i stavljanja u promet opojnih droga u BiH u periodu 2005.-2006. godina, s tendencijom za prvih šest mjeseci 2007. godine.**

Glasamo znači o ovim modificovanim zaključcima u paketu.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 37, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ tri; dovoljna entitetska većina.

Konstatujem da smo usvojili zaključke.

Prelazimo na 11. tačku dnevnog reda: **Izvještaj Državne komisije za reviziju Odluke o naturalizaciji stranih državljana u BiH za period od 1.3.2006. do 31.12.2007. godine.**

S obzirom da smo u raspravi imali dva zaključka, i da oni isključuju jedni druge i inače glasanje o izvještaju, stavićemo prvo na glasanje: **Zaključak uvaženog poslanika Ajanovića koji predlaže da se Izvještaj Komisije vrati na doradu Komisiji.**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 14, „protiv“ 13, „suzdržanih“ 13; nedovoljna entitetska podrška.

Nemamo saglasnosti u vezi sa ovim.

Prelazimo na drugi krug glasanja.

Molim Dom da se pripremi za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 15, „protiv“ 14, „suzdržanih“ 11; iz RS imamo 10 „protiv“.

Ovaj zaključak nije dobio prolaz.

**Zaključak u vezi sa ovim imamo i od gospodina Adema Huskića: *Obavezuje se Direkcija CIPS da blagovremeno odgovori na pitanje, tj. dostavi podatke koje joj traži Komisija.***

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 35, „protiv“ jedan, „suzdržanih“ četiri.

Zaključak je dobio podršku.

**I drugi zaključak: *Obavezuje se Komisija da pored imena lica kojima je oduzeto državljanstvo navede osnov za oduzimanje, te navede zbirne podatke o broju lica kojima je oduzeto državljanstvo po pojedinim kriterijumima.***

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 23, „protiv“ šest, „suzdržanih“ sedam; nedovoljna entitetska većina.

Nemamo saglasnosti u Kolegijumu. Prelazimo u drugi krug glasanja.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 23, „protiv“ 10, „suzdržanih“ pet.

Ovaj zaključak nije dobio podršku.

Prelazimo na glasanje **o materijalima sa Izvještajem naše komisije** što podrazumijeva i zaključke.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete da glasate sad!

„Za“ 30, „protiv“ dva, „suzdržanih“ sedam; sa dovoljnom entitetskom većinom. Konstatujem da smo podržali materijale u Izvještaju naše komisije.

Prelazimo na 12. tačku dnevnog reda: **Prijedlog rezolucije o ubrzanju procesa o pristupanju BiH u članstvo EU**. Prvo ćemo glasati **o ovom amandmanu uvaženog poslanika Bešliagića, sa dopunom koju je prihvatio, koju je uvaženi poslanik Novaković predložio**.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 39, „protiv“ nije bilo, „suzdržan“ jedan.

Konstatujem da smo usvojili ovaj modifikovani amandman.

Ja bih zamolio uvaženog poslanika Huskića da odustane od svog amandmana, s obzirom da će ova rezolucija za NATO već biti u srijedu na dnevnom redu. Mi ćemo je usvojiti prije nego što Dom naroda uopšte bude raspravljao Rezoluciju o evropskim integracijama tako da će te dvije rezolucije na Dom naroda doći u isto vrijeme i ovaj Vaš onda će zahtjev biti ispoštovan.

ADEM HUSKIĆ

/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sada glasamo o vezi ovog **amandmana koji je uvaženi poslanik Raguž predložio**, koji glasi: ***Da se nakon tačke 4. dodaje nova tačka 5. ostale se tačke pomjeraju za jedan redni broj***, koji glasi: ***Parlamentarna skupština BiH u potpunosti je svjesna značaja nužnosti ustavne promjene u BiH koja treba otpočeti odmah nakon potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju kao jedan od najvažnijih preduslova za ubrzanje i punopravno članstvo u EU.***

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 32, „protiv“ tri, „suzdržanih“ pet, sa dovoljnom entitetskom većinom – konstatujem da smo taj amandman usvojili.

Sad prelazimo na glasanje o Rezoluciji, sa usvojenim amandmanima.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 39, „protiv“ nije bilo, „suzdržanih“ nije bilo.

Konstatujem da smo jednoglasno usvojili Rezoluciju.

Prelazimo na 13. tačku dnevnog reda: **Imenovanje tri člana u Zajedničku komisiju oba doma radi usaglašavanja teksta Zakona o internoj reviziji institucija BiH.**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 30, „protiv“ jedan, „suzdržanih“ osam; dovoljna entitetska većina.

Konstatujem da smo usvojili da u Zajedničku komisiju oba doma imenujemo uvažene poslanike Bahtića, Prodanovića i Jukića.

Prelazimo na 14. tačku dnevnog reda: **Davanje saglasnosti za ratifikaciju:**

**a) Sporazuma o dugoročnom strateškom partnerstvu između Ministarstva bezbjednosti BiH i Ženevskog centra za demokratsku kontrolu Oružanih snaga.**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 37, „protiv“ nije bilo, jedan „suzdržan“.

Konstatujem da smo dali saglasnost za ratifikaciju.

Prelazimo pod:

**b) Kjoto Protokola Okvirne konvencije UN o promjeni klime, Kjoto 11. decembar 1997. godine.**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 39, „protiv“ nije bilo, „suzdržan“ jedan.

Konstatujem da smo dali saglasnost za ratifikaciju.

I prelazimo pod:

**c) Osnovnog ugovora između BiH i Srpske pravoslavne crkve.**

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Možete glasati sad!

„Za“ 26, „protiv“ osam, „suzdržanih“ šest, sa dovoljnom entitetskom većinom, konstatujem da smo dali saglasnost za ratifikaciju.

Ja vas sve pozdravljam i napominjem da ćemo sljedeću sjednicu imati u srijedu u 10,00 časova.

Hvala svima.

Sjednica je završena u 19,05 sati.